

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Ավտոապահովագրողների
Բյուրոյի խորհրդի

24/12/2019թ թիվ 50-Լ որոշմամբ

Փոփոխված է

02/03/2020թ թիվ 8-Լ որոշմամբ

31/03/2020թ թիվ 9-Լ որոշմամբ

28/04/2020թ թիվ 10-Լ որոշմամբ

08/06/2020թ թիվ 21-Լ որոշմամբ

30/06/2020թ թիվ 22-Լ որոշմամբ

29/09/2020թ թիվ 34-Լ որոշմամբ

27/10/2020թ թիվ 38-Լ որոշմամբ

29/01/2021թ թիվ 1-Լ որոշմամբ

30/03/2021թ թիվ 12-Լ որոշմամբ

27/04/2021թ թիվ 13-Լ որոշմամբ

31/08/2021թ թիվ 30-Լ որոշմամբ

28/09/2021թ թիվ 33/1-Լ որոշմամբ

23/12/2021թ թիվ 47-Լ որոշմամբ

29/03/2022թ թիվ 6-Լ որոշմամբ

Հայաստանի Ավտոապահովագրողների

Բյուրոյի խորհրդի նախագահ

_____ Ներսես Երիցյան

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է

(վերջին փոփոխությունը գրանցված է)

ՀՀ կենտրոնական բանկում

«--» -----ի 2022թ

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ

_____ Մարտին Գալստյան

ԿԱՆՈՆՆԵՐ RL 1-001

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎՏՈԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԲՅՈՒՐՈՅԻ

(ԱՊՊԱ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ)

ԵՐԵՎԱՆ - 2022

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅՑՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 1. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

1. Սույն կանոններով կարգավորվում են ԱՊՊԱ ոլորտի մասնակիցների միջև պայմանագրերի կնքման, պատահարների կարգավորման, փորձաքննությունների իրականացման, հատուցումների կարգավորման և հետադարձ պահանջի կիրառման գործընթացում առաջացող հարաբերությունները: Սույն կանոններով սահմանված դրույթները միաժամանակ հանդիսանում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության ընդհանուր պայմանները, որոնք ԱՊՊԱ վկայագրի (այսուհետ նաև՝ Վկայագիր) հետ կազմում են ԱՊՊԱ պայմանագիրը և սույն կանոններում անվանվում են ԱՊՊԱ պայմանագիր:

2. ԱՊՊԱ պայմանագրի առարկա հանդիսացող հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ նաև՝ Օրենք), այլ իրավական ակտերով, Վկայագրով և սույն կանոններով: Ընդ որում, այն դեպքում, երբ Ապահովագրողների համար սույն կանոններով նախատեսված են Օրենքով սահմանվածից առավել խիստ պայմաններ՝ ներառյալ որոշակի գործողությունների իրականացման առավել կարճ ժամկետներ, ապա Ապահովագրողներն այդ մասով առաջնորդվում են սույն կանոններով:

3. Սույն կանոններում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

- 1) Բյուրո՝ Հայաստանի Ավտոապահովագրողների Բյուրո,
- 2) Ապահովագրող՝ Բյուրոյին անդամակցող և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման իրավունք ունեցող ապահովագրական ընկերություն, որն իր մեջ ներառում է ՊԿԱ-ի, ԴՍԱ-ի և ՀՊԱ-ի կարգավիճակում հանդես եկող ապահովագրական ընկերությունները,
- 3) Պայմանագիր կնքած Ապահովագրող կամ ՊԿԱ՝ Ապահովագրի հետ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրող, իսկ սույն կանոնների Հավելված 6-ում՝ համապատասխան ԱՊՊԱ պատահարի պահին ԱՊՊԱ պայմանագիր չունեցած ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով՝ Բյուրո,
- 4) Դիմում ստացած Ապահովագրող կամ ԴՍԱ՝ Ապահովագրող, որին, համաձայն սույն կանոնների, պետք է ներկայացվի ապահովագրական հատուցման վերաբերյալ դիմումը, և (կամ) որը փաստացի կարգավորում է տուժողի ապահովագրական հատուցման գործընթացը՝ ներառյալ կատարում է կանխավճարներ կամ նախնական հատուցումներ (այսուհետ՝ Կանխավճարներ), (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)
- 5) Հատուցման պարտավորությամբ Ապահովագրող կամ ՀՊԱ՝ Օրենքի համաձայն տուժողին ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորություն ունեցող Ապահովագրող կամ Բյուրո,
- 6) Ապահովագրի՝ Ապահովագրողի հետ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած անձ,
- 7) Ապահովագրված անձ՝ Ավտոտրանսպորտային միջոցը (հատուցման գործընթացում՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցը (միջոցները)) օրինական հիմքով տիրապետող անձ,
- 8) տուժող՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով Օրենքով նախատեսված անձնական կամ գույքին պատճառված վնասներ կրած ցանկացած անձ, որն Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով ունի հատուցման

իրավունք: Տուժող են համարվում նաև սույն ենթակետի առաջին նախադասությամբ նախատեսված՝ անձի մահվան դեպքում Օրենքի համաձայն վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձինք: Տուժողի մահվանից կամ գործունեության դադարեցումից հետո նրա վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգավորումները տարածվում են նրա իրավահաջորդների վրա,

9) Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում կամ դրա հավելվածում նշված համարանիշին կամ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում նույնացման համարին կամ թափքի համարին՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին պետական հաշվառում իրականացնող մարմնի և (կամ) արտադրողի տվյալներով համապատասխանող ավտոտրանսպորտային միջոց,

10) վնասների փորձագետ՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ ԱՊՊԱ ոլորտում գույքին պատճառված վնասների գնահատում իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

11) պատճառների փորձագետ՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

12) փորձագետ՝ վնասների փորձագետ և պատճառների փորձագետ,

13) վերանորոգող կազմակերպություն՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ համապատասխան վնասի վերականգնում իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

14) Հանձնաժողով՝ Օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն՝ Բյուրոյի կազմում ստեղծված Բժշկական հանձնաժողով,

15) Ելակետ 1՝ վարչական վարույթի բացակայության դեպքում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կազմած՝ պատահարի հանգամանքները ամրագրող փաստաթուղթ կամ փաստաթղթերի ամբողջություն,

16) Ելակետ 2՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից կազմված՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների հետվթարային դիրքերի և պատահարի վայրի վերաբերյալ սահմանված տվյալներն արտացոլող գծագիր (սխեմա) և (կամ) դրանց՝ անօդաչու թռչող սարքի միջոցով կատարված՝ Բյուրոյի և ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի միջև համաձայնեցված պահանջներին բավարարող ամբողջական տեսագրություն և (կամ) լուսանկարներ և (կամ) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից տրամադրված պատահարի ամբողջական տեսագրություն,

17) ավտոտրանսպորտային միջոցների միասնական պատուհան կամ ԱՄՄՊ՝ միասնական էլեկտրոնային հարթակ, որտեղ Բյուրոն, Ապահովագրողները և փորձագետներն առցանց ռեժիմով անմիջականորեն իրականացնում են (կազմակերպում են) սույն կանոններով նախատեսված գործողությունները: ԱՄՄՊ-ն ներառում է նաև Տեղեկատվական համակարգի գործառույթները,

18) Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում հաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ համապատասխանաբար Հայաստանի Հանրապետության կամ Արցախի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու մարմնի կողմից սահմանված կարգով հաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոց, որը սահմանված կարգով հաշվառումից չի հանվել՝ ներառյալ ժամանակավոր,

19) Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում չհաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ սույն կետի 18-րդ ենթակետով չնախատեսված Ավտոտրանսպորտային միջոց:

4. ԱՊՊԱ պայմանագրում օգտագործվող՝ սույն կանոններով չնախատեսված այլ հասկացություններն ունեն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքում և Օրենքում կիրառվող նշանակությունը, եթե կոնկրետ դրույթի բովանդակությունից չի բխում դրա օգտագործման այլ իմաստ:

5. Սույն կանոնները, բացառությամբ **ենթահավելված 8.2.1.3-ի**, հաստատված են Բյուրոյի խորհրդի կողմից, իսկ **ենթահավելված 8.2.1.3-ը** հաստատված է Հանձնաժողովի կողմից: Սույն կանոնների առանձին դրույթներ կարող են փոփոխվել, վերացվել կամ լրացվել բացառապես Բյուրոյի խորհրդի (**ենթահավելված 8.2.1.3-ի մասով՝ Հանձնաժողովի**) կամ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից միակողմանի (առանց Ապահովագրի համաձայնության)՝ Օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, սույն կանոններում կատարվող ցանկացած փոփոխությունների և (կամ) լրացումների և (կամ) գործողության դադարեցման մասին Ապահովագիրը տեղեկանում է Բյուրոյի պաշտոնական www.appa.am ինտերնետային կայքից, որտեղ դրանք հրապարակվում են ուժի մեջ մտնելու պահից առնվազն տասն օրացուցային օր առաջ:

6. Սույն կանոններով սահմանված օրերը համարվում են աշխատանքային օրեր՝ բացառությամբ, երբ կանոնի կոնկրետ դրույթում նշված է օրացուցային օր:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԸ, ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐԸ

7. Սույն կանոնների իմաստով պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցե է համարվում՝

1) Ապահովագիրների, Ապահովագրված անձանց և տուժողների համար՝

ա. սույն կանոնների 2-րդ բաժնով նախատեսված գործընթացների և դրանցից բխող տույժերի վճարման ու վեճերի լուծման շրջանակներում Ապահովագրին և Ապահովագրված անձին ուղարկվող ծանուցումների և վերջիններից ստացվող դիմումների, համաձայնությունների կամ անհամաձայնությունների և ցանկացած այլ պատասխանների գծով՝ համապատասխան ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրով նախատեսված՝ Ապահովագրի էլեկտրոնային փոստի հասցեն,

բ. սույն կանոնների 3-րդ բաժնով նախատեսված գործընթացների և դրանցից բխող տույժերի վճարման ու վեճերի լուծման շրջանակներում Ապահովագրին, Ապահովագրված անձին և տուժողին ուղարկվող ծանուցումների և վերջիններից ստացվող դիմումների, համաձայնությունների կամ անհամաձայնությունների և ցանկացած այլ պատասխանների գծով՝ համապատասխան պատահարում ներգրավված իրեն պատկանող (իր կողմից վարած) Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեն, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ նրա կողմից վերջին անգամ որևէ Ապահովագրողի հետ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեն, բացառությամբ հետևյալ դեպքերի. (*փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ*)

ա) եթե ծանուցումը, դիմումը, համաձայնությունը (անհամաձայնությունը) կամ այլ պատասխանն ուղարկելու պահին պատահարում ներգրավված՝ ծանուցվող (դիմումը, համաձայնությունը (անհամաձայնությունը) կամ այլ պատասխանը ներկայացնող) անձին պատկանող (նրա կողմից վարված) Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ

պատահարի պահին գործած ԱՊՊԱ պայմանագիրը դադարել է, և համապատասխան գործընթացի շրջանակում այդ անձը ներկայացրել է հաղորդակցման այլ էլեկտրոնային փոստի հասցե, ապա պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցե է համարվում այդ էլեկտրոնային փոստի հասցեն,

բ) եթե ծանուցվող (դիմումը, համաձայնությունը (անհամաձայնությունը) կամ այլ պատասխանը ներկայացնող) անձին պատկանող (նրա կողմից վարված) Ավտոտրանսպորտային միջոցը Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում չհաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոց է, կամ դրա վերաբերյալ պատահարի պահին առկա չի եղել գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր, և համապատասխան գործընթացի շրջանակում այդ անձը ներկայացրել է հաղորդակցման այլ էլեկտրոնային փոստի հասցե, ապա պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցե է համարվում այդ էլեկտրոնային փոստի հասցեն,

2) Ապահովագրողների համար՝

ա. Ապահովագրողների կողմից ուղարկվող ծանուցումների գծով՝ իրենց պաշտոնական դրոմենի ցանկացած էլեկտրոնային փոստի հասցեն (հասցեները) կամ ԱՄՄՊ համակարգի (www.aswa.am դոմենի) ցանկացած էլեկտրոնային փոստի հասցեն (հասցեները),

բ. Ապահովագրողներին ուղարկվող դիմումների, փաստաթղթերի, համաձայնությունների կամ անհամաձայնությունների և ցանկացած այլ պատասխանների գծով՝ այն էլեկտրոնային փոստի հասցեն, որը նշված է որպես տվյալ ծանուցմանը հետպատասխանի հասցե, իսկ այդպիսին նշված չլինելու դեպքում՝ Ապահովագրողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակված էլեկտրոնային փոստի հասցեն այդ ծանուցումների վերաբերյալ արձագանքների ներկայացման համար, իսկ Ապահովագրողների կողմից ստացված ծանուցումների հետ չկապված դիմումների և ներկայացվող փաստաթղթերի գծով՝ համապատասխան ԱՊՊԱ պայմանագրի վկայագրում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեն, իսկ պայմանագրի բացակայության դեպքում՝ Ապահովագրողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակված էլեկտրոնային փոստի հասցեն, (փոփ. է 31/03/2020թ թիվ 9-Լ և 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

3) Բյուրոյի համար (ներառյալ՝ ԱՊՊԱ ոլորտի կարգավորումների վերաբերյալ կատարվող ընդհանուր ծանուցումների շրջանակներում)՝ Բյուրոյի պաշտոնական www.appa.am ինտերնետային կայքի «Բյուրոյի մասին» բաժնում հրապարակված էլեկտրոնային փոստի հասցեն (հասցեները) կամ ԱՄՄՊ համակարգի (www.aswa.am դոմենի) ցանկացած էլեկտրոնային փոստի հասցեն (հասցեները): (փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

8. Բյուրոն և Ապահովագրողները միմյանց հետ հաղորդակցման համար որպես պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցե կարող են կիրառել միմյանց միջև գրավոր եղանակով համաձայնեցված և Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակված՝ սույն կանոնների 7-րդ կետից տարբերվող էլեկտրոնային փոստի հասցեներ: (փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

9. Բյուրոն և Ապահովագրողները պարտավոր են սույն կանոններով նախատեսված բոլոր ծանուցումները սույն կանոններով նախատեսված անձանց ուղարկել իրենց պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից ծանուցվողի պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեով:

10. (ուժը կորցրել է Հայաստանի Ավտոապահովագրողների Բյուրոյի խորհրդի 28/04/2020թ թիվ 10-Լ որոշմամբ):

11. Սույն կանոններով նախատեսված կարգով ծանուցումներն անձի կողմից համարվում են պատշաճ ստացված և վերջինների կողմից որոշակի գործողություններ կատարելու համար սահմանված ժամկետները ծանուցող անձի կողմից սկսվում են հաշվարկվել էլեկտրոնային փոստով ուղարկելու օրվան հաջորդող օրվանից: (փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

12. Ապահովադիրը սույն կանոններով նախատեսված ծանուցումն ստանալուց անմիջապես հետո պարտավոր է ծանուցմամբ նախատեսված տեղեկատվությունը փոխանցել իր հետ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովագրված անձին՝ կրելով վերջինի կողմից ծանուցումը փաստացի չստանալու հետ կապված բացասական հետևանքների համար պատասխանատվության ռիսկը:

13. Ապահովադիրը, Ապահովագրված անձը և տուժողը սույն կանոններով նախատեսված դիմումները, ինչպես նաև ստացված ծանուցումների վերաբերյալ իրենց համաձայնությունը կամ անհամաձայնությունը կամ սույն կանոններով նախատեսված ցանկացած այլ պատասխանները համապատասխան անձանց կարող են ներկայացնել հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով՝

1) առձեռն՝ համապատասխան անձի գրասենյակում, որի դեպքում անձի նույնականացումն ապահովելու նպատակով ներկայացվում է նաև անձը հաստատող փաստաթուղթը, իսկ ներկայացուցչի միջոցով հանդես գալու դեպքում՝ նաև համապատասխան գործողությունների իրականացման լիազորություններ ունենալու փաստը հավաստող փաստաթղթերը (նախկինում դրանք ներկայացված չլինելու դեպքում),

2) իրենց պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից համապատասխան անձանց պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկելու միջոցով: Սույն ենթակետով նախատեսված եղանակով ուղարկված դիմումները, համաձայնությունները, անհամաձայնությունները և սույն կանոններով նախատեսված այլ պատասխանները համարվում են ստորագրված համապատասխան Ապահովադրի, Ապահովագրված անձի կամ տուժողի կողմից,

3) (ուժը կորցրել է Հայաստանի Ավտոապահովագրողների Բյուրոյի խորհրդի 29/09/2020թ թիվ 34-Լ որոշմամբ):

4) սույն կանոններով նախատեսված դիմումների ներկայացման համար՝ Ապահովագրողի պաշտոնական հեռախոսահամարին հեռախոսազանգի կամ տվյալների փոխանցման փաստն արձանագրող այլ տեխնիկական միջոցով դիմումի լրացման համար անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատվությունը Ապահովագրողին հայտնելու միջոցով՝ պայմանով, որ հայտնած տեղեկատվության հիման վրա դիմողի պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին Ապահովագրողի կողմից ուղարկվել է ծանուցում, որին կցված է սույն կանոններով սահմանված ձևով լրացված համապատասխան դիմումը, և ծանուցման պահից հետո՝ 1 օրվա ընթացքում, դիմողն Ապահովագրողին չի ներկայացրել սույն կանոններով սահմանված ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում, ընդ որում՝ անձի կողմից սույն ենթակետում նշված ժամկետում ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում չներկայացնելը չի զրկում վերջինին հետագայում այն սույն կանոնների 113-րդ կետի համաձայն ներկայացնելու իրավունքից,

5) սույն կանոններով նախատեսված դիմումների ներկայացման համար՝ Ապահովագրողի (Բյուրոյի) պաշտոնական ինտերնետային կայքի համապատասխան բաժնում (առկայության դեպքում) կամ համապատասխան բջջային հավելվածի միջոցով

դիմումի լրացման համար անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատվությունը մուտքագրելու միջոցով՝ պայմանով, որ մուտքագրված տվյալների փոխանցումը պետք է հաստատվի դիմողի պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին կամ դիմողի հետ կնքված ԱՊՊԱ վկայագրում նշված Ապահովադրի հեռախոսահամարին ուղարկված հաղորդագրությունում նշված նույնականացնող ծածկագրի մուտքագրմամբ կամ հատուկ հղման հաստատմամբ: Տվյալների փոխանցումը կարող է հաստատվել նաև Ապահովադրի հեռախոսահամարին ձայնագրվող հեռախոսազանգի կամ տվյալների փոխանցման փաստն արձանագրող այլ տեխնիկական միջոցով ներկայացված դիմումի հաստատմամբ: (13-րդ կետը լրաց. է 30/06/2020թ թիվ 22-Լ և փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

14. Սույն կանոնների համաձայն՝ դիմումներին կամ պատասխաններին կից ներկայացման ենթակա փաստաթղթերն Ապահովադիրը, Ապահովագրված անձը և տուժողը սույն կանոններով նախատեսված համապատասխան անձանց կարող են ներկայացնել հետևյալ եղանակով՝

1) այն դեպքում, երբ սույն կանոններով նախատեսված է փաստաթղթի բնօրինակի կամ դրա նոտարական կարգով հաստատված պատճենի ներկայացում, այն ներկայացվում է համապատասխան անձի գրասենյակ կամ ուղարկվում է նրա պաշտոնական փոստային հասցեին: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն, ԴՍԱ-ն կամ ՀՊԱ-ն պարտավոր է գրասենյակում ներկայացված փաստաթուղթն անմիջապես պատճենահանել և վերադարձնել այն ներկայացրած անձին, իսկ փոստով ուղարկված փաստաթղթի բնօրինակը մեկ օրվա ընթացքում պատճենահանել և փոստով հետ վերադարձնել այն ուղարկողի նշած եղանակով կամ փոստային հասցեով: Սույն ենթակետի համաձայն պատճենահանված փաստաթղթի վրա փաստաթուղթն ստացած անձի կողմից կատարում է «Բնօրինակն անձամբ տեսել եմ» նշումը, լրացվում տեսնելու ամսաթիվը և ստորագրվում: Սույն ենթակետով նախատեսված՝ ՊԿԱ-ի, ԴՍԱ-ի կամ ՀՊԱ-ի կողմից ստացված փաստաթղթի վերադարձման պահանջը չի տարածվում լիազորագրերի կամ դրանց նոտարական կարգով հաստատված պատճենների վրա,

2) այն դեպքում, երբ սույն կանոններով նախատեսված է փաստաթղթի պատճենի (լուսապատճենի) ներկայացում, այն ներկայացվում է առձեռն՝ համապատասխան անձի գրասենյակում (որի դեպքում սույն կանոնների 13-րդ կետով սահմանված կարգով իրականացվում է դրանք ներկայացրած անձի նույնականացում) կամ ուղարկվում է պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից կամ, համապատասխան Ապահովագրողի համաձայնությամբ, ուղարկվում է ԱՊՊԱ պայմանագրի վկայագրում նշված Ապահովադրի հեռախոսահամարով գրանցված բջջային հավելվածով (Viber, WhatsApp, այլ) Ապահովագրողի կողմից տրված հեռախոսահամարին: (14-րդ կետը փոփ. և լրաց. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

15. Բյուրոն, Ապահովագրողներն ու փորձագետները սույն կանոններով նախատեսված բոլոր գործընթացների շրջանակներում միմյանց միջև հաղորդակցումներն իրականացնում են առցանց ռեժիմով՝ ԱՄՄՊ միջոցով: Եթե որևէ հաղորդակցման իրականացումը Բյուրոյի կանոններով սահմանված պահանջներին համապատասխան տեխնիկապես հնարավոր չէ իրականացնել ԱՄՄՊ համակարգի միջոցով, և այդ տեխնիկական հնարավորության ապահովումը չի կարող իրականացվել ողջամիտ ժամկետում, ապա, Բյուրոյի համաձայնությամբ, հաղորդակցումն իրականացվում է համապատասխան անձանց պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեների միջև: Նման դեպքերում հաղորդակցումն իրականացրած անձն ԱՄՄՊ համակարգում համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունն ապահովվելուց

հետո՝ ողջամիտ ժամկետում, պարտավոր է իրականացված հաղորդակցման արդյունքներն արտացոլել ԱՄՄՊ համակարգում: (փոփ. և լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

15.1. Որևէ գործընթացի շրջանակներում ԱՄՄՊ միջոցով կամ Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակված էլեկտրոնային համակարգերից կամ հարթակներից (այսուհետ՝ հաղորդակցման այլ եղանակներ) ստացված կամ ստեղծված տեղեկատվությունը և (կամ) փաստաթուղթը և (կամ) կատարված գործողությունը համարվում է Բյուրոյի, Ապահովագրողի և փորձագետի կողմից պատշաճ ստացված (ներկայացված, կատարված) տվյալ փաստաթղթին կամ տեղեկատվությանը վերջինների կողմից փաստացի տիրապետելու պահից և ենթակա չէ լրացուցիչ ներկայացման դրանք ներկայացնելու պարտավորություն ունեցող անձի կողմից: (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

16. Սույն կանոններով նախատեսված ցանկացած գործընթացի շրջանակներում ներկայացված և (կամ) կիրառվող փաստաթղթերում պարունակվող (ներառյալ՝ բջջային հավելվածի միջոցով փոխանցված) տեղեկությունները ԱՊՊԱ ոլորտում համարվում են հավաստի, քանի դեռ սույն կանոններով սահմանված կարգով կամ ՀՀ օրենսդրության համաձայն տվյալ փաստաթուղթը կազմած (բջջային հավելվածի միջոցով տեղեկությունները փոխանցած) անձանց կամ մարմինների, դրանց վերադաս մարմինների կողմից կամ դատական կարգով այլ փաստ չի հաստատվել, եթե այլ բան սահմանված չէ սույն կանոններով: Անձի՝ Ձև 11-ի համաձայն տրված գրավոր հայտարարության հիման վրա Ապահովագրողը և (կամ) Բյուրոն կարող են այդ անձի հետ կապված ապահովագրական հատուցման և (կամ) հետադարձ պահանջի կիրառման գործընթացներում սույն կետով նախատեսված փաստաթղթերի՝ տվյալ անձին վերաբերող տեղեկատվության փոխարեն հավաստի համարել ներկայացված հայտարարության մեջ նշված տեղեկատվությունը: Ընդ որում՝ Ձև 11-ով ներկայացված հայտարարության մեջ նշված՝ փոփոխվող տեղեկատվությունը և դրա հետևանքները կիրառելի են միայն տվյալ անձի և հայտարարությանը համաձայնություն տված Ապահովագրողի և (կամ) Բյուրոյի միջև հարաբերություններում և չեն կարող դրվել այլ անձանց շահերին առնչվող գործընթացների հիմքում: Միննույն պատահարի շրջանակներում բջջային հավելվածի միջոցով մեկից ավելի համաձայնեցված հայտարարագիր լրացվելու դեպքում հավաստի են համարվում սույն կանոնների համաձայն վերջին անգամ լրացված համաձայնեցված հայտարարագրի միջոցով փոխանցված տեղեկությունները: (փոփ. և լրաց. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

17. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմամբ Ապահովադիրները թույլատրում են Ապահովագրողներին և Բյուրոյին ինչպես տվյալ պայմանագրի կնքման և գործողության ընթացքում, այնպես էլ պայմանագրի գործողության ավարտից հետո միմյանց միջև կամ երրորդ անձանց հետ ցանկացած եղանակով և կրիչի վրա շրջանառել (ստանալ և տրամադրել) իրենց վերաբերյալ ցանկացած փաստաթուղթ, տեղեկություն, տեսանյութ, լուսանկար կամ այլ նյութ՝ ԱՊՊԱ պայմանագրում անհրաժեշտ տվյալների արտացոլման կամ արտացոլված տեղեկությունների ստուգման, ԱՊՊԱ պատահարի և դրա գծով իրականացվող հատուցման գործընթացի կարգավորման՝ ներառյալ փորձաքննությունների իրականացման, ինչպես նաև հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի իրավունքի արդյունավետ իրականացման և ԱՊՊԱ ոլորտում անհրաժեշտ այլ գործողություններ իրականացնելու համար: Սույն կետում նշված տվյալները կամ դրանց մի մասը կարող են օգտագործվել ԱՊՊԱ պայմանագրի վերակնքման կամ ապահովագրության այլ տեսակների գծով

առաջարկություն ներկայացնելու նպատակով միայն տվյալ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից (նրա անունից): (փոփ. է 31/03/2020թ թիվ 9-Լ)

18. Սույն կանոններով նախատեսված դիմումները, պատասխանները կամ փաստաթղթերը սահմանված ժամկետում չներկայացնելու կամ տեղեկացումները սահմանված ժամկետում չկատարելու դեպքում համապատասխան ժամկետները կետանցած անձը զրկվում է դիմումը, փաստաթղթերը կամ պատասխանը ներկայացնելու արդյունքում առաջացող իրավունքից և (կամ) կրում է չտեղեկացման համար սահմանված բացասական հետևանքները, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամկետի բացթողումը սույն կանոններով սահմանված հիմքերով հարգելի է ճանաչվել դիմումը, պատասխանը կամ տեղեկացումն ստացած անձի կամ ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից կամ դատական կարգով:

19. Սույն կանոններով ժամկետի բացթողումը հարգելի է ճանաչվում, եթե ժամկետները բաց թողած անձն ապացուցում է հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության փաստը.

1) ժամկետի բացթողման պատճառ է հանդիսացել տվյալ անձի անգիտակից վիճակում կամ այնպիսի իրավիճակում գտնվելը, որն անհնարին է դարձրել նրա կողմից սահմանված ժամկետում դիմումի, պատասխանի կամ փաստաթղթերի ներկայացումը կամ տեղեկացման պարտավորության կատարումը՝ ներառյալ ներկայացման ենթակա իրավասու պետական մարմնի ակտն ընդունված և (կամ) ուժի մեջ մտած չլինելու պատճառով, կամ եթե այդ անձը տեղյակ չի եղել և չէր կարող տեղյակ լինել համապատասխան գործողությունների կատարման հիմքերի մասին (ընդ որում, նման դեպքում, որպես տեղյակ չլինելու հիմնավոր պատճառ սույն կանոններով կարող է գնահատվել միայն անձի՝ Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության սահմաններից դուրս գտնվելը),

2) անձը դիմումը կամ պատասխանը ներկայացրել է կամ տեղեկացման պարտավորությունը կատարել է սույն կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հիմքերը վերանալուց հետո՝ համապատասխան գործողության կատարման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետում:

20. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումների ներկայացման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետը սույն կետով նախատեսված դեպքերում սկսում է գործել հետևյալ պահից (մինչև այդ պահն ընկած ժամանակահատվածում համարելով, որ առկա են եղել դիմելն անհնարին դարձնող հանգամանքներ, ինչը տուժողի կողմից լրացուցիչ ապացուցման ենթակա չէ՝)

1) տուժողի իրավահաջորդի համար ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ համապատասխան ժառանգության վկայագիրն ստանալու օրվանից, իսկ ժառանգության վկայագիրն ստանալու նպատակով դիմում ներկայացնելու համար օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետում համապատասխան դիմում չներկայացնելու դեպքում՝ այդ ժամկետի վերջին օրվանից,

2) ապահովագրական պատահարի գծով իրավասու պետական մարմնի կողմից վարույթ և (կամ) դատական գործընթաց իրականացվելու դեպքում՝ այդ վարույթի և (կամ) դատական գործընթացի գծով այնպիսի գործն ըստ էության լուծող կամ գործը կասեցնող ակտի ուժի մեջ մտնելու և տուժողի կողմից դրա ստանալու օրվանից, որով տուժողը կարող էր ակնկալել վնաս պատճառած անձի մեղավորության կամ մեղավորության ավելի բարձր աստիճանի հաստատումը՝ անկախ այն հանգամանքից, թե այդ ակտում մեղավորության հանգամանքին փաստացի անդրադարձ կատարվել է, թե՛ ոչ,

3) տուժողի մահվանից հետո ծնված նրա երեխայի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ երեխայի ծնվելու օրվանից,

4) տուժողի խնամքի ներքո գտնվող և նրա մահվանից հետո՝ 5 տարվա ընթացքում, անաշխատունակ դարձած անձի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ այդ անձին անաշխատունակ ճանաչելու օրվանից:

21. Սույն կանոններով սահմանված ծանուցումները, տեղեկացումները և ցանկացած այլ հաղորդակցումները հավաստող փաստաթղթերը և (կամ) նյութերը, ինչպես նաև սույն կանոնների համաձայն պայմանագրերի կնքման և հատուցման գործընթացում իրենց ներկայացված փաստաթղթերը և դրանց հիման վրա կազմված փաստաթղթերը Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի և ԴՍԱ-ի մոտ պահպանվում են՝

1) գույքին պատճառված վնասներով հատուցումների դեպքում՝ հատուցման (տվյալ գործով վերջին հատուցման) վճարման ամսաթվից հետո՝ առնվազն 5 տարի ժամկետով,

2) անձնական վնասներով հատուցումների դեպքում՝ հատուցման (տվյալ գործով վերջին հատուցման) վճարման ամսաթվից հետո առնվազն 10 տարի ժամկետով,

3) այլ փաստաթղթերը՝ դրանց ներկայացման կամ կազմման ամսաթվից հետո՝ 5 տարի ժամկետով:

22. Ծանուցումները, տեղեկացումները և ցանկացած այլ հաղորդակցումները հավաստող փաստաթղթեր և (կամ) նյութեր են համարվում՝

1) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումն էլեկտրոնային փոստով ուղարկման դեպքում՝ համակարգչում և (կամ) փոստային սերվերում պահպանված՝ ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցումը, որտեղ պետք է հստակ տեսանելի լինի, թե ում, երբ և ինչ տեղեկատվություն է ուղարկվել,

2) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումն ստորագրությամբ առձեռն հանձնվելու դեպքում՝ ստացման մասին հասցեատիրոջ ստորագրության նշումով ծանուցման մեկ օրինակը կամ պատճենը,

3) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը պատվիրված նամակով ուղարկվելու դեպքում՝ տվյալ ծանուցման գծով ստացված հետպատասխան տեղեկացման կտրոնը,

4) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրելու դեպքում՝ ծանուցումն իրականացրած անձի սերվերի և (կամ) համակարգչի վրա ծանուցումը տեղադրելը, ընթերցելը և դրանց ժամկետները հավաստող լոգերը, իսկ սույն կանոնների 11-րդ կետի 4)-րդ ենթակետի «բ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերում՝ նաև հեռախոսային ձայնագրությունը,

5) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը հեռախոսազանգով իրականացնելու դեպքում՝ տվյալ հեռախոսազանգի ամբողջական ձայնագրությունը: Սույն կանոններով նախատեսված ծանուցումների, տեղեկացումների և ցանկացած այլ հաղորդակցումների, ինչպես նաև ներկայացված փաստաթղթերի՝ սույն կանոններով նախատեսված ժամկետներում չպահպանելու բացասական հետևանքների ռիսկը կրում է տվյալ ծանուցումը, տեղեկացումը, ցանկացած այլ հաղորդակցումը և փաստաթուղթը պահպանելու պարտավորություն ունեցող անձը:

23. Սույն կանոններով նախատեսված այն դեպքերում, երբ ծանուցման պարտականություն ունեցող անձը համընկնում է ծանուցվող անձի հետ, այդ մասով ծանուցման պարտականությունը դադարում է:

24. Այն դեպքում, երբ սույն կանոնների համաձայն՝ Բյուրոյի կամ Ապահովագրողների կողմից ծանուցման ենթակա փաթեթում ներառված են լուսանկարներ և (կամ) տեսանյութեր, որոնք պարունակում են տվյալ գործընթացում ներգրավված անձանցից բացի այլ ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ ակնհայտ գաղտնիք պարունակող պատկերներ, ապա տվյալ մասը պետք է տեխնիկական եղանակով անհասանելի դարձվի հասցեատերերի համար:

25. ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվում են սույն կանոնների **Հավելված 1**-ով սահմանված հետևյալ տիպային ձևերը՝

Ձև 1	Ձև 1.1՝ Վկայագրի ձևը
	Ձև 1.2՝ Ապահովագրավճարի հերթական մասի վճարման և դրա չվճարման հետևանքների վերաբերյալ հիշեցում-ծանուցում
	Ձև 1.3՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման արդյունքում վերադարձվող (վճարման ենթակա) ապահովագրավճարի հաշվարկ – ծանուցում
	Ձև 1.4՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը
	Ձև 1.5՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ դիմում
Ձև 2	Ձև 2.1՝ Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.1.1՝ Վնասված գույքի առանձնացված գնահատում իրականացնելու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.2՝ Անձնական վնասների գծով ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.3՝ Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.4՝ Ապահովագրական հատուցման գործընթացը դադարեցնելու վերաբերյալ ծանուցում
	Ձև 2.5՝ Ապահովագրական հատուցում ստանալու համար ներկայացման ենթակա և դեռևս չներկայացված փաստաթղթերի ցանկ
	Ձև 2.6՝ Ապահովագրական հատուցման գործընթացը կասեցնելու վերաբերյալ ծանուցում (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ) (Ձև 2.6 ուժի մեջ կմտնի համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրազեկվի:)
Ձև 3	Պատահարում կողմերի մեղավորության մասով նախնական նշումների վերաբերյալ համաձայնություն ստանալու վերաբերյալ հարցում
Ձև 4	Ձև 4.1՝ Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն կատարելու վերաբերյալ պատվեր (պատվիրատուից փորձագետին)
	Ձև 4.1.1՝ Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն կատարելու վերաբերյալ պատվերին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում (պատվիրատուից փորձագետին)
	Ձև 4.1.2՝ Հետաքրքիր և (կամ) նյութագիտական փորձաքննություն կատարելու վերաբերյալ պատվեր (պատվիրատուից փորձագետին)
	Ձև 4.2՝ Կրկնակի փորձաքննություն կատարելու վերաբերյալ պատվեր (պատվիրատուից փորձագետին)

	Ձև 4.2.1՝ Կրկնակի փորձաքննություն կատարելու վերաբերյալ պատվերին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում <i>(պատվիրատուից փորձագետին)</i>
Ձև 5	Ձև 5.1՝ Պատահարի առաջացման պատճառների առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.1.1՝ Պատահարի առաջացման պատճառների կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.1.2՝ Հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.2՝ Վնասների գնահատման առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.2.1՝ Վնասների գնահատման կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.3՝ Վնասված գույքը զննության ներկայացնելու վերաբերյալ փորձագետից ծանուցում
	Ձև 5.4՝ Գույքին պատճառված վնասների գնահատման համար իրականացված զննության արձանագրություն
	Ձև 6
Ձև 7	Ձև 7.1՝ Ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշում-ծանուցում <i>(կիրառելի է Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում)</i>
	Ձև 7.2՝ Ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշում-ծանուցում <i>(կիրառելի է Սրանդարպ հատուցման հատուցման գործընթացի դեպքում)</i>
	Ձև 7.3՝ Ապահովագրական հատուցումը մերժելու վերաբերյալ որոշում-ծանուցում
Ձև 8	Ձև 8.1՝ Լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ դիմում
	Ձև 8.2՝ Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ դիմում
	Ձև 8.3՝ Կրկնակի (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 8.4՝ Կրկնակի փորձաքննության դիմումն ստացված լինելու մասին ծանուցում
	Ձև 8.5՝ Գույքի վերանորոգման տարբերակ ընտրելու մասին դիմում
Ձև 9	Ձև 9.1՝ Կրկնակի (լրացուցիչ) փորձաքննության նշանակման (մերժման (չնշանակման)) վերաբերյալ ծանուցում <i>(փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)</i>
	Ձև 9.2՝ Կրկնակի փորձաքննության արդյունքների ծանուցում
Ձև 10	Ապահովագրական հատուցման վճարման վերաբերյալ ծանուցում ԴՍԱ-ից ՀՊԱ-ին (ՀՊԱ-ներին)
Ձև 11	Հայտարարություն տեղեկատվության ճշգրտման վերաբերյալ
Ձև 12	ԱՄՄՊ համակարգում օգտատիրոջ հաշվից օգտվելու վերաբերյալ պարտավորագիր <i>(լրաց. է 02/03/2020թ թիվ 8-Լ)</i>

26. Սույն գլխով նախատեսված բոլոր տիպային ձևերում արտացոլված՝

1) տեղեկությունների տրամադրումը և (կամ) փաստաթղթերի կցումը համարվում է սույն կանոններով նախատեսված պարտադիր պահանջ համապատասխան փաստաթուղթը ներկայացնող (ծանուցող) անձի համար, եթե այլ բան սահմանված չէ սույն կանոններով կամ տվյալ տիպային ձևում,

2) բոլոր դաշտերը ենթակա են պարտադիր լրացման, ընդ որում՝ եթե կոնկրետ տողը կամ դաշտը նախատեսված է միայն կոնկրետ դեպքերում լրացման համար, ապա այդ տողը կամ դաշտը փաստաթղթում փաստացի արտացոլվում և լրացվում է միայն համապատասխան դեպքերում: Ապահովադրի, Ապահովագրված անձի և տուժողի՝ սույն կանոնների 13-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն ուղարկված կամ ԱՄՄՊ համակարգի միջոցով ստեղծված կամ Բյուրոյի և Ապահովագրողների պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից ուղարկված կամ ԱՄՄՊ միջոցով Բյուրոյի և Ապահովագրողների միջև և (կամ) փորձագետների հետ փոխանակված փաստաթղթերի՝ ստորագրության համար նախատեսված դաշտերում կարող է արտացոլվել միայն տվյալ անձի անունը (անվանումը). նման փաստաթղթերը համարվում են տվյալ անձի (նրա անունից համապատասխան փաստաթուղթն ստորագրելու իրավասություն ունեցող անձի) կողմից փաստացի ստորագրված (ունեն նույն իրավական ուժը)՝ էլեկտրոնային փոստով ուղարկվելու (ԱՄՄՊ միջոցով ստեղծվելու և (կամ) փոխանցվելու) ուժով: Սույն ենթակետով նախատեսված փաստաթղթերի պաշտպանվածությունն ապահովելու նպատակով ԱՄՄՊ համակարգում թույլատրվում է միայն այն օգտատերերի գործունեությունը, որոնք ստորագրել են սույն կանոնների 2և 12-ով սահմանված օրինակելի ձևին համապատասխան պարտավորագիր և դրանք ներկայացրել են համապատասխան Ապահովագրողին (Բյուրոյին), իսկ փորձագետները՝ Բյուրոյին: Բյուրոն կարող է սահմանել ԱՄՄՊ համակարգի էլեկտրոնային փոստի հասցեից ուղարկված և (կամ) ԱՄՄՊ համակարգի միջոցով ստեղծված փաստաթղթերի պաշտպանվածությանը, նշված համակարգի էլեկտրոնային փոստի հասցեից ուղարկված կամ դրա միջոցով ստեղծված լինելու փաստի հավաստմանը ներկայացվող տեխնիկական պահանջներ, ԱՄՄՊ համակարգի միջոցով փաստաթղթերն ստեղծող կամ ուղարկող (փոխանակող) անձանց կողմից այդ կապակցությամբ կատարվող հաստատումներին ներկայացվող պահանջներ: Նման պահանջները և, կիրառելիության դեպքում, դրանց ստուգման ուղեցույցը ներկայացվում են ԱՄՄՊ սպասարկող կազմակերպության կողմից և համաձայնեցվում Բյուրոյի գործադիր տնօրենի հետ, որից հետո հրապարակվում են Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային կայքում, *(փոփ. և լրաց. է 02/03/2020թ թիվ 8-Լ և փոփ. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)*

3) տեքստը կազմվում է համակարգչի առնվազն 10 տառաչափով՝ բացառությամբ տիպային օրինակներով նախատեսված տողատակի նշումների, որոնք պետք է լինեն առնվազն 8 տառաչափով:

27. Բյուրոն և Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքերում Word կամ Excell տարբերակով մշտապես ապահովում են ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում սույն կանոններով նախատեսված այն տիպային ձևերի հրապարակումը՝ յուրաքանչյուրն իր մասով լրացված վավերապայմանների նշումով, որոնք ենթակա են լրացման և (կամ) ներկայացման Ապահովադիրների, Ապահովագրված անձանց և (կամ) տուժողների կողմից:

28. Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքերում մշտապես հրապարակում են իրենց հետ համագործակցող՝ առնվազն 3 վերանորոգող կազմակերպությունների ցանկը, որոնցից իրենք և իրենց հետ համագործակցող փորձագետներն օգտվում են սույն կանոններով նախատեսված գույքին պատճառված

վնասների գնահատման և այդ վնասների վերականգնման կազմակերպման գործընթացներում՝ հնարավորություն ընձեռելով Ապահովադիրներին ԱՊՊԱ պայմանագրեր կնքելուց առաջ ծանոթանալ իրենց կողմից նախընտրած Ապահովագրողի հետ համագործակցող վերանորոգող կազմակերպությունների ցանկին և այդ տեղեկատվությունը հաշվի առնել Ապահովագրողի ընտրություն իրականացնելիս: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

29. Սույն կանոններով նախատեսված՝ ծանուցվող անձանց գործողությունների և իրավունքների ուղեցույցը հաստատվում է Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից՝ հիմք ընդունելով Օրենքով, այլ իրավական ակտերով և Բյուրոյի կանոններով նախատեսված կարգավորումները: Սույն կետում նշված ուղեցույցը մշտապես հրապարակվում է Բյուրոյի և Ապահովագրողների պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

30. Բյուրոն, Ապահովագրողները և փորձագետներն ԱՊՊԱ ոլորտում իրավունք չունեն օգտագործել սույն գլխով նախատեսված տիպային ձևերից տարբերվող ցանկացած այլ փաստաթղթեր՝ անկախ դրանց օգտագործման նպատակից, իսկ օգտագործվելու դեպքում այդպիսի փաստաթղթերը որևէ իրավական հետևանք չեն առաջացնում, բացառությամբ սույն կանոնների 31-րդ կետով նախատեսված դեպքերից:

31. Բյուրոն, Ապահովագրողները և փորձագետներն ԱՄՄՊ միջոցով միմյանց միջև հաղորդակցվելիս սույն գլխով նախատեսված տիպային ձևերը կարող են փոխարինել այդ հարթակներով նախատեսված համապատասխան գործողություններով և (կամ) ծանուցումներով, եթե այդ ձևերը նախատեսված չեն այլ անձանց հետագա ծանուցման համար: (փոփ. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

32. ՊԿԱ-ն, ԴՍԱ-ն կամ ՀՊԱ-ն Ապահովադրից, Ապահովագրված անձից կամ տուժողից սույն գլխով նախատեսված ձևերից տարբերվող ձևերով դիմումներ ստանալու դեպքում պարտավոր են 1 օրվա ընթացքում տեղեկացնել վերջինին համապատասխան դիմումը ընդունված չհամարելու և սահմանված ձևով ներկայացնելու անհրաժեշտության մասին՝ կցելով համապատասխան դիմումի տիպային օրինակը: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

33. Սույն կանոնների համաձայն Ապահովադիրներին, Ապահովագրված անձանց և տուժողներին վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցումները, վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարները, կրկնակի փորձաքննության վճարների մասով վերադարձման ենթակա գումարները, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրերի սպասարկման գործընթացում առաջացած ցանկացած այլ վճարումները (գումարի վերադարձները) կատարվում են հետևյալ կարգով.

1) եթե վճարումը պետք է կատարվի համապատասխան ԱՊՊԱ պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով տվյալ պայմանագրով Ապահովադիր հանդիսացող անձին, ապա գումարը փոխանցվում է.

ա. Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում հաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոցի դեպքում՝ այդ պայմանագրի Վկայագրում նշված՝ Ապահովադրի բանկային հաշվեհամարին (սույն կանոններով նախատեսված պայմանների առկայության դեպքում՝ Ապահովադրին պատկանող բանկային քարտի համարին), իսկ դրանում բանկային հաշվեհամար (բանկային քարտի համար) նշված չլինելու դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում Ապահովադրի հաշվառման մարզում առնվազն մեկ մասնաճյուղ ունեցող և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից գումարի վճարման հնարավորությամբ օժտված որևէ առևտրային բանկում վճարում կատարող Բյուրոյի կամ Ապահովագրողի կողմից բացված հաշվեհամարին՝ Ապահովադրի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի)

նշումով և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից Ապահովադրին վճարելու հանձնարարականով,

բ. Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում չհաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոցի դեպքում՝ համապատասխան գործընթացի շրջանակներում տվյալ անձի կողմից ներկայացված դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին, դրա բացակայության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում Ապահովադրի հաշվառման մարզում (եթե Ապահովադիրը հաշվառված է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում) առնվազն մեկ մասնաճյուղ ունեցող և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից գումարի վճարման հնարավորությամբ օժտված որևէ առևտրային բանկում վճարում կատարող Բյուրոյի կամ Ապահովագրողի կողմից բացված հաշվեհամարին՝ Ապահովադրի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի) նշումով և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից Ապահովադրին վճարելու հանձնարարականով,

2) սույն կետի 1-ին ենթակետով չնախատեսված դեպքերում գումարը փոխանցվում է համապատասխան գործընթացի շրջանակներում տվյալ անձի կողմից ներկայացված դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում տվյալ անձի հաշվառման մարզում (եթե Ապահովադիրը հաշվառված է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում) առնվազն մեկ մասնաճյուղ ունեցող և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից գումարի վճարման հնարավորությամբ օժտված որևէ առևտրային բանկում վճարում կատարող Բյուրոյի կամ Ապահովագրողի կողմից բացված հաշվեհամարին՝ ստացող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի) նշումով և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից ստացող անձին վճարելու հանձնարարականով:

34. Եթե սույն կանոնների 33-րդ կետով նախատեսված եղանակով գումարը վճարելուց հետո գումարը վճարած Բյուրոյին կամ Ապահովագրողին ներկայացվում են ապացույցներ՝ առ այն, որ անձը, ում անվամբ կատարվել է վճարումը, վճարելու պահի դրությամբ մահացած (վերակազմակերպված) է եղել, ապա համապատասխան գումարը ենթակա է վճարման այդ անձի իրավահաջորդին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արդեն վճարված գումարը փաստացի ստացվել է որևէ երրորդ անձի կողմից:

ԳԼՈՒԽ 3. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՈՂՄԵՐԸ

35. ԱՊՊԱ պայմանագրի կողմեր են համարվում Վկայագրի համապատասխան դաշտերում նշված Ապահովագրողը և Ապահովադիրը: Սույն կանոնների և Վկայագրի դրույթներն ու պահանջները պարտադիր են պայմանագրի կողմերի համար: Այն դեպքում, երբ Ապահովադիրն Ավտոտրանսպորտային միջոցը վարման է հանձնում այլ անձի, ապա Ապահովադիրը պարտավոր է վերջիններին տեղեկացնել սույն կանոններով նախատեսված պարտավորությունների անվերապահ կատարման մասին: Նման պարտավորությունների չկատարման առնչությամբ ապահովագրական հատուցումների հետ կապված բացասական հետևանքների պատասխանատվությունը կրում է Ապահովադիրը՝ բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

ԳԼՈՒԽ 4. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ

36. ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովագրության օբյեկտ են համարվում Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) այն գույքային շահերը, որոնք կապված են Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող Ապահովադրի

(Ապահովագրված անձի) քաղաքացիական պատասխանատվության հետ, որն առաջանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից տուժողին կամ նրա գույքին պատճառված Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված վնասների գծով:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 5. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

37. ԱՊՊԱ պայմանագրերը կնքվում են անձի բանավոր կամ գրավոր դիմումի (պահանջի)՝ ներառյալ համապատասխան էլեկտրոնային միջավայրում կատարված հարցման համաձայն և Օրենքի և սույն կանոնների շրջանակներում նրա համար նախընտրելի պայմաններով, բացառությամբ ապահովագրավճարի վճարման կարգին և ժամկետին վերաբերող պայմանի, որը համաձայնեցվում է կողմերի միջև: Ապահովագրողները պարտավոր են անձի պահանջը և սույն կանոններով նախատեսված փաստաթղթերն ու տեղեկություններն ստանալուց անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան՝ մինչև հինգ Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրի կնքման դեպքում 1 օրվա ընթացքում, իսկ հինգ և ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրերի կնքման դեպքում՝ 3 օրվա ընթացքում, վերջինիս հետ կնքել ԱՊՊԱ պայմանագիր կամ 2 օրվա ընթացքում գրավոր պատասխանել մերժման մասին՝ նշելով նաև մերժման հիմնավորումները:

38. Ապահովագրողները պարտավոր են Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքում գրանցված՝ իրենց անունից ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեություն իրականացնելու իրավունք ունեցող առևտրային բանկերի և «Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ ցանցային վաճառքներ կազմակերպող ապահովագրական գործակալներ) հետ ունենալ գրավոր համաձայնություն հետևյալի վերաբերյալ.

1) տվյալ ապահովագրական գործակալը պարտավոր է ցանկացած այլ Ապահովագրողի կողմից պահանջ ներկայացվելու դեպքում նրա հետ կնքել ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման պայմանագիր,

2) տվյալ ապահովագրական գործակալը պարտավոր է ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքել Ապահովագրողի նախընտրած Ապահովագրողի անունից, եթե վերջինի հետ ունի ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման պայմանագիր:

39. Ապահովագրական գործակալի կողմից սույն կանոնների 38-րդ կետով սահմանված որևէ պահանջի խախտման դեպքում Ապահովագրողները պարտավոր են Բյուրոյի հետ համաձայնեցված կարգով դադարեցնել տվյալ ապահովագրական գործակալի հետ կնքված պայմանագիրը՝ ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման մասով:

40. ԱՊՊԱ պայմանագրերը կարող են կնքվել՝

1) Ապահովագրողների կողմից անձամբ կամ իրենց կողմից լիազորված անձանց (ներառյալ ապահովագրական գործակալների) միջոցով, կամ՝

2) սույն կանոններով նախատեսված կարգով և դեպքերում՝ Ապահովագրողի կողմից առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով՝ ներառյալ ինտերնետային կայքի, վճարային համակարգերի, տերմինալների միջոցով և բջջային հավելվածներով (այսուհետ՝ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքում): Ընդ որում՝ առցանց

էլեկտրոնային եղանակով կնքվող պայմանագրերը համարվում են առանց ապահովագրական գործակալի միջնորդության կնքված պայմանագրեր:

41. Ապահովագրողի կողմից պատշաճ լիազորված անձի՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալի հետ կնքված, ինչպես նաև առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիրն Ապահովագրի տեսանկյունից բոլոր դեպքերում համարվում է տվյալ Ապահովագրողի հետ պատշաճ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիր, և Ապահովագրողի լիազորված անձի կողմից իր լիազորությունների շրջանակն անցնելու, զեղծարարության, պայմանագիրն ԱՄՄՊ-ի միջոցով չկնքվելու կամ ցանկացած պատճառով փաստացի չհաշվառվելու և նմանատիպ այլ հանգամանքների բացասական հետևանքների ռիսկը կրում է Ապահովագրողը, բացառությամբ սույն կանոնների 47-րդ կետի համաձայն Ապահովագրի վրա դրված ռիսկերի:

42. Վկայագրի ձևը և հավելվածը, իսկ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում և կարգով կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում՝ տրամադրվող ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի ձևը սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 1-ով (Ձև 1.1՝ Վկայագրի ձևը և հավելվածը, Ձև 1.4՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը)**: Վկայագիրը կազմելու տեխնիկական պահանջները և Վկայագիրը լրացնելու հրահանգը, ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը լրացնելու հրահանգը, ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման ժամանակ պահանջվող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագրի ձևը սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 2-ով (Հավելված 2.1՝ Վկայագիրը կազմելու տեխնիկական պահանջները և Վկայագիրը լրացնելու հրահանգը, Հավելված 2.1.1՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը լրացնելու հրահանգը, Հավելված 2.2՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, Հավելված 2.3՝ ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագրի ձևը)**: Ապահովագրողին (ներառյալ իր լիազորված անձի կամ ապահովագրական գործակալի միջոցով) արգելվում է ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու համար իրեն դիմած անձից պահանջել **Հավելված 2.2-ով** չնախատեսված տեղեկություններ կամ փաստաթղթեր կամ այդպիսի տեղեկությունների (փաստաթղթերի) ներկայացումը համարել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման նախապայման կամ այդպիսի տեղեկությունների (փաստաթղթերի) չներկայացման հիմնավորմամբ ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքել Ապահովագրի վիճակը վատթարացնող պայմաններով:

43. Վկայագրի դաշտերը լրացվում են սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և Ապահովագրի կողմից ներկայացված (հայտարարված) տեղեկությունների հիման վրա: ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված տեղեկությունները, ինչպես նաև ապահովագրավճարի հաշվարկման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությունը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման գործընթացում իրական ժամանակի ռեժիմում ստացվում են ԱՄՄՊ-ի միջոցով, եթե վերջինն ինտեգրված է այլ համապատասխան տեղեկատվական համակարգերի հետ, այդ համակարգերը ներառում են պահանջվող համապատասխան տեղեկատվությունը, և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին առկա չեն տեխնիկական խոչընդոտներ նշված տվյալների ստացման համար: Ընդ որում, նման դեպքերում Ապահովագրողը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար պարտավոր է հիմք

ընդունել ԱՄՄՊ-ի միջոցով ստացված տվյալները՝ անկախ Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում արտացոլված տեղեկությունների հետ դրանց անհամապատասխանության հանգամանքից: Բոլոր դեպքերում, որպես Ապահովադրի Բոնուս-Մալուս դաս հիմք է ընդունվում ԱՄՄՊ-ից ստացված տեղեկատվությունը: Եթե ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին ԱՄՄՊ-ում առկա են տեխնիկական խոչընդոտներ ինտեգրված այլ համապատասխան տեղեկատվական համակարգերում առկա արդիական տվյալների ստացման համար, ապա ԱՄՄՊ-ի կողմից ներկայացվում է համապատասխան խոչընդոտների առկայության վերաբերյալ տեղեկատվություն, իսկ ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվում է բացառապես, եթե Ապահովադրի և Ապահովագրողի կողմից հանդես եկող անձի (առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքման դեպքերում միայն Ապահովադրի) կողմից հաստատվում է, որ ԱՄՄՊ-ում արտացոլված տեղեկատվությունը համապատասխանում է Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում առկա տեղեկատվությանը: (լրաց. է 30/06/2020թ թիվ 22-Լ)

44. ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվում է Ապահովադրի համար նախընտրելի՝ Օրենքով թույլատրված ժամկետով, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում չհաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի, որոնք կարող են կնքվել նվազագույնը տասն օր ժամկետով: (սույն կետով նախատեսված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրառելի:)

45. ԱՄՄՊ համակարգում Վկայագրին կցվում են Ապահովադրի կողմից ներկայացված և սույն կանոններով նախատեսված այն փաստաթղթերի լուսապատճենները, որոնք հիմք են հանդիսացել Վկայագրի համապատասխան դաշտերի լրացման համար: Սույն կետով սահմանված պահանջը չի տարածվում առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի վրա, ինչպես նաև այն պայմանագրերի վրա, որոնց Վկայագրում տեղեկատվության լրացման համար հիմք են հանդիսացել սույն կանոններով սահմանված կարգով ԱՄՄՊ-ից ինքնաշխատ ստացված տվյալները (համապատասխան տվյալների մասով), որոնց դեպքում համապատասխան փաստաթղթերի լուսապատճենները չեն կցվում:

46. ԱՊՊԱ պայմանագիրը կարող է կնքվել առցանց էլեկտրոնային եղանակով, եթե բավարարված են հետևյալ պայմանները միաժամանակ՝

1) (ուժը կորցրել է Հայաստանի Ավտոապահովագրողների Բյուրոյի խորհրդի 27/04/2021թ թիվ 13-Լ որոշմամբ):

2) առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման հնարավորություններն Ապահովագրողի կողմից սահմանափակված չեն Օրենքով և սույն կանոններով նախատեսված Ապահովադիրների և ավտոտրանսպորտային միջոցների որևէ խմբի, ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործման նպատակի, պայմանագրի գործողության ժամկետի և ապահովադրի համար նախընտրելի ցանկացած այլ պայմանով կնքման համար՝ բացառությամբ ապահովագրավճարի վճարման կարգին և ժամկետին վերաբերող պայմանի,

3) ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար անհրաժեշտ տեղեկությունները կարող են ստացվել ԱՄՄՊ-ի միջոցով՝ ներառյալ վերջինին ինտեգրված այլ համապատասխան տեղեկատվական համակարգերից այդ տվյալների ստացման միջոցով: Սույն ենթակետով նախատեսված պայմանը չի տարածվում այն

Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի վրա, որոնք հաշվառված չեն Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում:

47. ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքվելու դեպքում սույն կանոններով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար նախատեսված փաստաթղթերը չեն ներկայացվում ՊԿԱ-ին, և դրանց տիրապետելու և այդ տվյալներն առցանց մուտքագրելու միջոցով Օրենքի համաձայն Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու իրավասություն ունենալու համապատասխան հիմքերի առկայության, ինչպես նաև մուտքագրվող տվյալների՝ իրականությանը համապատասխանելու համար պատասխանատվությունը (բացասական հետևանքների ռիսկը) կրում է Ապահովադիրը: Ընդ որում, առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիրը բոլոր դեպքերում համարվում է անձամբ Ապահովադրի կողմից կնքված՝ անկախ այն հանգամանքից, թե համապատասխան տվյալները փաստացի ում կողմից է մուտքագրվել, կամ պայմանագրի դիմաց վճարումն ում կողմից է կատարվել: (լրաց. է 27/04/2021թ թիվ 13-Լ)

48. Վկայագրի էլեկտրոնային տարբերակը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահից անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան 10 րոպեի ընթացքում ուղարկվում է Ապահովադրի պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին, իսկ կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում կնքման պահին անձին տերմինալի միջոցով տրամադրվում է նաև սույն կանոններով նախատեսված ԱՊՊԱ վճարման կտրոն: Ընդ որում՝ ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում պայմանագրի կնքման պահ է համարվում համապատասխան էլեկտրոնային միջավայրում գործարքի հաստատման մասին հաղորդագրության արտացոլման պահը: (փոփ. է 02/03/2020 թիվ 8-Լ և 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

49. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո Վկայագրի հետ միասին Ապահովադրին (նրա կողմից լիազորված անձին) տրվում է Բյուրոյի կայքում հրապարակված համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշը: Առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու դեպքում համաձայնեցված հայտարարագրի էլեկտրոնային տարբերակն ուղարկվում է Ապահովադրի պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին՝ Վկայագրի էլեկտրոնային տարբերակի հետ միասին: Ապահովադիրը (նրա կողմից լիազորված անձը) իրավունք ունի պայմանագրի գործողության ընթացքում ցանկացած ժամանակ դիմել իր ՊԿԱ-ին (գլխամասային գրասենյակ կամ մասնաճյուղեր կամ նրա ցանկացած ապահովագրական գործակալին)՝ համաձայնեցված հայտարարագրի թղթային նմուշ ստանալու նպատակով: Բոլոր դեպքերում ցանկացած անձ համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշը կարող է ներբեռնել Բյուրոյի պաշտոնական կայքից: Բյուրոն իր կայքում մշտապես ապահովում է համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշի և դրա լրացման հրահանգի հրապարակումը: (փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

50. ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ կատարվում են ՊԿԱ-ի և Ապահովադրի միջև **Հավելված 2.3**-ով սահմանված ձևով համաձայնագիր կնքելու միջոցով, որի նկատմամբ, կիրառելիության դեպքում, տարածվում են ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման նկատմամբ սահմանված պահանջները, բացառությամբ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքմանը վերաբերող դրույթների: Ընդ որում, կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխման ենթակա չէ Ապահովադիրը և ՊԿԱ-ն, իսկ 2018 թվականի փետրվարի 14-ին և դրանից հետո կնքված պայմանագրերի գծով՝ նաև պայմանագրի գործողության ժամկետը: **Այն դեպքում, երբ Ավտոտրանսպորտային միջոցի**

հաշվառման համարանիշի փոփոխության մասին ՊԿԱ-ն տեղեկատվություն է ստանում ԱՄՄՊ-ի միջոցով, նշված փոփոխությամբ պայմանավորված՝ ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխության կատարումը համարվում է պայմանագրի կողմերի միջև գրավոր համաձայնեցված ՊԿԱ-ի՝ փոփոխության փաստացի տիրապետելու և համաձայնագրի էլեկտրոնային տարբերակը սահմանված կարգով Ապահովադիրին ծանուցելու պահից:

** Կարմիր գունավորմամբ նշված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրառվելի:*

ԳԼՈՒԽ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

51. ԱՊՊԱ պայմանագրի համաձայն՝ ապահովագրական պատահար (ԱՊՊԱ պատահար) է համարվում Ապահովադրի և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցն (միջոցներն) օրինական հիմքերով տիրապետող այլ անձի (անձանց) կողմից տվյալ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքում Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով տուժող անձին (անձանց) հետևյալ վնասների պատճառումը.

1) անձնական վնասներ, որոնք ներառում են տուժողի առողջությանը պատճառված վնասները և դրանց հետևանքով կորցրած աշխատավարձը (եկամուտները), ինչպես նաև տուժողի մահը,

2) գույքին պատճառված վնասներ, որոնք ներառում են տուժողի ավտոտրանսպորտային միջոցի վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը, տուժողին պատկանող այլ գույքի վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը, ինչպես նաև վնաս պատճառող Ավտոտրանսպորտային միջոցին կամ դրա կցորդին (կիսակցորդին) կցված կամ դրանց մեջ (վրա) գտնվող և սեփականության իրավունքով տուժողին պատկանող գույքին պատճառված վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը:

52. ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովադիրը պարտավոր է ՊԿԱ-ին ոչ ուշ, քան 10 օրվա ընթացքում, իսկ ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակի փոփոխման վերաբերյալ՝ նախապես, հայտնել ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքելիս սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և (կամ) Ապահովադրի կողմից ներկայացված (հայտարարված) այն տեղեկություններում կատարված փոփոխությունների մասին, որոնք հիմք են ընդունվել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման (փոփոխության) համար, եթե այդ փոփոխությունները կարող են որակապես ազդել ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա: Ընդ որում, սույն գլխի իմաստով՝ ապահովագրական ռիսկի մեծանալու վրա որակապես ազդող փոփոխություններ են համարվում այն փոփոխությունները, որոնց պայմաններում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման (փոփոխության) դեպքում ենթակա կլինեն վճարման ավելի բարձր ապահովագրավճար: ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովադիրը պարտավոր է ՊԿԱ-ին սույն կետում նախատեսված ժամկետում հայտնել նաև Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշի փոփոխության մասին և ՊԿԱ-ի հետ կնքել Վկայագրում փոփոխություն կատարելու վերաբերյալ համաձայնագիր, **բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան փոփոխության մասին տեղեկատվությունը ՊԿԱ-ն ստացել է ԱՄՄՊ-ի միջոցով, և նշված համաձայնագրի էլեկտրոնային տարբերակը սահմանված կարգով ծանուցել է Ապահովադրին:**

* Կարմիր գունավորմամբ նշված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրառվելու:

53. Բոլոր դեպքերում ապահովագրական ռիսկի մեծանալու կամ նվազելու վրա որակապես ազդող փոփոխություն չի համարվում ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովագրի Բոնուս-Մալուս դասի փոփոխությունը:

54. Ապահովագրական ռիսկի փոփոխման վրա որակապես ազդող փոփոխության մասին տեղեկացված ՊԿԱ-ն կամ Ապահովագրին իրավունք ունեն միմյանցից պահանջելու Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի, Օրենքի և սույն կանոնների շրջանակներում փոփոխել Վկայագրի պայմանները կամ ճշգրտել ապահովագրավճարի չափն ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության մնացած ժամանակահատվածի համար:

55. Ապահովագրի կողմից սույն գլխով սահմանված տեղեկացման պարտականությունը պատշաճ կերպով չկատարվելու դեպքում փոփոխված հանգամանքները համարվում են առկա ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքելու պահից, որոնց մասին սուտ տեղեկություններ հայտնաձև Ապահովագրի կրում է սույն կանոններով նախատեսված պատասխանատվությունը:

ԳԼՈՒԽ 7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐ ԶՀԱՄԱՐՎՈՂ ԴԵՊՔԵՐԸ, ԶՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐԻ ԶԱՓԸ

56. ԱՊՊԱ պատահար չեն համարվում և ԱՊՊԱ պայմանագրի շրջանակներում ենթակա չեն հատուցման Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով հետևյալ վնասների պատճառումը՝

1) անհաղթահարելի ուժի (ֆորս մաժոր) հետևանքով առաջացած պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները,

2) ահաբեկչական, ռազմական գործողությունների, խռովությունների կամ զանգվածային անկարգությունների հետևանքով առաջացած պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները,

3) վտանգավոր թափոնների տեղափոխման ժամանակ պատճառված վնասները, եթե դրանք կապված են բացառապես վտանգավոր թափոնների հետ,

4) տուժողի դիտավորության հետևանքով տվյալ տուժողին պատճառված վնասները,

5) պետական սեփականություն համարվող բուսական կամ կենդանական աշխարհին, օդին, մակերևութային կամ ստորգետնյա ջրերին, ընդերքին պատճառված վնասները,

6) արվեստի գործերին, թանկարժեք զարդերին, քարերին կամ մետաղներին պատճառված վնասները,

7) բեռների փոխադրման պայմանագրով փոխադրվող բեռներին պատճառված վնասները,

8) օրենքով նախատեսված այլ վնասներ:

57. Ապահովագրական պատահարի ժամանակ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրով տուժող չեն համարվում և դրա շրջանակներում ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքից չեն օգտվում՝

1) Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատերը և պատահարի պահին այն տիրապետող այլ անձը, ինչպես նաև Ապահովագրի,

2) անձինք, ովքեր գտնվել են հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած Ավտոտրանսպորտային միջոցի մեջ,

բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ անձինք տեղյակ չեն եղել, որ Ավտոտրանսպորտային միջոցը հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած է եղել, կամ Ավտոտրանսպորտային միջոցի մեջ գտնվել են իրենց կամքին հակառակ.

3) Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ կամ օրինական հիմքով այն տիրապետող այլ անձի ընտանիքի անդամները՝ գույքին պատճառված վնասների մասով:

58. ԱՊՊԱ ոլորտում չհատուցվող գումարի չափը 0 ՀՀ դրամ է:

ԳԼՈՒԽ 8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐԸ

59. Ապահովագրական գումարը ապահովագրական պատահարի դեպքում Ապահովագրողի կողմից տուժողին կամ Օրենքով և (կամ) սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում այլ անձանց վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման առավելագույն չափն է:

60. ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկ Ավտոտրանսպորտային միջոցի հետ կապված ապահովագրական գումարը մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով յուրաքանչյուր տուժողին պատճառված վնասների գծով կազմում է՝

1) անձնական վնասների համար՝ երեք միլիոն երեք հարյուր հազար ՀՀ դրամ,

2) գույքին պատճառված վնասների համար՝ մեկ միլիոն ութ հարյուր հազար ՀՀ դրամ:

61. ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով բոլոր տուժողներին պատճառված վնասների հանրագումարի գծով ապահովագրական գումարը կազմում է՝

1) անձնական վնասների համար՝ երեսուներեք միլիոն ՀՀ դրամ,

2) գույքին պատճառված վնասների համար՝ տասնութ միլիոն ՀՀ դրամ՝ բացառությամբ մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով յուրաքանչյուր ավտոտրանսպորտային միջոցին և այդ ավտոտրանսպորտային միջոցին կամ դրա կցորդին (կիսակցորդին) կցված կամ դրանց մեջ (վրա) գտնվող՝ այլ անձանց պատկանող գույքին պատճառված վնասների, որոնց հանրագումարի գծով ապահովագրական գումարը մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով կազմում է մեկ միլիոն ութ հարյուր հազար ՀՀ դրամ:

62. Պատահարի հետևանքով տուժողների վնասներն ապահովագրական գումարը գերազանցելու դեպքում հատուցվող գումարը տուժողների միջև բաշխվում է Օրենքով սահմանված կարգով:

63. Բյուրոյի անունից իրականացվող հատուցումների գործընթացում ապահովագրական գումարը սահմանված է Օրենքով: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

64. Ապահովագրական գումարը պայմանագրի գործողության ընթացքում ենթակա չէ նվազեցման՝ անկախ այդ ընթացքում ապահովագրական պատահարների դիմաց վճարված ապահովագրական հատուցումների ծավալից և քանակից:

ԳԼՈՒԽ 9. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

65. ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրավճարների հաշվարկման մեթոդաբանությունը՝ ներառյալ հիմնական և բազային ապահովագրավճարների նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը, ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքները, Բոնուս-Մալուս համակարգի կիրառման կարգը, Բոնուս-

Մալուս գործակիցների մեծությունները և Ապահովագրողների կողմից ապահովագրավճարի սահմանման և դրա կիրառման գործընթացի նկատմամբ նվազագույն պահանջները սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 3-ով**:

ԳԼՈՒԽ 10. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

66. Ապահովագրավճարը վճարվում է Վկայագրում նշված չափով և ժամկետներում:

67. Ապահովագրավճարի վճարման եղանակը՝ միանվագ կամ տարաժամկետ (վերջինի դեպքում՝ նաև վճարման նվազագույն պարբերականությունը և չափերը) որոշվում և Վկայագրում ամրագրվում են Ապահովադրի և ՊԿԱ-ի փոխադարձ համաձայնությամբ: Ընդ որում, ֆիզիկական անձ Ապահովադիրների հետ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերով ապահովագրավճարն ամբողջությամբ պետք է փաստացի վճարվի ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին:

68. Վկայագրով սահմանված ապահովագրավճարի վճարումը կարող է կատարվել՝

1) կանխիկ կերպով՝

ա. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին մասը) ՊԿԱ-ի գրասենյակում համապատասխան աշխատակցին կամ ՊԿԱ ապահովագրական գործակալին անմիջապես վճարելու (գումարը նրան հանձնելու) միջոցով, ինչպես նաև առցանց էլեկտրոնային եղանակով՝ վճարային տերմինալների միջոցով վճարում կատարելու միջոցով,

բ. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո՝ Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում, վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին կամ հետագա մասերը) Վկայագրում կամ ՊԿԱ-ի կողմից ներկայացված վճարման հաշվում նշված բանկային հաշվին վճարելու կամ ՊԿԱ-ի դրամարկղ վճարելու միջոցով,

2) անկանխիկ կերպով՝

ա. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին մասը) առցանց եղանակով ինտերնետային կայքի, վճարային համակարգերի կամ բջջային հավելվածների միջոցով վճարումներ կատարելու միջոցով,

բ. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո՝ Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում, վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին կամ հետագա մասերը) Վկայագրում կամ ՊԿԱ-ի կողմից ներկայացված վճարման հաշվում նշված բանկային հաշվին փոխանցում կատարելու միջոցով:

69. Սույն կանոնների 68-րդ կետի 1-ին ենթակետի «ա» և 2-րդ ենթակետի «ա» պարբերություններով նախատեսված դեպքերում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման և դրանով նախատեսված ապահովագրավճարի (դրա առաջին մասի) վճարման գործընթացները համարվում են մեկ միասնական (անբաժանելի) ամբողջություն՝ արդյունքում ստեղծվող և Ապահովադրին տրվող մեկ միասնական փաստաթղթով՝ կնքված Վկայագրով: Սույն կանոնների 68-րդ կետի 1-ին ենթակետի «բ» և 2-րդ ենթակետի «բ» պարբերություններով նախատեսված դեպքերում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումը և դրանով նախատեսված ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հետագա մասերի) վճարումը համարվում են սույն կանոններով նախատեսված առանձին գործընթացներ՝ յուրաքանչյուր գործընթացի արդյունքում ստեղծվող առանձին փաստաթղթերով՝ համապատասխանաբար Վկայագրով և վճարման հիմքը հավաստող փաստաթղթով (անդորրագրով):

ԳԼՈՒԽ 11. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ

70. ԱՊՊԱ պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում կնքման պահից, եթե Ապահովագրողը պայմանագրում որպես գործողության ժամկետի սկիզբ չի նշում կնքման պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ժամկետի ավարտին հաջորդող պահը, կամ եթե Ապահովագրողը և Ապահովադիրը փոխադարձ համաձայնությամբ չեն սահմանում, որ այն ուժի մեջ է մտնում նշված ժամկետներից ավելի ուշ ժամկետում: Ամեն դեպքում՝

1) Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով Հայաստանի Հանրապետության տարածք վարելու միջոցով մուտք գործող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում կնքման պահից,

2) այլ անձին սեփականության իրավունքի փոխանցման գործընթացում գտնվող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում կնքման պահից, բայց ոչ շուտ, քան Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը իրավասու պետական մարմնի կողմից նոր սեփականատիրոջ անունով գրանցելը և Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառելը,

3) ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին 10 օր և ավելի ժամկետով գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր չունեցող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն (բացառությամբ սույն կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերով նախատեսված դեպքերի) ուժի մեջ են մտնում կնքման օրվան հաջորդող օրը, իսկ Ապահովագրողի և Ապահովադիրի փոխադարձ համաձայնության դեպքում՝ ավելի ուշ ժամկետում:

71. ԱՊՊԱ պայմանագիրը համարվում է ուժի մեջ չմտած (գործողությունը համարվում է դադարած կնքման պահից) և ենթակա է չեղարկման ԱՄՄԴ համակարգում հետևյալ դեպքերում.

1) Վկայագրում որպես Ապահովադիր նշված անձը (նրա ներկայացուցիչը) հրաժարվել է ստորագրել իրեն ստորագրման ներկայացված ԱՊՊԱ պայմանագիրը: Նշված դեպքում մուտքագրված ԱՊՊԱ պայմանագրի չեղարկման մասին նշումն ԱՄՄԴ-ում կատարվում է ոչ ուշ, քան Վկայագրում նշված՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ժամկետի սկիզբը, իսկ պայմանագիրը կնքման պահին կամ դրան հաջորդող 15 րոպեի ընթացքում ուժի մեջ մտնելու դեպքում՝ ոչ ուշ, քան կնքմանը հաջորդող 15-րդ րոպեն:

2) ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո այն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով անվավեր է ճանաչվել: Նշված դեպքում մուտքագրված ԱՊՊԱ պայմանագրի չեղարկման մասին նշումն ԱՄՄԴ-ում կատարվում է ոչ ուշ, քան ՊԿԱ-ի կողմից անվավերության վերաբերյալ համապատասխան հիմքն ստանալուց հետո 1 օրվա ընթացքում՝ ԱՄՄԴ-ում կցելով տվյալ հիմք հանդիսացող փաստաղթի լուսապատճենը: *(սույն կետով նախատեսված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրազեկվի:)*

72. Ապահովագրողները (Ապահովագրողի լիազորված անձինք՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալները) պարտավոր են կիրառել ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքման և վաճառքի կազմակերպման (ներառյալ՝ Ապահովադիրներին ԱՊՊԱ պայմանագրի նախագծի ներկայացման, նախապես համաձայնեցման և վերջնական տաբերակի ստորագրման ներկայացման հետ կապված) այնպիսի գործընթացներ, որոնք կապահովեն սույն կանոնների 71-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված պահանջների պահպանումը: *(սույն կետով նախատեսված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրազեկվի:)*

73. ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողությունը դադարում է Վկայագրի «Ապահովագրության ժամկետը» դաշտում նշված ավարտի ժամկետը լրանալու պահից:

74. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերը, յուրաքանչյուր հիմքի դեպքում ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարման պահը և ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման դեպքերը, ինչպես նաև վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարի հաշվարկման կարգն ու պայմանները սահմանված են **Հավելված 4**-ով: ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարն ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարեցման ամսաթվին հաջորդող 2 օրերի ընթացքում սույն կանոններով սահմանված կարգով վերադարձվում է Ապահովադիրին:

75. Այն դեպքում, երբ Վկայագրում նշված են մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցներ և **Հավելված 4**-ով սահմանված պայմանագրի դադարման հիմքերը վերաբերում են դրանցից ոչ բոլորին, ապա պայմանագիրը դադարեցվում է միայն տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) մասով, և **Հավելված 4**-ով սահմանված հաշվարկները կատարվում են միայն այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) մասով:

ԳԼՈՒԽ 12. ԿՈՂՄԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՎՆԱՍՄԱՆ (ԽՈՏԱՆՄԱՆ), ԿՈՐՍՏԻ, ՀԱՓՇՏԱԿՄԱՆ ԿԱՄ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐՈՒՄ

76. Վկայագրի վնասման (խոտանման), կորստի, հափշտակման կամ ոչնչացման դեպքում այն ենթակա է փոխարինման կրկնօրինակով:

77. Վկայագրի կրկնօրինակ ստանալու նպատակով Ապահովադիրը կորստից հետո ցանկացած ժամկետում դիմում է տվյալ Վկայագրով ՊԿԱ-ին և վերջինի որևէ բանկային հաշվին վճարում է նրա կողմից «Կրկնօրինակ վկայագրի տրամադրման համար» սահմանված ծառայության վճարը (առկայության դեպքում), որը չի կարող 1 000 ՀՀ դրամից ավելի լինել:

78. Ապահովադիրը կարող է Վկայագրի կրկնօրինակ ստանալ նաև առցանց եղանակով՝ www.appa.am կամ www.aswa.am կայքերից որևէ մեկով տեղեկատվության առցանց հարցում իրականացնելու միջոցով:

79. Սույն կանոնների 77-րդ կետով սահմանված վճարումն ստանալուց հետո ՊԿԱ-ն Ապահովադիրին տրամադրում է Վկայագրի կրկնօրինակը՝ Վկայագրի վրա սահմանված կարգով կատարելով «ԿՐԿՆՕՐԻՆԱԿ» նշագրում՝ ՊԿԱ-ի գրասենյակ Ապահովադրի (նրա կողմից լիազորված անձի) ներկայանալուց և համապատասխան անդորրագիրը ներկայացնելուց անմիջապես հետո կամ Ապահովադրի համապատասխան պահանջից անմիջապես հետո, եթե ՊԿԱ-ն այդ ծառայության համար որևէ վճար չի սահմանել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 13. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ԽՄԲԵՐԸ

80. ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական պատահարների և հատուցման դիմումների կարգավորման գործընթացները տարանջատվում են երկու հիմնական խմբերի՝

1) Պարզեցված ընթացակարգով ապահովագրական պատահարների և հատուցումների կարգավորման գործընթաց (այսուհետ՝ Պարզեցված հատուցման գործընթաց),

2) Ստանդարտ ընթացակարգով ապահովագրական պատահարների և հատուցումների կարգավորման գործընթաց (այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց):

81. Պարզեցված հատուցման գործընթացը կիրառվում է այն դեպքերում, երբ առկա են հետևյալ պայմանները միաժամանակ՝

1) տեղի է ունեցել ապահովագրական պատահար,

2) ապահովագրական պատահարում ներգրավված է միայն երկու ավտոտրանսպորտային միջոց, որոնցից առնվազն մեկի վերաբերյալ ապահովագրական պատահարի պահին առկա է գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր,

3) ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնաս է պատճառվել միայն այդ ավտոտրանսպորտային միջոցներին կամ դրանցից մեկին,

4) ապահովագրական պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի վարորդն ընդունում է, որ ապահովագրական պատահարի առաջացման մեջ միակ մեղավորն ինքն է, և դրա վերաբերյալ ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդների միջև առկա է փոխադարձ համաձայնություն,

5) տուժողի կամ նրա ավտոտրանսպորտային միջոցի վարորդի կողմից վնաս պատճառողից ակնկալվող վնասի հատուցման չափը չի գերազանցում Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը: (փոփ. է 08/06/2020թ թիվ 21-Լ)

82. Ստանդարտ հատուցման գործընթացը կիրառվում է Պարզեցված հատուցման գործընթացի պայմաններին չբավարարող բոլոր այլ դեպքերում և կարգավորման տեսանկյունից իր հերթին բաժանվում է երկու ենթախմբի՝

1) ապահովագրական պատահարներ, որոնց գծով չի իրականացվել քրեական և (կամ) վարչական վարույթ, և չի հարուցվել քաղաքացիական գործ, (այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1),

2) ապահովագրական պատահարներ, որոնց գծով իրականացվել է քրեական և (կամ) վարչական վարույթ, կամ հարուցվել է քաղաքացիական գործ, (այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2):

83. Օրենքով նախատեսված համաձայնեցված հայտարարագրի միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը և սույն կանոնների 81-րդ կետով սահմանված պայմաններին չբավարարող դեպքերի համար Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը սույն կանոններով սահմանվում են 0 ՀՀ դրամ: Սույն կանոնների 81-րդ կետով սահմանված պայմաններին բավարարող դեպքերի համար Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը սույն կանոններով սահմանվում է 100 000 ՀՀ դրամ, բացառությամբ Երևան քաղաքում տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարի գծով համաձայնեցված հայտարարագիրը բջջային հավելվածի միջոցով լրացվելու դեպքերի, որոնց համար սահմանվում է 200 000 ՀՀ դրամ: (լրաց. է 08/06/2020թ թիվ 21-Լ)

84. Այն դեպքում, երբ սույն գլխով նախատեսված մի խմբի (ենթախմբի) համար սահմանված գործընթացների կիրառման ընթացքում կամ դրա ավարտից հետո պարզվում է, որ առկա են այլ խմբի (ենթախմբի) գործընթացի կիրառման պայմանները, արդեն իրականացված գործընթացները և դրանց հիման վրա ընդունված որոշումները ենթակա են համապատասխանեցման կիրառման ենթակա գործընթացների համար սահմանված կարգավորումներին:

**ԳԼՈՒԽ 14. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՑՈՒՄԸ ԵՎ
ԿՈՂՄԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻՑ ՀԵՏՈ**

85. Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում ապահովագրական պատահարի մասնակից վարորդներն ապահովագրական պատահարի վայրում պարտավոր են ձեռնարկել հետևյալ գործողությունները՝

1) որևէ կերպ՝ այդ թվում ցանկացած հեռախոսի միջոցով առնվազն երեք անգամ լուսանկարահանել կամ տեսանկարահանել ապահովագրական պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները: Ընդ որում, լուսանկարահանումը (տեսանկարահանումը) պետք է կատարվի այնպես, որպեսզի լուսանկարները (տեսանյութը) առնվազն արտացոլեն երկու ավտոտրանսպորտային միջոցների հետվթարային փոխադարձ դիրքերը և ապահովագրական պատահարի հետևանքով դրանցից յուրաքանչյուրի ընդհանրական վնասվածքները,

2) լրացնել համաձայնեցված հայտարարագիրը և համատեղ ստորագրել այն: Ընդ որում՝ համաձայնեցված հայտարարագիրը կարող է լրացվել և ստորագրվել (համարվել ստորագրված) ինչպես թղթային եղանակով՝ «Կառավարության կողմից սահմանված լրացման հրահանգին համապատասխան, այնպես էլ բջջային հավելվածի միջոցով՝ սույն կանոնների Հավելված 11-ում սահմանված լրացման հրահանգին համապատասխան:

3) ազատել ճանապարհի երթևեկելի մասը՝ երթևեկելի մասից հեռացնելով պատահարին ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները,

4) մեղավորությունն ընդունած վարորդն իր կողմից վարվող ավտոտրանսպորտային միջոցը ճանապարհի երթևեկելի մասից հեռացնելուց հետո, բայց ոչ ուշ, քան ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուն հաջորդող 40 րոպեի ընթացքում, իր կողմից վարած ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ կնքված ԱՊԱ պայմանագրի Վկայագրի վրա նշված հեռախոսահամարով տեղեկացնում է համապատասխան ՊԿԱ-ին տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարի մասին՝ համապատասխան հարցադրումների առկայության դեպքում ՊԿԱ-ին պատասխանելով համաձայնեցված հայտարարագրում լրացված, ինչպես նաև պարզեցված հատուցման գործընթացի համար պայմանների համապատասխանության ստուգման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությունը: Ընդ որում ՊԿԱ-ն՝

ա. նախքան համաձայնեցված հայտարարագրում լրացված տեղեկատվության վերաբերյալ իր հարցադրումներն իրականացնելը պարտավոր է հավաստիանալ, որ վարորդները չեն խոչընդոտում բնականոն երթևեկությունը,

բ. իրավունք չունի սույն ենթակետում նշված տեղեկատվությունից ավելի տեղեկատվություն հարցնել հեռախոսով իրեն տեղեկացրած վարորդից:

86. Սույն կանոնների 85-րդ կետի 4-րդ ենթակետով նախատեսված տեղեկացման պարտականությունը մեղավորությունն ընդունած վարորդի կողմից համարվում է պատշաճ կատարված՝ համաձայնեցված հայտարարագիրը սույն կանոններով սահմանված կարգով մինչև պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները հետվթարային դիրքերից տեղաշարժելը բջջային հավելվածի միջոցով լրացնելու և հաստատելու ուժով:

87. Համաձայնեցված հայտարարագիրը սույն կանոններով սահմանված կարգով բջջային հավելվածի միջոցով լրացվելու դեպքում համապատասխան հավելվածում Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի և վարորդական վկայականի կամ անձը հաստատող փաստաթղթի լուսանկարների ներբեռնման և հաստատման ուժով համարվում է, որ պատահարի պահին տվյալ

Ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետել է այդ վարորդական վկայականում կամ անձը հաստատող փաստաթղթում նշված անձը, և համապատասխան համաձայնեցված հայտարարագիրն ստորագրվել է վերջինի կողմից:

88. Ամեն դեպքում, անձնական վնասներ չառաջացրած պատահարի մասին տեղեկացված ՊԿԱ-ն պարտավոր է հեռախոսային խոսակցության ընթացքում պատահարի մասին իրեն տեղեկացրած անձից պարզել սույն կանոնների 81-րդ կետով նախատեսված պայմանների առկայությունը և այդ պայմանների առկայության դեպքում հեռախոսով վերջինիս բացատրել համաձայնեցված հայտարարագիր լրացնելու հնարավորության, դրա իրականացման կարգի և հետևանքների մասին: Ընդ որում՝ նման դեպքերում և եղանակով վարորդների կողմից լրացված համաձայնեցված հայտարարագրով պատահարի գրանցումը և հատուցման հետագա գործընթացները նույնպես համարվում են սույն կանոնների 81-րդ կետով նախատեսված՝ Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով վնասի հատուցման գործընթաց:

89. Ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում Ապահովադիրը և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձն ապահովագրական պատահարի վայրում պարտավոր են ձեռնարկել հետևյալ գործողությունները՝

1) կատարել «Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ճանապարհատրանսպորտային պատահարի դեպքում վարորդների համար նախատեսված գործողությունները և (կամ) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից տրված օրինական ցուցումները, իսկ ապահովագրական պատահարը ճանապարհատրանսպորտային պատահար չլինելու դեպքում՝ դրա մասին անհապաղ հայտնել համապատասխան իրավասու պետական մարմնին և մինչև վերջինի ներկայացուցիչների ժամանումը չտեղաշարժել պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները և պատահարի հետ կապ ունեցող այլ առարկաներն և գույքը,

2) ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուց հետո, իսկ սույն կանոնների 19-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում՝ այդ հիմքերը վերանալուց հետո՝ հետևյալ ժամկետներում, հայտնել տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ՊԿԱ-ին՝ զանգահարելով Վկայագրի վրա նշված հեռախոսահամարով (հեռախոսահամարներից որևէ մեկով) և պատասխանելով ՊԿԱ-ի հեռախոսային հարցադրումներին.

ա. պատահարի հետևանքով պատահարում ներգրավված որևէ անձի մահվան դեպքում՝ պատահարի պահից 30 օրվա ընթացքում,

բ. պատահարի հետևանքով պատահարում ներգրավված որևէ անձի առողջությանը վնաս պատճառված լինելու դեպքում՝ պատահարի պահից 3 օրվա ընթացքում, պայմանով, որ տվյալ պատահարի հետևանքով առողջությանը վնաս պատճառված անձը պատահարից պահից 3 ժամվա ընթացքում տվյալ պատահարի հետևանքով ստացված վնասվածքների հետ կապված դիմել է (ինքնուրույնաբար կամ նրան տեղափոխել են) բժշկական հաստատություն: Ընդ որում՝ այն դեպքում, երբ պատահարի արդյունքում առաջացել են սույն ենթակետի միաժամանակ «ա» և սույն պարբերություններում նշված հետևանքները, ապա պատահարի մասին տեղեկացման մասով կիրառելի է սույն ենթակետի «ա» պարբերությամբ սահմանված ժամկետը,

գ. սույն ենթակետի «ա» և «բ» պարբերություններով չնախատեսված դեպքերում՝ պատահարի պահից 40 րոպեի ընթացքում:

90. Ապահովագրողները պարտավոր են պահպանել ապահովագրական պատահարի ծանուցման համար նախատեսված հեռախոսահամարների շուրջօրյա հասանելիությունը (ներառյալ ոչ աշխատանքային օրերին) և հեռախոսագրույցի ձայնագրումը և պահպանումն առնվազն երեք տարի՝ սկսած ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու ամսաթվից:

91. Վարորդի կողմից սույն գլխի 85-րդ և 89-րդ կետերով սահմանված կարգով պարտականությունների պատշաճ կատարումից հետո ապահովագրական պատահարի վայրից հեռանալը ՊԿԱ-ի կողմից չի կարող գնահատվել իբրև ապահովագրական պատահարի վայրն առանց հիմնավոր պատճառի լքում և չի կարող նրա, Ապահովագրի կամ տուժողների համար առաջացնել որևէ բացասական հետևանք:

92. Պարզեցված հատուցման գործընթացի և Ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում Ապահովագրի (Ապահովագրված անձը) սույն կանոնների համապատասխանաբար 85-րդ և 89-րդ կետերում նշված գործողությունները ձեռնարկելուց բացի պարտավոր է նաև՝

1) ողջամիտ և մատչելի միջոցներ ձեռնարկել ապահովագրական պատահարի հետևանքով հնարավոր վնասները նվազեցնելու համար: Հատուցման ենթակա վնասները նվազեցնելու նպատակով տուժողի (նրա ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձի) կողմից կատարված ծախսերը, եթե այդպիսիք անհրաժեշտ են եղել կամ կատարվել են իր ՊԿԱ-ի կամ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի գծով ՊԿԱ-ի ներկայացուցչի ցուցումներին համապատասխան, հատուցվում են ՀՊԱ-ի կողմից նույնիսկ այն դեպքում, երբ համապատասխան միջոցներն արդյունավետ չեն եղել: Նման ծախսերը հատուցվում են անկախ այն բանից, որ դրանք այլ վնասների հատուցման հետ մեկտեղ կարող են գերազանցել ապահովագրական գումարը:

2) ապահովագրական պատահարից հետո սույն կանոններով նախատեսված կարգով պատահարում ներգրավված ցանկացած Ապահովագրողի և (կամ) Բյուրոյի ներկայացուցչին և (կամ) փորձագետին տրամադրել համապատասխան Ավտոտրանսպորտային միջոցի գնում անցկացնելու հնարավորություն՝ համապատասխան գրավոր կամ բանավոր պահանջն ստանալուց հետո երկու, իսկ պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում՝ մեկ օրվա ընթացքում, (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

3) մինչև պատահարում ներգրավված Ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնասված այլ գույքի գծով հատուցում վճարելու կամ հատուցման վճարումը մերժելու վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելը չիրականացնել այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ գույքի վերանորոգման կամ ապամոնտաժման աշխատանքներ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք պայմանավորված են մարդկանց անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությամբ կամ իրավասու պետական մարմինների ցուցումով, կամ վնասված բաղադրիչների ապամոնտաժման արդյունքում ամբողջական կապահպանվեն պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները: Նման դեպքերում Ապահովագրի և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետող այլ անձը հնարավորության առկայության դեպքում պարտավոր են վերանորոգման կամ ապամոնտաժման աշխատանքներն սկսելուց առաջ տեղեկացնել այդ մասին ԴՍԱ-ին (վերջինիս ներկայացուցչին): Սույն ենթակետով նախատեսված արգելքը չի տարածվում այն Ավտոտրանսպորտային միջոցների և այլ գույքի նկատմամբ, որոնց գծով առկա է հետևյալ պայմաններից առնվազն մեկը՝

ա. սույն կանոններով սահմանված կարգով և դեպքերում իրականացվել է վնասված գույքի առանձնացված գնահատում, և դրա արդյունքները սույն կանոններով սահմանված կարգով ուժի մեջ են մտել,

բ. ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը բողոքարկված է դատական կարգով կամ ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակում, և բողոքարկումը չի վերաբերում տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցին (այլ գույքին) պատճառված վնասի գնահատված չափին, պատահարում այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետած անձի մեղքի առկայությանը, չափին և այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի վրա առկա հետքերի՝ պատահարի հետ համատեղելիության հարցին:

93. Ապահովագրողներն իրավունք ունեն պատահարի հետ կապված հավաքագրել սույն կանոններով սահմանված՝ փորձաքննության համար փորձագետներին ներկայացվող լրացուցիչ ելակետային տվյալներ:

ԳԼՈՒԽ 15. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

94. Ապահովագրական հատուցում ստանալու համար տուժողը ապահովագրական պատահարից հետո եռամսյա ժամկետում **Ձև 2.1-ով կամ Ձև 2.2-ով** սահմանված ձևով գրավոր դիմում ներկայացնելու միջոցով դիմում է հետևյալ Ապահովագրողին՝

1) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր չհանդիսացող տուժողը՝ պատահարի պահին նրա հետ գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ին (մեկից ավելի ՊԿԱ-ի դեպքում՝ այն ՊԿԱ-ին, որի հետ պայմանագրում նշված ավտոտրանսպորտային միջոցը ներգրավված է պատահարում, իսկ այդպիսի ավտոտրանսպորտային միջոցի բացակայության դեպքում՝ տուժողի նախընտրությամբ դրանցից ցանկացածին),

2) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր չհանդիսացող՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի վարորդ-տուժողները՝ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողին, վերջինի բացակայության դեպքում՝ տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողներից ցանկացածին՝ տուժողի նախընտրությամբ, իսկ վերջինների բացակայության դեպքում՝ տուժողի նախընտրությամբ այլ ցանկացած Ապահովագրողին,

3) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր և վարորդ չհանդիսացող տուժողները՝ տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողներից ցանկացածին՝ տուժողի նախընտրությամբ, իսկ վերջինների բացակայության դեպքում՝ տուժողի նախընտրությամբ այլ ցանկացած Ապահովագրողին,

4) այն դեպքում, երբ սույն կետի 1-3-րդ ենթակետերով նախատեսված Ապահովագրողը դիմումի ներկայացման ամսաթվի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անվճարունակ կամ սնանկ է, ապա՝ տուժողի նախընտրությամբ այլ ցանկացած Ապահովագրողին: Ընդ որում՝ Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային կայքի ապահովագրական ընկերություններ բաժնում

մշտապես նշվում է տվյալ պահին որևէ Ապահովագրողի անվճարունակ կամ սնանկ լինելու մասին տեղեկատվությունը: (94-րդ կետը փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

95. Սույն կանոնների 94-րդ կետով նախատեսված դիմումն Ապահովագրի կողմից համարվում է ներկայացված համապատասխան Ապահովագրողին նաև հետևյալ դեպքերում և պայմանների միաժամանակյա առկայությամբ.

1) Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում՝ սույն կանոններով սահմանված կարգով պատահարը գրանցել է բջջային հավելվածի միջոցով, իսկ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի դեպքում՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմինն ԱՄՄՊ-ում գրանցել է պատահարը՝ մուտքագրելով Ելակետ 1-ը և Ելակետ 2-ը: Ընդ որում, ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից ԱՄՄՊ-ում պատահարը գրանցելիս Ելակետ 1-ում և Ելակետ 2-ում պարունակող տվյալները ԱՄՄՊ-ում չմուտքագրվելու դեպքում ներբեռնված համապատասխան փաստաթղթերի հիման վրա դրանք պետք է մուտքագրվեն համապատասխան ԴՍԱ-ի կողմից ԱՄՄՊ-ում պատահարը գրանցվելուց հետո՝ երկու օրվա ընթացքում: Նշված ժամկետին հաջորդող օրը ապահովագրի կողմից դիմումն ինքնաշխատ ներկայացված լինելու՝ սույն ենթակետով նախատեսված պայմանը համարվում է առկա՝ անկախ ԴՍԱ-ի կողմից իր պարտականությունը փաստացի կատարված լինելու հանգամանքից: ԴՍԱ-ն պատասխանատվություն է կրում իր կողմից սույն ենթակետով նախատեսված մուտքագրման պարտավորությունը ոչ պատշաճ կատարելու՝ ներառյալ տվյալներն սխալ մուտքագրելու հետևանքով առաջացած լրացուցիչ ծախսերի համար, (փոփ. է 30/06/2020թ թիվ 22-Լ)

2) տվյալ Ապահովագրին պատկանող և պատահարում ընդգրկված Ավտոտրանսպորտային միջոցը Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում հաշվառված Ավտոտրանսպորտային միջոց է, և պատահարի պահին դրա վերաբերյալ առկա է կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր,

3) տվյալ Ապահովագրին ԴՍԱ-ի կողմից ուղարկվել է ծանուցում, որին կցված է սույն կանոններով սահմանված ձևով լրացված ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում, և ծանուցման պահից հետո 1 օրվա ընթացքում, Ապահովագրի ԴՍԱ-ին չի ներկայացրել ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չստալու վերաբերյալ դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների Ձև 2.3-ի: Ընդ որում՝ Ապահովագրի կողմից սույն կետում նշված ժամկետում ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չստալու վերաբերյալ դիմում չներկայացնելը չի զրկում վերջինին հետագայում այն սույն կանոնների 113-րդ կետի համաձայն ներկայացնելու իրավունքից: (95-րդ կետը փոփ. և լրաց. է 28/04/2020թ-ի թիվ 10-Լ)

96. ԴՍԱ-ն պարտավոր է ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ընդունել ցանկացած անձից, ով ներկայանում է որպես սույն կանոնների 94-րդ կետի համաձայն իրեն դիմելու իրավունք ունեցող տուժող կամ վերջինի կողմից պատշաճ կարգով լիազորված անձ՝ անկախ դիմելու պահին իր կարգավիճակը հավաստող փաստաթղթեր ներկայացնելու հանգամանքից: Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ստացած՝ ԴՍԱ չհանդիսացող Ապահովագրողը պարտավոր է ԴՍԱ չլինելու փաստն իրեն հայտնի դառնալուց անմիջապես հետո դիմում ներկայացրած անձին ուղղորդել ԴՍԱ-ի մոտ՝ 3 օրվա ընթացքում վերջինին փոխանցելով համապատասխան դիմումը և դրա գծով իր կողմից ստացված այլ փաստաթղթերը: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ և 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

97. Սույն կանոնների 94-րդ կետով տուժողի համար նախատեսված ԴՍԱ-ի ընտրության իրավունքը չի տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ տվյալ տուժողը տվյալ պատահարի գծով արդեն իսկ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում է ներկայացրել համապատասխան Ապահովագրողներից որևէ մեկին, կամ երբ համապատասխան Ապահովագրողներից որևէ մեկն առանց ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի ստացման, սույն կանոնների համաձայն, արդեն իսկ տվյալ տուժողի համար կատարել է Կանխավճարներ, որի դեպքում ԴՍԱ է համարվում հատուցման գործընթացը կարգավորող կամ Կանխավճարներ կատարած Ապահովագրողը:

98. Ապահովագրական հատուցում ստանալու համար ԴՍԱ-ին ներկայացման ենթակա փաստաթղթերի ցանկը սահմանված է **Հավելված 5-ով**: Այն դեպքում, երբ տուժողն ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումին կից չի ներկայացնում բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը, ապա ԴՍԱ-ն պարտավոր է դիմումի ստացման օրը կամ դրան հաջորդող մեկ օրվա ընթացքում սույն կանոնների **Հավելված 1-ի Ձև 2.5-ով** սահմանված ձևով տուժողին տրամադրել վերջինի կողմից ներկայացման ենթակա, բայց դեռևս չներկայացված փաստաթղթերի ցանկը: Նշված ցանկը տուժողին տրամադրվում է ԱՄՄՊ միջոցով: Եթե տուժողի կողմից չեն ներկայացվել այնպիսի փաստաթղթեր, որոնք որպես կանոն ստացվում են ԱՄՄՊ միջոցով կամ հաղորդակցման այլ եղանակներով, ապա այդպիսի փաստաթղթերի մասով ներկայացման ենթակա, բայց դեռևս չներկայացված փաստաթղթերի ցանկը տուժողին տրամադրվում է ԱՄՄՊ միջոցով կամ հաղորդակցման այլ եղանակներով ստացվելու անհնարինության փաստը ԴՍԱ-ին հայտնի դառնալու օրվան հաջորդող հինգ օրվա ընթացքում: Սույն կետով նախատեսված պակաս փաստաթղթերը պետք է ԴՍԱ-ին ներկայացվեն փաստաթղթերի ցանկն ստանալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում, իսկ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում՝ 1 տարվա ընթացքում:

99. Սույն կանոնների 98-րդ կետով նախատեսված փաստաթղթերը ենթակա չեն ներկայացման՝ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը, սույն կանոնների 95-րդ կետի համաձայն, Ապահովագրի կողմից ինքնաշխատ ներկայացված լինելու դեպքերում, բացառությամբ, եթե դիմումն ինքնաշխատ ներկայացված լինելու օրը կամ դրան հաջորդող մեկ օրվա ընթացքում պարզվել է, որ դիմումը ներկայացված լինելու համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերը և (կամ) նյութերը (լուսանկարներ, տեսագրություն և այլն) թերի են, որի դեպքում նույն օրվա ընթացքում տուժողին ուղարկվում է վերջինի կողմից ներկայացման ենթակա, բայց դեռևս չներկայացված փաստաթղթերի ցանկը:

ԳԼՈՒԽ 16. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

100. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացը, դրանում մասնակցող անձինք և յուրաքանչյուրի համար նախատեսված գործողությունները (պարտականությունները)՝ ըստ առանձին հատուցման գործընթացների, սահմանված են **Հավելված 6-ով** (**Հավելված 6.1**՝ Պարզեցված հատուցման գործընթաց, **Հավելված 6.2**՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1 և **Հավելված 6.3**՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2):

101. Սույն կանոններով նախատեսված հատուցման գործընթացների համար ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը համարվում է ստացված

տվյալ տեսակի վնասի (գույքին պատճառված վնաս, առողջությանը պատճառված վնաս, առողջությանը պատճառված վնասի արդյունքում կորցրած աշխատավարձ (եկամուտներ), տուժողի հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր, տուժողի մահվան հետևանքով կերակրողին կորցրած անձի կրած վնասներ) հատուցման համար ներկայացման ենթակա բոլոր փաստաթղթերն ամբողջական և պատշաճ կերպով ԴՍԱ-ի կողմից ստացվելու պահին, և վնասի տվյալ տեսակներից յուրաքանչյուրի գծով ապահովագրական հատուցման հետ կապված գործընթացներն իրականացվում և որոշումները կայացվում են միմյանցից առանձին՝ անկախ այն հանգամանքից, թե դրանց գծով պահանջները ներկայացվել են առանձին, թե՛ միավորվել են մեկ դիմումի մեջ:

102. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումների կարգավորման գործընթացում ԴՍԱ-ն հանդես է գալիս ՀՊԱ-ի անունից: Ընդ որում, եթե տուժողին վնասը պատճառվել է մի քանի անձանց կողմից, և հնարավոր չէ պարզել նրանցից յուրաքանչյուրի պատճառած վնասի չափը, ապա ԴՍԱ-ն վնասի գծով ողջ հատուցումն իրականացնում է բոլոր ՀՊԱ-ների՝ որպես տուժողի առջև համապարտ պատասխանատվություն կրող անձանց անունից, իսկ եթե հնարավոր է տուժողին պատճառված վնասը տարանջատել՝ ըստ այն պատճառած անձանց, ապա ԴՍԱ-ն յուրաքանչյուր վնասի գծով հատուցումն իրականացնում է համապատասխան ՀՊԱ-ի անունից: Սույն կետի երկրորդ նախադասությամբ նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ն ապահովագրական գումարի վերաբերյալ դրույթները վնաս պատճառողներից յուրաքանչյուրի գծով կիրառում է առանձին:

103. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ում գործում է վնասված գույքի առանձնացված գնահատման գործընթացը, որը, ինչպես նաև դրանից հետո տվյալ պատահարի գծով կարգավորվող հատուցման գործընթացն իրականացվում է հետևյալ պահանջներին համապատասխան.

1) Գործընթացի իրականացման հիմք է հանդիսանում տուժողի կողմից ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում համապատասխան նշման կատարումը կամ ապահովագրական հատուցում ստանալու դիմումի ներկայացումից հետո գույքին պատճառված վնասների առանձնացված գնահատում իրականացնելու դիմումի (պահանջի) ներկայացումը ԴՍԱ-ին՝ համաձայն Ձև 2.1.1-ի:

2) Գործընթացը կարող է իրականացվել միայն այն դեպքերում, երբ ԴՍԱ-ին ներկայացվել են Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի համար սույն կանոնների հավելված 5-ով նախատեսված՝ գույքին պատճառված վնասի հատուցում ստանալու համար սահմանված բոլոր փաստաթղթերը՝ բացառությամբ պատահարի գծով հարուցված գործով համապատասխան պետական մարմնի կողմից կայացված վերջնական ակտի պատճենի (լուսապատճենի):

3) Գործընթացն իրականացվում է սույն կանոններով գույքին պատճառված վնասների գնահատման համար նախատեսված պահանջներին, մեթոդաբանությանը և ընթացակարգերին համապատասխան՝ ներառյալ ստացված արդյունքների ծանուցման, համաձայնեցման, բողոքարկման և ուժի մեջ մտնելու ժամկետներին ու պայմաններին վերաբերող:

4) Գործընթացի իրականացման ժամանակահատվածում դրանց արդյունքների բողոքարկման իրավունքից օգտվող ցանկացած անձ իրավունք ունի սույն կանոններով սահմանված կարգով համապատասխան պատվեր ներկայացնել փորձագետին (Ապահովագրողների դեպքում) կամ նման պատվեր ներկայացնելու պահանջ ներկայացնել ԴՍԱ-ին (Ապահովագրողներից բացի մյուս անձանց դեպքում)՝ տվյալ

պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը պարզելու (հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն կատարելու) վերաբերյալ: Սույն ենթակետով նախատեսված փորձաքննության իրականացման նկատմամբ տարածվում են ԱՊՊԱ ոլորտում պատճառների փորձաքննության իրականացման համար սահմանված պահանջները՝ բացառությամբ պատահարում մեղավորության որոշման պահանջի, և ենթակա է իրականացման՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը պարզելու (հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն կատարելու) պատվերի կատարման համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետներում:

5) Գույքի առանձնացված գնահատման արդյունքներն սահմանված կարգով ուժի մեջ մտնելուց հետո տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը պարզելու (հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն կատարելու) պատվերներ չեն կարող տրվել, իսկ այդ գործընթացում սույն կետի 4-րդ ենթակետով նախատեսված պահանջը ներկայացված լինելու դեպքում համապատասխան փորձաքննության արդյունքները հետագայում ենթակա են տրամադրման տվյալ պատահարի գծով պատահարի առաջացման փորձաքննություն իրականացնող փորձագետին:

6) Գույքի առանձնացված գնահատման՝ սահմանված կարգով ուժի մեջ մտած արդյունքները համարվում են տվյալ գույքին պատճառված վնասների գնահատման փորձաքննության վերջնական արդյունքներ, և ապահովագրական հատուցման կարգավորման հետագա գործընթացում տվյալ գույքին պատճառված վնասների գնահատման գործընթաց (առաջնային, լրացուցիչ կամ կրկնակի) այլևս չի իրականացվում, իսկ ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթին կցվում է տվյալ գույքին պատճառված վնասների գծով վնասների գնահատման այն եզրակացությունը, որը որպես արդյունք ստացվել և ուժի մեջ է մտել:

104. Սույն կանոնների 103-րդ կետով նախատեսված վնասված գույքի առանձնացված գնահատման գործընթացում կազմված և ուժի մեջ մտած փորձագիտական եզրակացության հիման վրա ԴՍԱ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ նախքան պատահարի մեջ սահմանված կարգով մեղավորության որոշումը և (կամ) ապահովագրական հատուցման գործընթացի վերջնական կարգավորումը կատարել համապատասխան գույքին պատճառված վնասների հատուցման Կանխավճարներ՝ Կանխավճարի կատարումը ձևակերպելով տուժողի հետ կնքված գրավոր համաձայնագրով: Սույն կետով նախատեսված համաձայնագիրն առնվազն պետք է պարունակի Կանխավճարի վճարման կարգը և տվյալ դեպքով ապահովագրական հատուցման գործընթացի վերջնական կարգավորումից հետո կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների իրականացման՝ սույն կանոններին չհակասող կարգն ու ժամկետները: Ընդ որում սույն կետով նախատեսված համաձայնագրում տուժողի պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը պետք է շարադրվի ընդգծված և սույն կանոններով ծանուցումների համար նախատեսված նվազագույն տառաչափերով:

105. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ում անձնական վնասների մասով գործում է Կանխավճարների համակարգը՝ համաձայն **Հավելված 6.3.1-ի**: Օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում Կանխավճարների համակարգը համարվում է տուժողին տրամադրված բժշկական օգնության հետ կապված ծախսերի՝ այդ հոդվածի համաձայն վճարման համար ԴՍԱ-ի

կողմից ի սկզբանե համաձայնեցրած չափ և կարգ: Ընդ որում, սույն կանոնների ուժով նշված հողվածով սահմանված պարտականությունը Բյուրոյի կողմից համարվում է պատվիրակված ԴՍԱ-ին:

106. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում պատահարի առաջացման մեջ մեղավորության աստիճանը որոշվում է հետևյալ կարգով.

1) Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում պատահարի առաջացման մեջ ամբողջությամբ մեղավոր է համարվում համաձայնեցված հայտարարագրում որպես մեղավոր կողմ նշված (սույն կանոնների 16-րդ կետի համաձայն ճշգրտված) անձը՝ առանց որևէ փորձաքննության (առաջնային, լրացուցիչ, կրկնակի) իրականացման,

2) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ում ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է պատճառների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 7-ի**:

3) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով, իսկ այդպիսի գործ հարուցված չլինելու կամ այդպիսի գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ չընդունվելու կամ այդպիսի ակտով մեղավորություն չհաստատվելու դեպքում՝ քրեական հետապնդում կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից: Այն դեպքում, երբ ոչ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի, ոչ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից չի հաստատվել ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը, կամ այդ ակտի գծով սահմանված կարգով ներկայացվել է կրկնակի փորձաքննության պահանջ, ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է պատճառների փորձագետի կողմից՝ **Հավելված 7-ի** համաձայն: Ընդ որում՝

ա. վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը համարվում է որոշված այն դեպքում, երբ մեղավորության հստակ բաշխման (պատահարում ներգրավված անձանց կամ դրանցից մեկի կողմից սույն կանոնների Հավելված 7-ով նախատեսված իրավական ակտերի խախտման) վերաբերյալ հետևությունները կատարվել են այդ մարմնի կողմից ընդունված ակտում կամ այդ ակտին կցված փորձագիտական եզրակացությունում,

բ. քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի կողմից ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը համարվում է որոշված այն դեպքում, երբ մեղավորության հստակ բաշխման (պատահարում ներգրավված անձանց կամ դրանցից մեկի կողմից սույն կանոնների հավելված 7-ով նախատեսված իրավական ակտերի խախտման) վերաբերյալ հետևությունները կատարվել են քրեական հետապնդման մարմնի կողմից ընդունված քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործի վարույթը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին որոշման մեջ, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ ապահովագրական պատահարի հիման վրա հարուցվել է քրեական գործ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովմանն ուղղված պահանջները կամ ճանապարհային երթևեկության կամ տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելու և (կամ) ճանապարհատրանսպորտային պատահարի վայրը թողնելու հանցակազմով, և հարուցված քրեական գործով վարույթը կասեցվել է Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին (հայտնի չէ անձը, որը գործով պետք է ներգրավվի որպես մեղադրյալ) կամ 2-րդ (մեղադրյալը

թաքնվել է քննությունից կամ դատից, կամ նրա գտնվելու վայրն այլ պատճառներով պարզված չէ) կետով սահմանված հիմքով:

107. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի չափը որոշվում է հետևյալ կարգով.

1) Պարզեցված հատուցման և Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների չափը գնահատվում է վնասների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 8.1**-ի:

2) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների չափը Օրենքով սահմանված հատուցման ենթակա վնասների և Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ սույն կանոններով սահմանված սահմանաչափերի շրջանակներում գնահատվում է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով, իսկ այդպիսի գործ հարուցված չլինելու կամ այդպիսի գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ չընդունվելու դեպքում՝ գույքին պատճառված վնասների մասով՝ վնասների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 8.1**-ի, իսկ անձնական վնասների մասով՝ համաձայն **Հավելված 8.2**-ի:

108. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում կրկնակի և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննության պահանջը ներկայացվում և իրականացվում է՝ **Հավելված 9**-ի համաձայն:

109. ԴՍԱ-ն ապահովագրական հատուցում վճարելու կամ մերժելու վերաբերյալ որոշումներն ընդունում է սույն կանոններով նախատեսված կարգով որոշված պատահարի առաջացման մեջ մեղավորության աստիճանի և պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի չափի հիման վրա:

110. Ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով (ըստ կիրառելիության)՝

1) Ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշված՝ տուժողին վճարման ենթակա հատուցման գումարը ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում փոխանցվում է տուժողին՝ բացառությամբ սույն կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքերի,

2) Մինչև ապահովագրական հատուցման վճարումը տուժողի կողմից սույն կանոնների Հավելված 1-ի **Ձև 8.5**-ով սահմանված ձևով գույքին պատճառված վնասի վերականգնման տարբերակի ընտրության դեպքում գույքին պատճառված վնասները վերականգնվում են՝ համաձայն **Հավելված 10**-ի, բացառությամբ այն վնասների, որոնց վերականգնումը համաձայն փորձագետի եզրակացության հնարավոր չէ կամ ողջամիտ չէ, որոնց մասով հատուցումն իրականացվում է սույն կետի 1-ին ենթակետով սահմանված եղանակով: Ընդ որում սույն ենթակետի իմաստով՝ վնասի վերականգնումը համարվում է անհնար կամ ոչ ողջամիտ նաև այն դեպքերում, երբ վնասների գնահատման փորձաքննության եզրակացությունում նշված է, որ համապատասխան վնասված բաղադրիչը ենթակա է փոխարինման, և փոխարինվող բաղադրիչի մատակարարը (ապահովողը) միևնույն եզրակացությամբ վնասների վերականգնման աշխատանքներ կատարող անձը չէ:

111. Սույն կանոնների 110-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված եղանակով հատուցումն իրականացվելու դեպքերում որպես ապահովագրական հատուցման չափ դիտարկվում է տուժողին ծանուցված և սույն կանոններով սահմանված կարգով ուժի մեջ մտած հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշված հատուցման գումարի չափը, բայց ոչ ավելի, քան տվյալ վնասի վերականգնման համար ԴՍԱ-ի կողմից տուժողին և վերանորոգող կազմակերպությանը փաստացի վճարված գումարի չափը:

112. Արգելվում է տուժողի կողմից սույն կանոնների համաձայն ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքը (պահանջը) փոխանցել այլ անձի (պահանջի զիջում):

113. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացի ցանկացած փուլում՝ մինչև ապահովագրական հատուցման վճարումը կամ տուժողի կողմից վերանորոգման տարբերակի ընտրության դեպքում՝ գույքի վերանորոգման գործընթացի փաստացի սկսվելը, տուժողն իրավունք ունի իր ցանկությամբ հրաժարվել ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումից՝ ԴՍԱ-ին Հավելված 1-ի **Ձև 2.3-ով** սահմանված ձևով գրավոր դիմում ներկայացնելու միջոցով: ԴՍԱ-ի կողմից սույն կետով սահմանված դիմումն ստանալու պահից համապատասխան հատուցման գործընթացը դադարեցվում է (ԴՍԱ-ի կողմից ընդունված ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը համարվում է չեղարկված), որի մասին ԴՍԱ-ն Հավելված 1-ի **Ձև 2.4-ով** սահմանված ձևով ծանուցում է այն անձանց, ում սույն կանոնների համաձայն պարտավոր է ծանուցել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը: Տուժողի կողմից ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումից հրաժարվելը չի զրկում նրան սահմանված ժամկետում սույն կանոններով սահմանված ընդհանուր կարգով ապահովագրական հատուցման դիմում ներկայացնելու իրավունքից:

114. Սույն գլուխը չի տարածվում ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ այն դիմումների գծով իրականացվող հատուցման գործընթացների վրա, որոնք ենթակա են մերժման սահմանված ժամկետների չպահպանման հիմքով կամ այն հիմքով, որ տուժողին վնասը պատճառվել է բացառապես ոչ ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ անհայտ ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ առավելագույն արագությունը 50 կմ/ժ-ը կամ շարժիչի ծավալը 50 սմ³-ը չզերազանցող ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ կամ այնպիսի ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ, որի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու պարտականություն ունեցող անձն անհայտ է: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ն համապատասխան հիմքերն ի հայտ գալուց (դրանց տիրապետելուց) հետո՝ մեկ օրվա ընթացքում, առանց սույն գլխով նախատեսված գործընթացների իրականացման, սույն կանոնների Հավելված 1-ի **Ձև 7.3-ով** սահմանված ձևով կայացնում է ապահովագրական հատուցումը մերժելու մասին որոշում-ծանուցում և այն ծանուցում դիմում ներկայացրած անձին:

ԳԼՈՒԽ 17. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵՐԺՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

115. ԴՍԱ-ն մերժում կամ սույն գլխով նախատեսված դեպքերում համապատասխան չափով նվազեցնում է ապահովագրական հատուցման վճարումը, եթե՝

1) տուժողը տվյալ վնասի գծով արդեն իսկ հատուցում է ստացել այլ ԱՊՊԱ պայմանագրի հիման վրա կամ Բյուրոյի անունից (անկախ հատուցման գումարը վճարված լինելու հանգամանքից) կամ վնասը պատճառած անձից և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձից կամ նրանց անունից՝ բացառությամբ, եթե նշված անձանց միջև առկա է գրավոր ձևով կնքված և գործող համաձայնագիր կամ գրավոր հայտարարություններ, համաձայն որոնց՝ տուժողը ստանձնում է կողմերի միջև առկա այլ հարաբերություններով չպայմանավորված պարտավորությունն ապահովելու նախապես իր կողմից ստացված և (կամ) նախապես իր համար վճարված գումարների

վերադարձը վնաս պատճառած անձին և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձին: Սույն ենթակետով նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով նախատեսված կարգով հատուցվող գումարից մասհանվում է տուժողի կողմից սույն ենթակետով նկարագրված կարգով ստացված գումարները (հատուցումները): Ընդ որում՝ սույն ենթակետով նախատեսված հատուցման ստացման փաստը, ի թիվս այլ հիմքերի, համարվում է հաստատված նաև այն դեպքերում, երբ տուժողը հայտարարել է պատահարի հետևանքով իրեն պատճառված վնասը հարթված լինելու (ներառյալ՝ վնասի հատուցման համար պատասխանատու անձանց նկատմամբ գույքային պահանջ չունենալու) մասին, որն իրավական նշանակություն է ունեցել քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի կողմից վերջնական որոշում կայացնելու համար, կամ այդպիսի հայտարարություն կատարված լինելու մասին նշումն առկա է օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտում, բացառությամբ հետևյալ ծախսերի՝

ա. ծախսեր, որոնց գծով մինչև համապատասխան հայտարարության կատարումը սույն կանոնների համաձայն կատարվել է կանխավճար, կամ կանխավճար կատարվելու համար ներկայացվել են վճարման հաշիվներ,

բ. ծախսեր, որոնք առաջացել են համապատասխան հայտարարությունը ներկայացվելուց հետո:

2) տուժողի կողմից խախտվել են սույն կանոններով սահմանված ապահովագրական հատուցում ստանալու համար ԴՍԱ-ին դիմելու կամ սույն կանոններով պահանջվող բոլոր փաստաթղթերը ԴՍԱ-ին ներկայացվելու ժամկետները և չի հիմնավորվել սույն կանոնների 19-րդ կետում նշված հանգամանքների առկայությունը,

3) տուժողի կողմից հատուցում ստանալու համար ներկայացված փաստաթղթերում առկա են կեղծ տեղեկություններ և (կամ) փաստաթղթեր, որոնք վերացնում են տվյալ տուժողին ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու կամ ավելի պակաս չափով հատուցելու՝ սույն կանոններով նախատեսված հիմքերը,

4) տուժողը պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատեր է կամ օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձ, և համաձայն դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած ակտի կամ փորձաքննության արդյունքների՝ բացակայում է տվյալ պատահարում նրան վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) տիրապետողի (տիրապետողների) մեղավորությունը, բացառությամբ, եթե վերջինի (վերջինների) անմեղությունը պայմանավորված է իր (իրենց) մահով կամ առողջական վիճակով կամ պատահարի առաջացման պատճառ (կամ պատճառներից մեկը) հանդիսացող այնպիսի գործոններով, որոնք, սույն կանոնների համաձայն, հաշվի չեն առնվում պատճառների փորձագետի կողմից վարորդի մեղավորության որոշման համար: Նշված բացառություն կազմող դեպքերում համապատասխան հիմքով անմեղ ճանաչված ավտոտրանսպորտային միջոցի տիրապետողի կողմից բոլոր այլ անձանց պատճառված վնասի հատուցման պարտավորությունն առաջանում է առանց նրա մեղքի՝ որպես առավել վտանգի աղբյուրով տվյալ պայմաններում իրենցից այդպիսի վտանգ չներկայացնող օբյեկտներին և անձանց պատճառված վնասի համար պատասխանատվության արդյունք,

5) պատահարի առաջացման մեջ առկա է տուժողի կամ տուժողի ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետող անձի ոչ դիտավորյալ մեղքը, որի դեպքում հատուցումը նվազեցվում է տվյալ տուժողի գույքին պատճառված վնասների՝

ա. 100%-ի չափով, եթե վերջինս տվյալ պատահարում միակ մեղավորն է,

բ. 50%-ի չափով, եթե պատահարում առկա է նաև այլ անձանց մեղքը,

6) տուժողը խախտել է սույն կանոնների 92-րդ կետի 2)-րդ կամ 3)-րդ ենթակետի պահանջները, որի արդյունքում ապահովագրական հատուցման գործընթացում ներգրավված անձանցից որևէ մեկը գրկվել է սույն կանոններով իրեն վերապահված որևէ իրավունքի իրականացման հնարավորությունից, բացառությամբ, եթե հետագայում, բայց ոչ ուշ, քան ապահովագրական հատուցում վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելը, վերացվել են խախտման հետևանքները:

7) Օրենքով կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ դեպքերում: (115-րդ կետը փոփ. և լրաց. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

116. Բյուրոյի անունից հատուցման մերժման կամ նվազեցման հիմքերը սահմանված են Օրենքով: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

ԳԼՈՒԽ 18. ՀԵՏԱԴԱՐՁ ՊԱՀԱՆՋԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

117. Տուժողին վճարված ապահովագրական հատուցման չափով սույն գլխով նախատեսված կարգով և դեպքերում հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունք է ձեռքբերում ՀՊԱ-ն: Մի քանի ՀՊԱ-ի առկայության դեպքում յուրաքանչյուր ՀՊԱ հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունք է ձեռքբերում վճարված հատուցման գումարում օրենքով նախատեսված իր մասնաբաժնին համապատասխան:

118. Հետադարձ պահանջի իրավունքն առաջանում է հետևյալ դեպքերում՝

1) *վնաս պատճառած անձի նկատմամբ, եթե՝*

ա. նա ապահովագրական պատահարի ժամանակ ավտոտրանսպորտային միջոցը վարել է ակոհոլի, թմրանյութերի կամ հոգեմետ նյութերի ազդեցության ներքո: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով անձը համարվում է որպես ակոհոլի ազդեցության ներքո գտնվող միայն ակոհոլի այնպիսի ազդեցության դեպքում, որը, համաձայն Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի դրույթների, համարվում է ոչ սթափ վիճակ,

բ. նա առանց հիմնավոր պատճառի լքել է պատահարի վայրը կամ խուսափել է ակոհոլի, թմրանյութերի կամ այլ հոգեմետ նյութերի օգտագործման փաստի վերաբերյալ քննություն անցնելուց: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով անձը չի համարվում պատահարի վայրը լքած կամ համապատասխան քննություն անցնելուց խուսափած, եթե պատշաճ կերպով իրականացրել է սույն կանոնների 89-րդ կետով նախատեսված գործողությունները,

գ. նա ապահովագրական պատահարի պահին չի ունեցել ավտոտրանսպորտային միջոցը վարելու իրավունք կամ օրենքով սահմանված կարգով գրկված է եղել այդպիսի իրավունքից, բացառությամբ սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքի: Ընդ որում՝ սույն պարբերության և սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերում ապահովագրական պատահարի պահին անձի վարորդական վկայականի գործողության ժամկետի ավարտված լինելը կամ վարորդական վկայականը վարորդի մոտ չգտնվելը ինքնին հիմք չէ սույն պարբերության կամ սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջի իրավունքի կիրառման համար: Սույն պարբերության և սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջի իրավունքը չի կիրառվում նաև այն դեպքերում, երբ վնասը պատճառվել է.

ա) վարորդական վկայական ստանալու համար քննություններին մասնակցելու շրջանակներում՝ քննության ընթացքում կամ

բ) գործնական վարման ուսուցում անցնող անձի կողմից, և եթե պահպանված են գործնական վարման ուսուցման նպատակով Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները (ներառյալ՝ տեխնիկական պահանջները),

դ. սահմանված ժամկետում և կարգով Ապահովագրողը չի տեղեկացվել ապահովագրական պատահարի մասին,

2) վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ (Ապահովադրի) նկատմամբ, եթե՝

ա. ավտոտրանսպորտային միջոցը վնասի պատճառման պահի դրությամբ չի անցել տեխնիկական զննություն, և պատահարի առաջացման անմիջական պատճառ է դարձել ավտոտրանսպորտային միջոցի այնպիսի անսարքությունը, որը կարող էր բացահայտվել տեխնիկական զննություն անցնելու դեպքում,

բ. սահմանված ժամկետում և կարգով ՊԿԱ-ն չի տեղեկացվել ապահովագրական պատահարի մասին,

գ. ավտոտրանսպորտային միջոցի վարումը վստահել է այն վարելու իրավունք չունեցող անձին և գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ այդ անձը չունի վարելու իրավունք:

դ. պայմանագիրը կնքելիս ակնհայտ սուտ տեղեկություններ է հայտնել ՊԿԱ-ին ապահովագրության ռիսկայնության աստիճանը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների վերաբերյալ, եթե այդ հանգամանքները հայտնի չեն եղել և չէին կարող հայտնի լինել ՊԿԱ-ին մինչև ապահովագրական պատահարը: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով՝ էական նշանակություն ունեցող հանգամանքներ են համարվում Ապահովադրի կողմից ներկայացված՝ սույն կանոնների **Հավելված 2.2**-ով նախատեսված այն փաստաթղթերի և տեղեկությունների կեղծ լինելը, որոնք հիմք են ընդունվել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման (փոփոխության) համար, և որոնց՝ իրականությանը համապատասխանող պայմաններով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման (փոփոխության) դեպքում ենթակա կլինեն վճարման ավելի բարձր ապահովագրավճար: Բոլոր դեպքերում, Ապահովագրողի կողմից սույն պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջ չի կարող կիրառվել ինքնին այն տվյալների սխալ լինելու համար, որոնք սույն կանոնների 43-րդ կետով նախատեսված դեպքերում և կարգով ստացվել են ԱՄՄՊ-ից, կամ որոնց հիման վրա պայմանագիրը կնքվել է այդ նույն կետով սահմանված դեպքերում և կարգով՝ ներկայացված փաստաթղթերում և ԱՄՄՊ-ում անհրաժեշտ տեղեկատվության բացակայության հիմքով համանման ավտոտրանսպորտային միջոցի համար կիրառելի համապատասխան տեղեկատվությունը հիմք ընդունելու արդյունքում:

119. Սույն կանոնների 118-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հետադարձ պահանջի իրավունքի իրականացման հիմքերը բոլոր դեպքերում համարվում են առկա, եթե ապացուցվում է, որ վնաս պատճառած Ավտոտրանսպորտային միջոցը պատահարի պահին իրականում վարել է այլ անձ, քան նշվել է պատահարի վերաբերյալ կազմված փաստաթղթերում: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում հետադարձ պահանջի իրավունքը ծագում է իրական վնաս պատճառած անձի նկատմամբ, ով համարվում է հետադարձ պահանջի հիմք հանդիսացող փաստերը թաքցրած:

120. Եթե սույն գլխի համաձայն՝ ՀՊԱ-ն հետադարձ պահանջի իրավունք է ձեռք բերում մի քանի անձի նկատմամբ, ապա այդ անձինք ՀՊԱ-ի նկատմամբ հանդես են գալիս որպես համապարտ պարտապաններ:

121. Այն դեպքում, երբ ՀՊԱ-ն մտադիր է օգտվել հետադարձ պահանջի իրականացման իր իրավունքից, ապա նման պահանջը ՀՊԱ-ի կողմից սահմանված ձևով և բովանդակությամբ նախ և առաջ պետք է ներկայացվի պարտապանին ծանուցում իրականացնելու միջոցով՝ պարտավորության կատարման համար ողջամիտ ժամկետ տրամադրելով:

122. Սույն գլխով նախատեսված դեպքերում և կարգով հետադարձ պահանջի իրավունքի իրացումից և դրա արդյունքում՝ ԱՊՊԱ պատահարների հիման վրա վճարված ողջ գումարը, ինչպես նաև հատուցման վճարման և (կամ) հետադարձ պահանջի իրականացման գծով պարտապաններից գանձվող այլ ծախսերը ՀՊԱ-ին վճարվելու (ցանկացած այլ եղանակով մարվելու) պահից հետո՝ 3 օրվա ընթացքում, ՀՊԱ-ն այդ մասին համապատասխան տեղեկատվությունը մուտքագրում է ԱՄՄՊ-ում:

123. Բյուրոյի անունից հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի ներկայացման հիմքերը սահմանված են Օրենքով: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 19. ՏՈՒՅԺԵՐ ԵՎ ՏՈՒԳԱՆՔՆԵՐ

124. Ապահովագրական հատուցման գործընթացի կարգավորման՝ ներառյալ փորձաքննությունների, Վնասված գույքի առանձնացված գնահատման գործընթացի իրականացման, ապահովագրական հատուցման վճարման և ծանուցումների իրականացման համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետների խախտման դեպքում ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձն իրավունք ունի ԴՍԱ-ից պահանջել յուրաքանչյուր կետանցված օրացուցային օրվա համար վճարել տույժ՝ Օրենքով սահմանված չափով, իսկ Օրենքով համապատասխան խախտման համար տույժ սահմանված չլինելու դեպքում՝ տուժողի կրած տվյալ տեսակի վնասի համար նախատեսված ապահովագրական գումարի 0,1 տոկոսի չափով, որը չի կարող պակաս լինել հիսուն հազար ՀՀ դրամից, եթե միևնույն հատուցման գործընթացում սույն կանոններով նախատեսված բոլոր գործողությունների համար սահմանված ժամկետների կետանցված օրացուցային օրերի քանակը 7 և ավելի է: Ընդ որում՝ միևնույն համադրելի ժամանակահատվածում ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով նախատեսված տարբեր գործընթացներ կետանցվելու դեպքում այդ ժամանակահատվածի համար տույժերը հաշվարկվում են մեկ անգամ: ԴՍԱ-ն պարտավոր է սույն կետով նախատեսված տույժը ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձին վճարել վերջինի կողմից գրավոր դիմումը (պահանջը) ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում:

125. Փորձագետի կողմից փորձաքննությունների և վնասված գույքի առանձնացված գնահատման գործընթացի համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետների խախտման դեպքում փորձագետին պատվեր ներկայացրած անձն իրավունք ունի փորձագետից պահանջել վճարել տույժ այն չափով, որ չափով համապատասխան ժամկետների խախտման համար տույժ վճարելու պահանջ ներկայացնելու՝ սույն կանոններով նախատեսված իրավունք է ձեռք բերում ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձը: Փորձագետը պարտավոր է սույն կետով նախատեսված տույժը վճարել պատվեր ներկայացրած անձին՝ վերջինի կողմից գրավոր դիմումն (պահանջն) ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում, եթե վերջիններս միմյանց միջև կնքված պայմանագրով

վճարման այլ կարգ և (կամ) եղանակ չեն սահմանել: Այն դեպքում, երբ սույն կետով նախատեսված պատվերը ներկայացվել է ոչ ԴՍԱ-ի կողմից, ԴՍԱ-ն սույն կետով նախատեսված միևնույն պահանջը ձեռք է բերում պատվեր ներկայացրած անձի նկատմամբ:

125.1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վերակնքման կամ ապահովագրական այլ ծառայությունների վերաբերյալ առաջարկություն որևէ եղանակով ներկայացնելու նպատակով սույն կանոնների 17-րդ կետում նշված տվյալները կամ դրանց մի մասը նշված կետով չնախատեսված Ապահովագրողի կողմից կամ նրա անունից օգտագործվելու դեպքում (այսուհետ՝ ապօրինի տեղեկացում) համապատասխան տվյալների կրող Ապահովագրի իրավունք ունի ապօրինի տեղեկացում իրականացրած անձից պահանջել հատուցել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատված վնասները և (կամ) վճարել տուգանք՝ հետևյալ դեպքերում և չափով.

1) եթե սույն կետում նշված վնասի չափը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատված չէ, ապա տուգանքի չափ է սահմանվում երեք հարյուր հազար ՀՀ դրամը՝ տեղեկատվության ապօրինի օգտագործման յուրաքանչյուր դեպքի համար,

2) եթե ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատված է վնասի չափը, և այն պակաս է երեք հարյուր հազար ՀՀ դրամից, ապա տուգանքի չափ է սահմանվում տեղեկատվության ապօրինի օգտագործման յուրաքանչյուր դեպքի համար՝ երեք հարյուր հազար ՀՀ դրամի և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատված վնասի չափի տարբերությունը:

125.2. Սույն կանոնների 125.1-րդ կետի համաձայն՝ ապօրինի տեղեկացման փաստը և այն իրականացրած անձը համարվում են հաստատված գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով կամ քրեական հետապնդման մարմնի՝ քրեական գործի հարուցումը մերժելու, քրեական գործի վարույթը կարճելու կամ քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին որոշմամբ կամ անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի համապատասխան ակտով:

125.3. Սույն գլխի իմաստով ապօրինի տեղեկացում իրականացրած անձ է համարվում.

1) Ապահովագրողը, եթե ԱՊՊԱ պայմանագրի վերակնքման կամ ապահովագրության այլ տեսակների գծով առաջարկությունը ներկայացվել է Ապահովագրողի, նրա աշխատողի և (կամ) այլ լիազորված անձի՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալի և (կամ) նրա աշխատողի (լիազորված անձի) կողմից՝ բացառությամբ սույն կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքերի,

2) Ապահովագրական գործակալը, եթե ԱՊՊԱ պայմանագրի վերակնքման կամ ապահովագրության այլ տեսակների գծով առաջարկությունը ներկայացվել է ապահովագրական գործակալի և (կամ) նրա աշխատողի (լիազորված անձի) կողմից, և առկա է այդ ապահովագրական գործակալի կողմից ստորագրված՝ սույն կանոնների 125.4-րդ կետով նախատեսված գրավոր պարտավորությունը:

125.4. Ապահովագրողները պարտավոր են իրենց անունից ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման (ներառյալ՝ կնքման գործընթացի կազմակերպման կամ օժանդակման) իրավասություն տրամադրել միայն այն ապահովագրական գործակալներին, որոնք անվերապահ գրավոր պարտավորություն են ստանձնել սույն գլխով սահմանված դեպքերում և կարգով երրորդ անձանց վճարել վնասի և (կամ) տուգանքի գումարները, եթե սույն կանոնների 125.2-րդ կետով նախատեսված փաստաթղթերից որևէ մեկով հաստատվել է, որ ապօրինի տեղեկացումն իրականացվել է իրենց կողմից: Ապահովագրողը Բյուրոյի պահանջով պարտավոր է սույն կետով նախատեսված

գրավոր պարտավորությունները տրամադրել Բյուրոյին՝ համապատասխան պահանջն ստանալուց հետո՝ մեկ օրվա ընթացքում:

125.5. Ապօրինի տեղեկացում իրականացրած անձը պարտավոր է սույն կանոնների 125.1-րդ կետով նախատեսված վնասի գումարը և (կամ) (տուգանքը) համապատասխան պահանջ ներկայացրած անձին վճարել վերջինի կողմից գրավոր դիմումը (պահանջը) և սույն կանոնների 125.2-րդ կետով նախատեսված փաստաթղթերից որևէ մեկն ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում: (125.1-րդ, 125.2-րդ, 125.3-րդ, 125.4-րդ և 125.5-րդ կետերը լրաց. են 31/03/2020թ թիվ 9-Լ)

ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԽԱՐԴԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ

126. ԱՊՊԱ պայմանագրից բխող վեճերը կարգավորվում են կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ:

127. Տարաձայնությունների դեպքում վեճերը լուծվում են Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից՝ «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն կամ դատական կարգով՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ընդ որում, ապահովագրական հատուցում վճարելու կամ ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու մասին որոշումների՝ դատական կարգով վիճարկման դեպքում Բյուրոն և Ապահովագրողները ձեռնարկում են բոլոր անհրաժեշտ համապատասխան դատավարական գործողությունները, որպեսզի՝

1) նշված բոլոր գործերով որպես պատասխանող հանդես գա ԴՍԱ-ն,

2) նշված այն գործերով, որոնք վերաբերում են կամ նաև վերաբերում են պատահարի առաջացման պատճառներին (կողմերի մեղավորությանը), ՀՊԱ-ն հանդես գա որպես երրորդ անձ,

3) նշված այն գործերով, որոնք չեն վերաբերում պատահարի առաջացման պատճառներին (կողմերի մեղավորությանը), ՀՊԱ-ն որևէ կարգավիճակով մասնակից չլինի:

127.1. Եթե պատճառների փորձագետի կողմից տրամադրված փորձագիտական եզրակացության «հետևություններ» դաշտում նշում է կատարված պատահարի ձևացման և (կամ) տրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերի՝ վթարի հետ անհամատեղելիության մասին, ապա այդ հիմքով փորձաքննություն պահանջող կողմը հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում է ներկայացնում համապատասխան իրավապահ մարմիններին: Սույն կետով սահմանված պահանջը չի տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ սույն կանոններով սահմանված կարգով ներկայացվել է դիմումին ընթացք չտալու մասին դիմում:

127.2. ԴՍԱ-ն և ՀՊԱ-ն պարտավոր են համագործակցել ապահովագրական խարդախությունների դեմ պայքարում, մասնավորապես միմյանց տրամադրել տեղեկատվություն՝ համապատասխան հատուցման գործընթացի շրջանակներում ապահովագրական խարդախությունների հետ կապված հանցագործության մասին հաղորդում ներկայացնելու մասին (առնվազն հաղորդման լուսապատճենը), այդպիսի հաղորդում ներկայացնելուց հետո՝ մեկ օրվա ընթացքում, եթե դա չի հանգեցնի օրենքով սահմանված որևէ արգելքի խախտման:

128. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմամբ Ապահովադիրը հաստատում է իր տեղեկացվածությունն այն մասին, որ ապահովագրական խարդախությունների կատարումն առաջացնում է Օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների կիրառում:

ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄ

Դիմումի հասցեատերը		(նշվում է Ապահովագրողի անվանումը)	
1. ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋԸ			
1.1. Խնդրում եմ վաղաժամկետ դադարեցնել նշված ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) (այսուհետ՝ SU) վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագիրը (պայմանագրերը)	1	(հաշվառման համարանիշ)	
	2	(հաշվառման համարանիշ)	
	..	(հաշվառման համարանիշ)	
1.2. Դադարեցման ենթակա ԱՊՊԱ վկայագրի սերիան և համարը (պարզադիր լրացման դաշտ չէ)			
1.3. Պայմանագրի (պայմանագրերի) դադարեցման հիմքը	☐	SU-ի նկատմամբ սեփականության իրավունքը գրանցվել է Ապահովագրողի տարբերվող այլ անձի անունով	
	☐	Դադարել է լիզինգի պայմանագիրը, և SU-ի նկատմամբ սեփականության իրավունքը չի գրանցվել Ապահովագրողի անունով	
	☐	SU-ն հանվել է հաշվառումից	
	☐	Ապահովագրողը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այն ապահովագրական ընկերության հետ, որին փոխանցվել է ապահովագրական պորտֆելը	
	☐	Վերացել է ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորությունը, և ապահովագրական ռիսկի գոյությունը դադարել է ԱՊՊԱ պատահարից տարբեր այլ հանգամանքների բերումով	
	☐	Ապահովագրողի պահանջով՝ առանց լրացուցիչ հիմքի Ապահովագրական ընկերությունը թույլ է տվել պայմանագրի պայմանների հետևյալ էական խախտումները՝	
	☐	Ապահովագրողը համաձայն չէ Բյուրոյի կանոններում կատարված փոփոխություններին	
	☐	Առկա է օրենքով նախատեսված՝ պայմանագրի դադարեցման հետևյալ այլ դեպքը՝	
	☐	Ապահովագրողի պահանջով, եթե մինչև ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ առկա է գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր, որը կնքվել է «ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» RL 1-001 կանոնների Հավելված 3-ի 5.1-րդ կետով սահմանված պայմաններին համապատասխան	
	1.4. Խնդրում եմ ԱՊՊԱ պայմանագրի (պայմանագրերի) դադարեցման արդյունքում վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը փոխանցել հետևյալ բանկային հաշվեհամարին, եթե դա թույլատրվում է Բյուրոյի կանոններով: (Սույն դաշտը պարտադիր լրացման դաշտ չէ)		
2. Կից ներկայացնում եմ Բյուրոյի կանոններով պահանջվող հետևյալ փաստաթղթերը (ներկայացվում է կանոններով այն նախատեսված լինելու դեպքում)			
Դիմումատու		(ստորագրությունը) Կ.Տ-	
Դիմումի լրացման ամսաթիվը		օր	ամիս տարի

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ N _____
ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ (ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ)
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ						
1.1.	<u>Ելակետ 1-ի համարը</u> <u>Պատահարի նույնականացուցիչը</u>					
1.2.	Փորձագիտական <u>եզրակացության համարը</u> և եզրակացությունը կազմելու ամսաթիվը		<u>համար</u>	օր	ամիս	տարի
1.3.	Փորձաքննության պատվիրատուն	(նշվում է ԱՊ ընկերության անվանումը)				
1.4.	Պատվերի համարը և ստացման ամսաթիվը		համար	օր	ամիս	տարի
1.5.	Պատվերի տեսակը	☐	առաջնային փորձաքննություն			
		☐	լրացուցիչ փորձաքննություն			
1.6.	Պատահարին առնչություն ունեցող ավտոտրանսպորտային միջոցները (SU)	N	Մակնիշը		Հաշվառման համարանիշը կամ նույնացման (թափքի) համարը (h/h)	
		SU1				
		SU2				
		SU3				
		...				
1.7.	Փորձագետին փորձաքննության համար տրված առաջադրանքները	1	Կատարել պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն և տալ վերջնական եզրակացություն, թե ո՞ւմ գործողություններով (անգործությամբ) է պայմանավորված տվյալ պատահարի առաջացումը			
		2	☐	Պարզել SU-ների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը ներկայացված վթարի հետ (կատարել հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն)		

2. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
2.1.	Դեպքի վայրի և/կամ SU-ի մասով կատարված լրացուցիչ զննությունները, դրանց ամսաթվերը <i>(կատարվում է փորձագիտական անհրաժեշտության և/կամ համապատասխան պատվերի դեպքում՝ շարադրելով անհրաժեշտության հիմնավորումը առկայության դեպքում)</i>
2.2.	Փորձաքննության ընթացքում <u>փորձագետի կողմից կիրառված մեթոդաբանությունը և/կամ</u> կիրառված համակարգչային ծրագրերը

2.3.	Փորձագետի կողմից պատահարի իրական մեխանիզմը ստանալու (վերականգնված), այդ արդյունքները ելակետային տվյալների հետ համադրելու համար կատարված ուսումնասիրությունները և վերլուծությունները	
2.4.	Հետազոտության արդյունքում հայտնաբերված հակասությունները և անհամապատասխանությունները (առկայության դեպքում)	

3. ՀԵՏԵՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ*

3.1.	Փորձագետի կողմից ստացված (վերականգնված) պատահարի իրական մեխանիզմի նկարագրությունը և եզրահանգումները պատահարի առաջացման պատճառների և վարորդի (վարորդների), ինչպես նաև այլ անձանց կողմից թույլ տրված խախտումների վերաբերյալ		
3.2	Փորձագետի կողմից վերականգնված պատահարի իրական մեխանիզմի համապատասխանությունը փորձաքննությանը տրամադրված ելակետային տվյալների հետ	☐ Ըստ էության համապատասխանում է	
		☐ Ըստ էության չի համապատասխանում, մանրամասները նկարագրված են 2.4 կետում	
3.3.	Փորձագետի ամփոփ հետևությունները և նշումները պատահարում մեղավոր անձանց վերաբերյալ	☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
		☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
		☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
		☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
		☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
		☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
		☐ Մեղավոր է	☐ Մեղավոր չէ
3.4.	Փորձագետի հետևությունները ՏՄ-ների վրա առկա հետքերի՝ վթարի հետ համատեղելիության վերաբերյալ (պարտադիր լրացվում է միայն պարզվելու համապատասխան	☐ ՏՄ-ների վրա առկա հետքերը համատեղելի են պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ	
	☐ ՏՄ-ների վրա առկա հետքերը համատեղելի չեն պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ		

	առաջադրանք տրված լինելու դեպքում)		
3.5	Փորձագետի եզրահանգումները (հաստատումները) ելակետային տվյալներում արտացոլված՝ պատահարի հետևանքով վնասված ավտոտրանսպորտային միջոցների և այլ գույքի ցանկի վերաբերյալ	☐	Տրանսպորտային միջոց (նշվում է տրանսպորտային միջոց/միջոցների հաշվառման համարանիշը/նիշերը)
		☐	Այլ գույք (նշվում է գույքի/միջոցների ցանկն ըստ հաշվառման համարանիշերի)
3.6.	<u>Պատահարի առաջացման վրա կողմնակի ազդեցություն ունեցած հանգամանքները (լրացվում է առկայության դեպքում և չի կարող հիմք ընդունվել վարորդի մեղավորությունը բացառելու կամ դրա չափը նվազեցնելու համար)</u>	☐	<u>Լուսացույցի բացակայություն և (կամ) վատ տեսանելիություն</u>
		☐	<u>Ճանապարհային նշանի բացակայություն և (կամ) վատ տեսանելիություն</u>
		☐	<u>Ճանապարհի վատ վիճակ</u>
		☐	<u>Ճանապարհի վատ տեսանելիություն՝ ներառյալ լուսավորության բացակայություն կամ թույլ լուսավորություն</u>
		☐	<u>Այլ _____</u>
<p>*Ուշադրություն: Սույն բաժնում վարորդների մեղավորության վերաբերյալ հետևությունները կիրառելի են բացառապես ԱՊՊԱ ոլորտի գործընթացների նկատմամբ: Նշված հետևությունները կարող են կիրառվել նաև կամավոր այլ ապահովագրատեսակներով նախատեսված հարաբերություններում, եթե տվյալ ապահովագրական ընկերությունը կամավոր ապահովագրատեսակի իրականացման համապատասխան կանոններով նախատեսել է նման կիրառելիություն:</p> <p>Նախագգուշացված են, որ սույն փորձագիտական եզրակացության շրջանակներում փորձաքննության իրականացման առնչությամբ կեղծ տեղեկություններ ներկայացնելու կամ ՀՀ քրեական օրենսգրքով նախատեսված այլ արարք իրականացնելու դեպքում կարող են ենթարկվել քրեական պատասխանատվության:</p>			

4. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ, ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ			
4.1.	Փորձագիտական կազմակերպության անվանումը		
4.2.	Հասցեն, հեռախոսը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն		
4.3.	Փորձագիտական կազմակերպության ղեկավար	(անուն, ազգանուն)	(ստորագրություն)
4.4.	Կատարող փորձագետ	(անուն, ազգանուն)	(ստորագրություն)
5. ԿՑՎԱԾ ԵԼԱԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ (ԿԱՄ) ԴՐԱՆՑ ՀՂՈՒՄՆԵՐԸ			

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ N _____
ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԻ ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ					
1.1.	<u>Ելակետ 1-ի համարը</u> <u>Պատահարի նույնականացուցիչը</u>				
1.2.	Փորձագիտական <u>եզրակացության համարը</u> և եզրակացությունը կազմելու ամսաթիվը	համար	օր	ամիս	տարի
1.3.	Փորձաքննության պատվիրատուն	Բյուրո			
1.4.	Պատվերի համարը և ստացման ամսաթիվը	համար	օր	ամիս	տարի
1.5.	Պատահարին առնչություն ունեցող ավտոտրանսպորտային միջոցները (SU)	N	Մականիշը		Հաշվառման համարանիշը կամ նույնացման (թափքի) համարը (h/h)
		SU1			
		SU2			
		SU3			
	...				
1.6.	Պատահարի հետևանքով SU-ներից բացի վնասված այլ գույքի մասին տեղեկատվություն <i>(լրացվում է առկայության դեպքում)</i>				
1.7.	Փորձաքննության գործընթացի սկիզբը	Սկզբի օր		ամիս	տարի
	Փորձաքննության գործընթացի ավարտը	Ավարտի օր		ամիս	տարի
1.8.	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետին փորձաքննության համար տրված առաջադրանքները	1	Տալ եզրակացություն առաջնային փորձաքննության արդյունքների՝ ՀՀ օրենսդրության և Բյուրոյի կանոնների համապատասխանության և պատահարում մեղավոր անձի վերաբերյալ		
		2	☐	Պարզել SU-ների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը ներկայացված վթարի հետ (կատարել հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն)	

2. ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ԵԶՐԱԿԱՆԳՈՒՄՆԵՐՆ ԱՌԱՋԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ		
2.1	Ա	Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի

		կողմից դեպքի վայրի և/կամ SU-ի մասով կատարված լրացուցիչ զննությունները, դրանց ամսաթվերը <i>(կատարվում է փորձագիտական անհրաժեշտության և/կամ համապատասխան պատվերի դեպքում՝ շարադրելով անհրաժեշտության հիմնավորումը)</i>	
	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ	☐ Ըստ էության համապատասխանում է
			☐ Առկա են հետևյալ անհամապատասխանությունները՝
2.2	Ա	Փորձաքննության ընթացքում առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի կողմից կիրառված մեթոդաբանությունը և/կամ կիրառված համակարգչային ծրագրերը	
	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ	☐ Ըստ էության համապատասխանում է ☐ Առկա են հետևյալ անհամապատասխանությունները՝
2.3	Ա	Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի կողմից պատահարի իրական մեխանիզմը ստանալու (վերականգնված), այդ արդյունքները ելակետային տվյալների հետ համադրելու համար կատարված ուսումնասիրությունները և վերլուծությունները	
	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումներն ստացված արդյունքների վերաբերյալ	☐ Ըստ էության համապատասխանում է ☐ Առկա են հետևյալ անհամապատասխանությունները՝
2.4	Ա	Հետազոտության արդյունքում առաջնային	

	(լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի կողմից հայտնաբերված հակասությունները և անհամապատասխանությու նները (առկայության դեպքում)	
Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ	☐ Ըստ էության համապատասխանում է
		☐ Առկա են հետևյալ անհամապատասխանությունները՝

3. ՀԵՏԵՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ*

3.1	Ա Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի կողմից ստացված (վերականգնված) պատահարի իրական մեխանիզմի նկարագրությունը և եզրահանգումները պատահարի առաջացման պատճառների և վարորդի (վարորդների), ինչպես նաև այլ անձանց կողմից թույլ տրված խախտումների վերաբերյալ	
	Կ Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ	☐ Ըստ էության համապատասխանում է ☐ Առկա են հետևյալ անհամապատասխանությունները՝

3.2	Ա Կատարված հետազոտությունների արդյունքում առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի կողմից վերականգնված պատահարի իրական մեխանիզմի համապատասխանությունը փորձաքննությանը տրամադրված ելակետային տվյալների հետ	
-----	--	--

	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ	☐	Ըստ էության համապատասխանում է
			☐	Առկա են հետևյալ անհամապատասխանությունները՝

3.3	Պատահարի մասնակից վարորդների տվյալները	Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի հետևությունները պատահարում մեղավոր անձանց վերաբերյալ			Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ		
		☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	Համապատասխանում է
	SՄ <u>1</u> ՎԱՐՈՐԴ <u>1</u> (անուն, ազգանուն)	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝
		☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	
	SՄ <u>2</u> ՎԱՐՈՐԴ <u>2</u> (անուն, ազգանուն)	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	Համապատասխանում է
		☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝
	... Այլ անձինք	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	
	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	Համապատասխանում է
		☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ	☐	Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝
	Տեղի է ունեցել «պատահարի ձևացում»	☐				☐	Համապատասխանում է
						☐	Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝

3.4.	Ա	Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն	☐	SՄ-ների վրա առկա հետքերը համատեղելի են պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ
------	---	---------------------------------------	--------------------------	---

		իրականացնող փորձագետի հետևությունները SU-ների վրա առկա հետքերի՝ վթարի հետ համատեղելիության վերաբերյալ <i>(պարտադիր լրացվում է միայն պատվերում համապատասխան առաջադրանք տրված լինելու դեպքում)</i>	☐	SU-ների վրա առկա հետքերը համատեղելի չեն պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ
	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ <i>(պարտադիր լրացվում է միայն պատվերում համապատասխան առաջադրանք տրված լինելու դեպքում)</i>	☐	Համապատասխանում է
			☐	Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝
3.5	Ա	Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրահանգումները (հաստատումները) ելակետային տվյալներում արտացոլված՝ պատահարի հետևանքով վնասված ավտոտրանսպորտային միջոցների և այլ գույքի ցանկի վերաբերյալ		
	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի դիտարկումները դրա վերաբերյալ	☐	Ըստ էության համապատասխանում է
			☐	Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝
3.6	Ա	<u>Առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրահանգումները (հաստատումները) պատահարի առաջացման վրա կողմնակի ազդեցություն ունեցած հանգամանքների վերաբերյալ</u> <i>(լրացվում է առկայության դեպքում և չի կարող հիմք ընդունվել վարորդի մեղավորությունը բացառելու կամ դրա չափը նվազեցնելու համար)</i>	☐	<u>Լուսացույցի բացակայություն և (կամ) վատ տեսանելիություն</u>
			☐	<u>Ճանապարհային նշանի բացակայություն և (կամ) վատ տեսանելիություն</u>
			☐	<u>Ճանապարհի վատ վիճակ</u>
			☐	<u>Վատ տեսանելիություն՝ ներառյալ լուսավորության բացակայություն կամ թույլ լուսավորություն</u>
		☐	<u>Այլ _____</u>	
	Կ	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի	☐	Ըստ էության համապատասխանում է

	<u>դիտարկումները դրա վերաբերյալ</u>	☐	<u>Չի համապատասխանում, մասնավորապես՝</u>
--	-------------------------------------	--------------------------	--

***Ուշադրություն:** Սույն բաժնում վարորդների մեղավորության վերաբերյալ հետևությունները կիրառելի են բացառապես ԱՊՊԱ ոլորտի գործընթացների նկատմամբ: Նշված հետևությունները կարող են կիրառվել նաև կամավոր այլ ապահովագրատեսակներով նախատեսված հարաբերություններում, եթե տվյալ ապահովագրական ընկերությունը կամավոր ապահովագրատեսակի իրականացման համապատասխան կանոններով նախատեսել է նման կիրառելիություն:

Նախագգուշացված են, որ սույն փորձագիտական եզրակացության շրջանակներում փորձաքննության իրականացման առնչությամբ կեղծ տեղեկություններ ներկայացնելու կամ ՀՀ քրեական օրենսգրքով նախատեսված այլ արարք իրականացնելու դեպքում կարող են ենթարկվել քրեական պատասխանատվության:

4. ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՐԱԾ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ՎԱԿԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ, ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ		
4.1.	Փորձագիտական կազմակերպության անվանումը	
4.2.	Հասցեն, հեռախոսը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն	
4.3.	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագիտական կազմակերպության ղեկավար	(անուն, ազգանուն)
		(ստորագրություն)
4.4.	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետներ	(անուն, ազգանուն)
		(ստորագրություն)
		(անուն, ազգանուն)
5. ԿՑՎԱԾ ԵԼԱԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ (ԿԱՄ) ԴՐԱՆՑ ՀՂՈՒՄՆԵՐԸ		

Հավելված 3
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝
 - 1) ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրավճարների հաշվարկման մեթոդաբանությունը,
 - 2) հիմնական և բազային ապահովագրավճարների առավելագույն սահմանաչափերը,
 - 3) ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքները,
 - 4) Բոնուս-Մալուս (այսուհետ՝ ԲՄ) համակարգի կիրառման կարգը, ԲՄ գործակիցների մեծությունները,
 - 5) Ապահովագրողների կողմից ապահովագրավճարների սահմանման և դրա կիրառման գործընթացի նկատմամբ նվազագույն պահանջները:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

2. ԱՊՊԱ պայմանագրում նշված յուրաքանչյուր ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ապահովագրավճարը հաշվարկում է Օրենքով սահմանված բանաձևի հիման վրա՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի ժամկետից կախված կիրառելով սույն կանոնների 4-րդ կետով նախատեսված համապատասխան կարգավորիչ գործակիցը:

3. ԱՊՊԱ պայմանագրի համար հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարը (բոլոր ռիսկային և կարգավորիչ գործակիցների, ԲՄ դասի կիրառումից հետո ստացված) կլորացվում է մինչև հինգ հարյուր դրամ՝ կլորացման նիշ ընդունելով 500-ից մեծ կամ փոքր մեծությունը: Ընդ որում, մեկ ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրելու դեպքերում սույն կետով նախատեսված կլորացումը կիրառվում է յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի համար հաշվարկված ապահովագրավճարի նկատմամբ առանձին, որոնց հանրագումարը տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի համար հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարն է: Սույն կետում նշված կլորացումը չի իրականացվում Ապահովագրի կողմից առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի դեպքերում:

4. ԱՊՊԱ պայմանագրի ժամկետից կախված կարգավորող գործակցի մեծություններն են՝

Աղյուսակ 1

ԱՊՊԱ պայմանագրերի կարգավորիչ գործակիցները <i>(կիրառվում են տարեկան ապահովագրավճարի նկատմամբ)</i>	
Ապահովագրության ժամկետ	Կարգավորիչ գործակիցը
11 ամսից մինչև 1 տարի	1
10 ամսից մինչև 11 ամիս ներառյալ	0.95
9 ամսից մինչև 10 ամիս ներառյալ	0.85
8 ամսից մինչև 9 ամիս ներառյալ	0.77

7 ամսից մինչև 8 ամիս ներառյալ	0.7
6 ամսից մինչև 7 ամիս ներառյալ	0.65
5 ամսից մինչև 6 ամիս ներառյալ	0.6
4 ամսից մինչև 5 ամիս ներառյալ	0.5
3 ամսից մինչև 4 ամիս ներառյալ	0.4
2 ամսից մինչև 3 ամիս ներառյալ	0.33
1 ամսից մինչև 2 ամիս ներառյալ	0.25
16 օրից մինչև 1 ամիս ներառյալ	0.2
11 օրից մինչև 15 օր ներառյալ	0.15
10 օր	0.1

**ԳԼՈՒԽ 3. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՌԻ ԲԱԶԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ
ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՍԱՀՄԱՆԱԶԱՓԸ ԵՎ ՌԻՍԿԱՅԻՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ
ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ**

5. ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական և բազային ապահովագրավճարների տարեկան առավելագույն սահմանաչափը տվյալ Ապահովադրի կողմից 2017 թվականի նոյեմբերի 1-ից մինչև 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ը տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով վերջին անգամ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի ապահովագրավճարի հաշվարկման ժամանակ կիրառված բազային ապահովագրավճարի չափ գումարած 3,000 ՀՀ դրամ է (բացառությամբ սույն հավելվածի 5.1-րդ կետով նախատեսված դեպքերի), իսկ այդպիսի պայմանագրի բացակայության դեպքում՝ 41,000 ՀՀ դրամ է (ապահովագրավճարի վերջնական չափը հաշվարկվում է բազային ապահովագրավճարը բազմապատկելով համապատասխան ԲՄ գործակցով և ԱՊՊԱ պայմանագրի ժամկետից կախված կարգավորող գործակցով): Օրենքով նախատեսված բոլոր ռիսկայնության խմբերի համար ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքը 1-ն է:

5.1. Որպես ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական և բազային ապահովագրավճարների տարեկան առավելագույն սահմանաչափ սահմանվում է 41,000 ՀՀ դրամը նաև այն դեպքերի համար, երբ թեկուզ տվյալ Ապահովադրի կողմից 2017 թվականի նոյեմբերի 1-ից մինչև 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ը տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով կնքված է եղել ԱՊՊԱ պայմանագիր, սակայն առկա են հետևյալ պայմանները միաժամանակ.

5.1.

1) Նշված ժամանակահատվածում տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով վերջին անգամ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակ նշված է եղել «պատվերով ուղևորափոխադրումներ» կամ «տաքսի» կամ «վարձակալություն»:

2) ՊԿԱ-ն, ըստ սեփական հայեցողության, գննել է տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցը և դրա վրա չի հայտնաբերել կահավորման որևէ տարր, որը հանրության մոտ կարող առաջացնել ուղևորափոխադրման կամ վարձակալության տրամադրման ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ ընկալում:

3) Ապահովադիրը ՊԿԱ-ին ներկայացրել է գրավոր հայտարարություն՝ առ այն, որ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ողջ ընթացքում Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործելու է բացառապես անձնական նպատակով, ինչպես դա սահմանված է սույն կանոններով:

4) Ապահովադիրը գրավոր ստանձնել է անվերապահ համաձայնություն՝ առ այն, որ եթե ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցը թեկուզ մեկ անգամ օգտագործվի պատվերով ուղևորափոխադրումներ իրականացնելու (տաքսի ծառայություն մատուցելու) կամ վարձակալության համար, ապա կհամարվի, որ ՊԿԱ-ի մոտ առկա են իր կողմից ակնհայտ սուտ, սխալ, ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ հայտնելու համար սույն կանոններով նախատեսված՝ ԱՊՊԱ պայմանագիրը՝ առանց ապահովագրավճարի վերադարձման վաղաժամկետ դադարեցնելու, իսկ պայմանագրի հիման վրա երրորդ անձանց ապահովագրական հատուցում վճարված լինելու դեպքում՝ նաև այդ հատուցման գծով իր նկատմամբ հետադարձ պահանջ կիրառելու հիմքերը, և պարտավորվում է չվիճարկել ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցումը և կատարել ՊԿԱ-ի ներկայացրած հետադարձ պահանջը:

1)-2022 թվականի փետրվարի 7-ից հետո Ապահովադիր կողմից տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիրը վաղաժամկետ չի դադարեցվել սույն կետի 4-րդ ենթակետով նախատեսված հիմքով:

2)5) _____

ԳԼՈՒԽ 4. ԲՄ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԲՄ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

6. ԲՄ համակարգը կիրառվում է ԱՊՊԱ պայմանագրում սահմանված ապահովադիր նկատմամբ: Ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության, համայնքի և օտարերկրյա պետության անունից կնքված պայմանագրերի գծով որպես ապահովադիր սույն հավելվածի իմաստով դիտարկվում է նրանց անունից ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքած մարմինը:

7. Առաջին անգամ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու դեպքում ապահովադիրն տրվում է ԲՄ բազիսային դասը: Առաջին ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո (անկախ հետագայում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման հանգամանքից) ապահովադիրի ԲՄ դասը սույն հավելվածի աղյուսակ 2-ով նախատեսված ԲՄ_{փոփ} հաշվարկման համար պայմաններից որևէ մեկի առկայության դեպքում պայմանի առաջացման ամսաթվին վերահաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի հիման վրա (մնացած ժամանակահատվածում ապահովադիրի ԲՄ դաս է համարվում վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դասը)՝

$$ԲՄ = ԲՄ_{նախ} + ԲՄ_{փոփ}$$

որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝

Աղյուսակ 2

ԲՄ	Ապահովադիրի ԲՄ դասն է	
ԲՄ_{նախ}	Ապահովադիր՝ վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դասն է	
ԲՄ_{փոփ}	ԲՄ դասի փոփոխությունն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ եղանակով՝	
	$ԲՄ_{փոփ} =$	(+ J), եթե $J \geq 0,412$ (0), եթե $0,103 < J < 0,412$ (-1), եթե Ապահովադիրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկի ամսաթվից հետո անցել է 365 պայմանագրային օր, և այդ օրը $J \leq 0,103$
	որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝	
J	մալուսային դասերի քանակն է և հավասար է J կարգավորող գործակցին՝ դրա կոտորակային մասը մինչև ամբողջական թիվ	

	կլորացված (0.412-ից փոքր նիշերը կլորացվում են դեպի ներքև, իսկ մեծ կամ հավասար նիշերը՝ դեպի վերև)
J	կարգավորող գործակիցն է և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի հիման վրա
	$J = (K_1/C_1 + \dots + K_n/C_n)$ <p>որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝</p>
K_n	<p>Ապահովադրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկից հետո տեղի ունեցած n-րդ ԲՄ դեպքի համար հետևյալ սկզբունքի հիման վրա հաշվարկվող գործակից է <u>(ԲՄ դեպքի բացակայության դեպքում տվյալ գործակիցը հավասար է 0-ի)</u>.</p> <p>1) Եթե ԲՄ դեպքի հիմք հանդիսացող պատահարը տեղի է ունեցել մինչև 2022 թվականի մարտի 1-ը, ապա $K = 4$,</p> <p>2) Եթե ԲՄ դեպքի հիմք հանդիսացող պատահարը տեղի է ունեցել 2022 թվականի մարտի 1-ին կամ դրանից հետո, ապա՝</p> <p>ա. $K = 3$, եթե ԲՄ դեպքի հիման վրա տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցով պատճառած վնասի համար վճարման ենթակա հատուցման գումարը չի գերազանցում 100,000 ՀՀ դրամը,</p> <p>բ. $K = 4$, եթե ԲՄ դեպքի հիման վրա տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցով պատճառած վնասի համար վճարման ենթակա հատուցման գումարը գերազանցում է 100,000 ՀՀ դրամը, սակայն չի գերազանցում 200,000 ՀՀ դրամը,</p> <p>գ. $K = 5$, եթե ԲՄ դեպքի հիման վրա տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցով պատճառած վնասի համար վճարման ենթակա հատուցման գումարը գերազանցում է 200,000 ՀՀ դրամը, սակայն չի գերազանցում 500,000 ՀՀ դրամը,</p> <p>դ. $K = 6$, եթե ԲՄ դեպքի հիման վրա տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցով պատճառած վնասի համար վճարման ենթակա հատուցման գումարը գերազանցում է 500,000 ՀՀ դրամը, սակայն չի գերազանցում 1,000,000 ՀՀ դրամը,</p> <p>ե. $K = 7$, եթե ԲՄ դեպքի հիման վրա տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցով պատճառած վնասի համար վճարման ենթակա հատուցման գումարը գերազանցում է 1,000,000 ՀՀ դրամը, սակայն չի գերազանցում 1,800,000 ՀՀ դրամը,</p> <p>ե. $K = 8$, եթե ԲՄ դեպքի հիման վրա տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցով պատճառած վնասի համար վճարման ենթակա հատուցման գումարը գերազանցում է 1,800,000 ՀՀ դրամը:</p> <p>Ընդ որում, սույն բանաձևում կիրառվող տարրերի համար.</p> <p>1) ԲՄ դեպք է համարվում ԱՊՊԱ ոլորտում <u>Ապահովագրողի ապահովագրական</u> ընկերության կողմից</p>

ամբողջությամբ կամ մասամբ ապահովագրական հատուցում վճարելու որոշման ուժի մեջ մտնելը, որը պայմանավորված է տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված որևէ ավտոտրանսպորտային միջոցով 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո պատճառած վնասի հատուցման հետ, բացառությամբ այն որոշումների, որոնք կայացվել են 2019 թվականի ապրիլի 1-ից հետո տեղի ունեցած ԱՊՊԱ պատահարների գծով, և որոնց հիման վրա վճարված ողջ գումարը, ինչպես նաև հատուցման վճարման և (կամ) հետադարձ պահանջի իրականացման գծով տվյալ Ապահովագրողի կողմից պարտապաններից գանձվող այլ ծախսերը (փորձաքննությունների վճարներ, դատական ծախսեր, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 411-րդ հոդվածով նախատեսված տոկոսներ և այլն) վերադարձվել են Ապահովագրողին՝ սույն կանոնների 18-րդ գլխով նախատեսված հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունքի առկայության հիմքով: ԲՄ դեպք չեն համարվում այն ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշում կայացնելու դեպքերը, որոնք պայմանավորված են պետության կարիքների հիման վրա օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ապահովադրի տիրապետությունից դուրս եկած ավտոտրանսպորտային միջոցով նշված հիմքով տիրապետությունից դուրս գտնվելու ժամանակահատվածում պատճառված վնասների հատուցման հետ, ընդ որում, նշված դեպքերը ԲՄ դեպքերի մեջ չներառելու համար Ապահովադրի կողմից պետք է ներկայացվեն համապատասխան հիմքերի առկայության փաստը հավաստող փաստաթղթերը:

2) Միևնույն պատահարի շրջանակներում տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված որևէ Ավտոտրանսպորտային միջոցով (միջոցներով) պատճառած վնասների գծով մեկից ավելի հատուցման որոշում ուժի մեջ մտնելու դեպքում դրանք դիտարկվում են որպես մեկ ԲՄ դեպք, իսկ որպես K գործակցի հաշվարկման հիմքում դրված ապահովագրական հատուցման չափ ընդունվում է տվյալ պահին ուժի մեջ մտած բոլոր որոշումների հիման վրա վճարման ենթակա հատուցման գումարների հանրագումարը:

3) Մի քանի անձանց կողմից պատճառված վնասի հատուցման դեպքում K գործակցի հաշվարկման հիմքում դրված ապահովագրական հատուցման չափի որոշման համար կիրառվում են հետևյալ սկզբունքները.

ա. Եթե ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշմամբ կամ դրա հիմքում դրված փորձագիտական եզրակացությամբ տարանջատված է այն վնասի չափը, որը պատճառվել է տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրում (պայմանագրերում) նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) օգտագործմամբ,

		ապա որպես վճարման ենթակա հատուցման չափ հիմք է ընդունվում այդ չափը, բ. Եթե ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշմամբ և դրա հիմքում դրված փորձագիտական եզրակացությամբ տարանջատված չէ այն վնասի չափը, որը պատճառվել է տվյալ Ապահովադրի կողմից կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրում (պայմանագրերում) նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) օգտագործմամբ, ապա որպես վճարման ենթակա հատուցման չափ հիմք է ընդունվում ընդհանուր հատուցման գումարի և վնաս պատճառած անձանց քանակի հարաբերակցությունը:
	C _n	Ապահովադրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկից հետո տեղի ունեցած n-րդ ԲՄ դեպքի հիմք հանդիսացող պատահարի պահին Ապահովադրի անունից կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագրերում նշված ՏՄ-ների քանակն է:
	Պայմանագրային օր	2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ընկած օրերի քանակ, որոնց ընթացքում առկա է եղել Ապահովադրի կողմից կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիր (պայմանագրեր):

8. Միջին կամ բարձր ռիսկային դասում գտնվող և վերջին 1460 պայմանագրային օրվա ընթացքում անընդմեջ ընդհանուր առմամբ (-4) դաս ստացած Ապահովադիրը վերջին բոնուսային դասի ստացման ամսաթվին ստանում է ԲՄ բազիսային դասը:

9. ԲՄ դասի հաշվարկն իրականացվում է ապահովադիրների վերաբերյալ Տեղեկատվական համակարգում առկա տեղեկատվության հիման վրա:

10. ԲՄ դասին համապատասխանող գործակիցների մեծություններն են՝

Աղյուսակ 3

ԲՄ խումբը	ԲՄ դասը	ԲՄ գործակցին համապատասխանող մեծությունը
Բարձր ռիսկային	25	300%
	24	300%
	23	290%
	22	270%
	21	250%
	20	250%
	19	230%
Միջին ռիսկային	18	200%
	17	160%
	16	150%
	15	140%
	14	130%
	13	125%
	12	115%
	11	110%

Բազիսային	10	100%
Ցածր ռիսկային	9	97%
	8	94%
	7	91%
	6	88%
	5	85%
	4	82%
	3	75%
	2	65%
	1	50%

11. Ապահովադրի ԲՄ դասի հաշվարկման ժամանակ սույն գլխով սահմանված հանգամանքները հիմք են ընդունվում՝ անկախ ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ ապահովագրական ընկերության փոփոխման հանգամանքից:

ԳԼՈՒԽ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՄԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

12. Ապահովագրողները սույն կանոններով հաստատված առավելագույն սահմանաչափի շրջանակներում ինքնուրույն են ընտրում ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական ապահովագրավճարի չափը՝ դրա գործողության մեջ մտնելուց առնվազն 10 օր առաջ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով Բյուրոյին: Ընդ որում, ԲՄ ցածր ռիսկային խմբում գտնվող ապահովադիրների հետ առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի համար պետք է կիրառվի տվյալ Ապահովագրողի կողմից ընտրված հիմնական ապահովագրավճարի չափից հինգ տոկոս ցածր չափ:

13. Ապահովագրողներն անձամբ կամ իրենց ներկայացուցիչների՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալների միջոցով իրավունք չունեն ԱՊՊԱ պայմանագրի համար սույն կանոնների համաձայն հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարների նկատմամբ կիրառել որևէ ուղղակի և անուղղակի զեղչեր՝ ներառյալ տրամադրել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմանը ուղեկցող ցանկացած անհատույց կամ զեղչված գնով ծառայություններ կամ նվերներ:

14. Ապահովագրողներն սույն կանոններով նախատեսված պայմանների շրջանակներում ինքնուրույն են որոշում և սահմանում ապահովագրավճարների տարաժամկետ վճարման հնարավորությունները և կարգը:

15. Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքում մշտապես հրապարակում են տվյալ պահի դրությամբ իրենց կողմից կիրառվող՝

- 1) հիմնական և բազային ԱՊՊԱ ապահովագրավճարների չափերը,
- 2) ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի տարաժամկետ վճարման հնարավորությունները,
- 3) ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի էլեկտրոնային հաշվիչը, որով ցանկացած անձ կկարողանա սույն հավելվածով նախատեսված՝ ապահովագրավճարի մեծության վրա ազդող պայմանների մուտքագրմամբ հաշվարկել տվյալ Ապահովագրողից ձեռքբերվող ԱՊՊԱ պայմանագրի ապահովագրավճարի չափը:

ԳԼՈՒԽ 6. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

16. Ապահովադրի՝ սույն հավելվածին համապատասխան ԲՄ դասի հաշվարկման ժամանակ նրա՝ մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը ձևավորված ապահովագրական պատմությունը հաշվի է առնվում հետևյալ կանոններին համապատասխան.

1) 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ուժի մեջ մտած որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես լիազորված տիրապետող (ներառյալ՝ վարելու իրավունք ունեցող ապահովադիր) չնշված անձանց համար մինչև սույն հավելվածն ուժի մեջ մտնելը ձևավորված ողջ ապահովագրական պատմության նկատմամբ կիրառվում են սույն հավելվածի դրույթները,

2) 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ուժի մեջ մտած որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես լիազորված տիրապետող (ներառյալ՝ վարելու իրավունք ունեցող ապահովադիր) նշված անձանց համար որպես լիազորված տիրապետող հաշվարկված ԲՄ դասը մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը վերջին անգամ փոխվելու կամ ԲՄ դաս ստանալու օրը համարվում է իբրև սույն հավելվածով նախատեսված՝ ապահովադրի դասի վերջին վերահաշվարկման օր, իսկ որպես լիազորված տիրապետող ստացած ԲՄ դասը՝ իբրև ապահովադրի վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դաս՝ այդ օրվանից հետո ընկած ժամանակահատվածի նկատմամբ կիրառելով սույն հավելվածի դրույթները,

3) սույն կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված անձանց համար սույն հավելվածի 7-րդ կետով նախատեսված օրերի քանակի մեջ հաշվարկվում են այդ անձանց՝ մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը վերջին անգամ մալուս ստանալու օրվան հաջորդող օրվանից հետո ընկած պայմանագրային օրերը:

17. Ապահովադիրների որոշակի խմբի համար, ի լրումն սույն հավելվածով սահմանված կարգով հաշվարկված ԲՄ դասի, տրամադրվում է մեկանգամյա արտոնություն՝ համաձայն ենթահավելված 3.1-ի:

16.4.17.1. Մինչև 2022 թվականի մարտի 1-ը տեղի ունեցած պատահարների գծով Ապահովադրի ԲՄ դասը չի կարող 22-րդ դասից ավելի բարձրանալ:

17-18. Սույն հավելվածում 2021 թվականի դեկտեմբերի 23-ին կատարված և 2022 թվականին ուժի մեջ մտնող կարգավորումները նախատեսված են անցումային շրջանի համար, որը չի կարող տևել մեկ տարուց ավելի: Անցումային շրջանում ենթակա են ընդունման նոր կարգավորումներ, որոնք կսահմանեն յուրաքանչյուր ապահովագրական ընկերության համար ապահովագրավճարների՝ անհատական ռիսկերի վրա հիմնված շուկայական գնագոյացման կառուցակարգեր՝ կիրառելով ԲՄ գործակիցներին համապատասխանող մեծությունները:

Ենթահավելված 3.1
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 12-ի դրությամբ սույն կանոնների հավելված 3-ի համաձայն հաշվարկված ԲՄ դասերը 2016 թվականի դեկտեմբերի 12-ին սույն կանոնների ուժով հետևյալ պահանջներին բավարարող ապահովադիրների համար նվազեցվում են 4 դասով, բայց ոչ պակաս, քան բազիսային ԲՄ դասը.

1) տվյալ ապահովադիրն 2016 թվականի օգոստոսի 31-ի դրությամբ ունի (ունեցել է) կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր, որում որպես օգտագործման նպատակ նշված է «հանրային տրանսպորտ» կամ «տաքսի»,

2) տվյալ ապահովադիրի կողմից կնքված և 2016 թվականի օգոստոսի 31-ին գործողության մեջ եղած ԱՊՊԱ պայմանագրով (պայմանագրերով) ապահովագրված է եղել մեկից ավելի ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը:

2. Բյուրոն Ապահովագրողներին տրամադրում է սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով սահմանված պահանջներին բավարարող ապահովադիրների ցանկը (այսուհետ՝ Ցանկ), ինչպես նաև դրանցում կատարված փոփոխությունները և լրացումները:

3. Մինչև սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրումը Ցանկում ներառված ապահովադիրների համար սույն կանոններով նախատեսված արտոնություններն Ապահովագրողները հաշվարկում են ինքնուրույն՝ Տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասը նվազեցնելով 4 դասով, բայց ոչ պակաս, քան բազիսային ԲՄ դասը և նվազեցված դասերն արտացոլելով վերջինների հետ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերում: Սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրման պահից (ինչի մասին Բյուրոյի գործադիր տնօրենը գրավոր իրազեկում է Ապահովագրողներին) ԱՊՊԱ պայմանագրում պետք է արտացոլվեն ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասերն՝ առանց որևէ ինքնուրույն նվազեցումների իրականացման:

4. Մինչև սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրումը Ապահովագրողների կողմից Ցանկում ներառված անձանց հետ ԱՊՊԱ պայմանագրեր կնքելիս սույն գլխով նախատեսված կարգով և արտոնության չափով Տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասի ինքնուրույնաբար նվազեցումը և դրա ԱՊՊԱ պայմանագրում արտացոլումը չի դիտարկվում որպես սույն կանոնների խախտում:

ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ, ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԻՄՔԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ ՊԱՀՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԱՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ, ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

N	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքը	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարման պահը	ՊԿԱ-ին ներկայացվող փաստաթղթերի, տեղեկությունների ցանկը	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման (տարաժամկետ վճարման դեպքում վճարվելիք ապահովագրավճարի վճարման) և դրա հաշվարկման կարգն ու պայմանները
1.	Հայաստանի Հանրապետության իրավասու պետական մարմնի կողմից Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը գրանցվել է Ապահովադրից տարբերվող այլ անձի անունով՝ բացառությամբ եթե Ապահովադիրը ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրով տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վարձակալն է: Եթե Ապահովադիրը Ավտոտրանսպորտային միջոցի ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրով	Համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու պահին	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի

	<p>վարձակալն է, ապա ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողությունը վաղաժամկետ դադարում է այն դեպքում, եթե դադարել է ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագիրը, և Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը չի գրանցվել Ապահովագրի անունով կամ գրանցվելուց հետո օտարվել է այլ անձի</p>		<p>վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների Հավելված 1-ի Ձև 1.5-ի: Ընդ որում, եթե նախքան նման դիմումի ստացումը ՊԿԱ-ն սույն աղյուսակի «ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքը» սյան 1-ին կամ 2-րդ տողում նշված հիմքի առկայության վերաբերյալ տեղեկատվությունն ստացել է</p>	<p>համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է համապատասխան գրավոր դիմում ՊԿԱ-ին ներկայացնելու օրվանից սկսած, սակայն համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու օրվանից ոչ շուտ: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին</p>
<p>2.</p>	<p>Ավտոտրանսպորտային միջոցը հանվել է (ներառյալ՝ ժամանակավոր) հաշվառումից</p>	<p>Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառումից հանելու օրվան հաջորդող օրը՝ բացառությամբ խոտանման հիմքով հաշվառումից հանվելու, հաշվառումից ժամանակավոր հանվելու, ինչպես նաև հաշվառումից հանվելու այնպիսի դեպքերի, երբ նույն պահին ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառվում է այլ</p>	<p>Միասնական տեղեկատվական համակարգի միջոցով, ապա սույն կետով նախատեսված դիմումը համարվում է ՊԿԱ-ին ներկայացված՝ համապատասխան տեղեկատվությանը փաստացի տիրապետելու և պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման մասին սահմանված կարգով Ապահովագրին ծանուցելու օրվան հաջորդող օրը, և փաստացի նման դիմում լրացուցիչ չի ներկայացվում,</p>	

		անձի անվամբ (անվանմամբ), որոնց դեպքում պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարում է ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառումից հանվելու պահին	2. Դադարեցման համապատասխան հիմքը հավաստող փաստաթուղթը, եթե դրան ՊԿԱ-ն չի տիրապետում 3. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	
3.	ՊԿԱ-ն լուծարվել է, և Ապահովագրիչը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այն ապահովագրական ընկերության հետ, որին ՊԿԱ-ն փոխանցում է ապահովագրական պորտֆելը	Համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու պահին	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների Հավելված 1-ի Ձև 1.5-ի, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	
4.	Օրենքով նախատեսված դեպքերում ՊԿԱ-ն իր ապահովագրական պորտֆելը փոխանցում է այլ ապահովագրական ընկերության, և Ապահովագրիչը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այդ ապահովագրական ընկերության հետ			

5.	<p>Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո վերացել է ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորությունը, և ապահովագրական ռիսկի գոյությունը դադարել է ԱՊՊԱ պատահարից տարբեր այլ հանգամանքների բերումով</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների Հավելված 1-ի Ձև 1.5-ի 2. ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորության կամ ապահովագրական ռիսկի գոյության վերացումը հիմնավորող փաստաթղթեր, եթե դրանց ՊԿԱ-ն չի տիրապետում, 3. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը 	
6.	<p>Ապահովադրի պահանջով</p>	<p>Ապահովադրի կամ նրա ներկայացուցչի դիմումի մեջ նշված օրը, բայց ոչ շուտ, քան դիմումի ներկայացման</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների Հավելված 1-ի Ձև 1.5-ի, 	<p>Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ հաշվարկման ժամանակ որպես հիմք ընդունելով պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի 80%-ը՝</p>

		<p>ամսաթվին հաջորդող օրը</p>	<p>2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը</p>	<p>(պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * 80 % / պայմանագրի գործողության օրեր) * պայմանագրի չլրացած օրեր – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: ՊԿԱ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ սույն հաշվարկում 80%-ի փոխարեն հիմք ընդունել ապահովագրավճարի 80-ից ավելի բարձր՝ մինչև 100%-ը ներառյալ: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին: ԱՊՊԱ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր չունեցած Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով պատահարից հետո՝ երեք ամսվա ընթացքում, կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի դեպքում սույն տողում նշված հաշվարկում 80%-ի փոխարեն պարտադիր հիմք է ընդունվում ապահովագրավճարի 20%-ը (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)</p>
--	--	------------------------------	---	--

6.1	<p><u>Ապահովադրի պահանջով, եթե միևնույն Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ առկա է գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր, որը կնքվել է սույն կանոնների Հավելված 3-ի 5.1-րդ կետով սահմանված պայմաններին համապատասխան</u></p>	<p><u>Ապահովադրի կամ նրա ներկայացուցչի դիմումի մեջ նշված օրը</u></p>	<p><u>1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների Հավելված 1-ի Ձև 1.5-ի.</u></p> <p><u>2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված փնելը հավաստող փաստաթղթերը</u></p>	<p><u>Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է համապատասխան գրավոր դիմում ՊԿԱ-ին ներկայացնելու օրվանից սկսած, սակայն համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու օրվանից ոչ շուտ: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին</u></p>
7.	<p>ՊԿԱ-ի պահանջով, եթե Ապահովադիրը թույլ է տվել սույն կանոնների էական խախտում: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն իրավունք չունի պահանջելու վաղաժամկետ լուծել պայմանագիրը, եթե Ապահովադիրը խախտել է սույն կանոնների 52-րդ կետով սահմանված պահանջը, սակայն արդեն վերացել են</p>	<p>ՊԿԱ-ի կողմից խախտումը հայտնաբերելու պահից եռամսյա ժամկետում՝ նրա պահանջը ներկայացվելուց անմիջապես հետո</p>	-	<p>Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարի և այդ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից վճարված ապահովագրական հատուցումների դրական տարբերությունը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար *</p>

	<p>ապահովագրական ոլորտի մեծացման վրա որակապես ազդող փոփոխությունները, ինչպես նաև եթե Ապահովադրի կողմից պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների խախտումը կատարվել է ոչ իր մեղքով</p>			<p>պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար - տվյալ պայմանագրով կատարված հատուցումների գումար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին</p>
<p>8.</p>	<p>Ապահովադրի պահանջով, եթե ՊԿԱ-ն թույլ է տվել պայմանագրի պայմանների էական խախտում</p>	<p>Ապահովադրի կողմից նման խախտումը հայտնաբերելու պահից եռամսյա ժամկետում՝ նրա պահանջը ներկայացվելուց անմիջապես հետո</p>	<p>1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ հիմնավորելով ՊԿԱ-ի կողմից կատարված խախտումները՝ համաձայն սույն կանոնների Հավելված 1-ի Ձև 1.5-ի, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը</p>	<p>Վերադարձվում է հետևյալ մեծություններից առավելագույնը՝ 1. վճարված ապահովագրավճարներ և այդ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից վճարված ապահովագրական հատուցումների դրական տարբերությունը, կամ 2. պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) –</p>

				<p>Ապահովադրի կողմից չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին: Այն դեպքում, երբ պայմանագրի լուծման հիմք հանդիսացած խախտումը պայմանագրով վճարման ենթակա հատուցման ոչ լրիվ կատարումն է (այն է՝ սույն կանոնների խախտմամբ՝ սահմանված ժամկետում վճարման ենթակա գումարի չվճարումը կամ ոչ ամբողջական վճարումը), ապա Ապահովադիրն իրավունք ունի հետ ստանալու վճարված ապահովագրավճարներն ամբողջությամբ:</p>
9.	<p>ՊԿԱ-ի պահանջով, եթե պայմանագիրը կնքելուց հետո պարզ է դարձել, որ Ապահովադիրը պայմանագիրը կնքելիս ՊԿԱ-ին (լիազորված անձին կամ</p>	<p>ՊԿԱ-ի պահանջով՝ անմիջապես</p>	-	<p>Ապահովագրավճարները վերադարձման ենթակա չեն, իսկ տարածամկետ վճարման դեպքում ապահովագրավճարի չվճարված</p>

<p>ապահովագրական գործակալին) ներկայացրել է ակնհայտ սխալ, ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ պատահարի տեղի ունենալու և դրա արդյունքում հնարավոր վնասի չափը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների երևան գալու՝ իրեն հայտնի հավանականության վերաբերյալ: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն չի կարող օգտվել նշված իր իրավունքից, եթե պայմանագրի կնքման պահին նա գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ Ապահովադրի կողմից ներկայացվել են ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ, կամ պայմանագիրը կնքվել է Վկայագրի համապատասխան մասերում տեղեկատվության բացակայության պայմաններում, ինչպես նաև Օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում</p>			<p>մասը ենթակա է ամբողջությամբ վճարման ՊԿԱ-ին:</p>
<p>10. Ապահովադրի պահանջով, եթե ՊԿԱ-ն սահմանված կարգով ծանուցել է սույն կանոնների դրույթների փոփոխման մասին և</p>	<p>Ապահովադրի պահանջով՝ անմիջապես</p>	<p>1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ համաձայն սույն</p>	<p>Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված</p>

	<p>Ապահովադիրը համաձայն չէ կատարված փոփոխություններին</p>		<p>կանոնների Հավելված 1-ի 2և 1.5-ի, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը</p>	<p>ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին</p>
<p>11.</p>	<p>Վկայագրով նախատեսված ապահովագրավճարի (ապահովագրավճարի առաջին կամ հերթական մասի) վճարումն Ապահովադրի կողմից կետանցվել է, և ՊԿԱ-ն պայմանագրի ենթադրվող դադարեցման օրվանից առնվազն երեք օր առաջ Ապահովադրին ուղարկել է հիշեցում-ծանուցում (համաձայն սույն կանոնների ձև 1.2-ի)՝ ապահովագրավճարի հերթական մասը վճարելու անհրաժեշտության և չվճարելու դեպքում, որպես հետևանք ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման</p>	<p>Սույն տողով նախատեսված պահանջներին բավարարող հիշեցում-ծանուցման մեջ նշված օրը, բայց ոչ շուտ, քան Ապահովագրավճարի (ապահովագրավճարի հերթական մասի) չվճարման (կետանցման) օրվան հաջորդող օրը</p>	<p>-</p>	<p>Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ հաշվարկման ժամանակ որպես հիմք ընդունելով պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի 80%-ը (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է</p>

	<p>մասին: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում Ապահովագրողի կողմից ապահովագրավճարի վճարման համար լրացուցիչ ժամկետ չի տրամադրվում:</p>			<p>պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: Ընդ որում, բացասական մեծության դեպքում համապատասխան տարբերության գումարը ենթակա է վճարման ՊԿԱ-ին: ԱՊՊԱ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր չունեցած Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով պատահարից հետո՝ երեք ամսվա ընթացքում, կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի դեպքում սույն տողում նշված հաշվարկում 80%-ի փոխարեն պարտադիր հիմք է ընդունվում ապահովագրավճարի 20%-ը (լրաց. է. 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)</p>
12.	Օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում և կարգով			
<p>Ապահովագրավճարի վերադարձման կարգն ու ժամկետները</p>				
<p>ՊԿԱ-ն սույն հավելվածով նախատեսված դեպքերում պարտավոր է ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման դիմումի (առկայության դեպքում) ստացման և ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման ամսաթվերից ավելի ուշ ամսաթվից սկսած 2 օրվա ընթացքում վերադարձնել ապահովագրավճարի համապատասխան մասը (դրա առկայության դեպքում) և Ապահովագրին ծանուցել (տրամադրել) վաղաժամկետ դադարեցման արդյունքում վերադարձվող/վճարման ենթակա ապահովագրավճարի հաշվարկը-ծանուցումը, որը պետք է առնվազն պարունակի սույն կանոնների Զև 1.3-ով նախատեսված տեղեկատվությունը: Ընդ որում, ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում ապահովագրավճարի լրավճարում իրականացնելու անհրաժեշտության դեպքում ծանուցման մեջ նշում է կատարվում ապահովագրավճարի լրավճարում իրականացնելու կարգի և ժամկետների վերաբերյալ: (փոփ. է. 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)</p>				

**ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴՍԱ-ԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ
ԵՆԹԱԿԱ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿԸ**

Պարզեցված հասուցումների գործընթացի դեպքում

Տուժողի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը (անձի նույնականացման նպատակով)
Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը (կիրառելի չէ, եթե տուժողին պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառված է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում)
Իրավահաջորդությունը հիմնավորող օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը, եթե ԴՍԱ-ին դիմել է տուժողի իրավահաջորդը
Ներկայացուցչի միջոցով գրավոր դիմում ներկայացվելու դեպքում՝ լիազորված անձ լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը և լիազորված անձի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Լրացման հրահանգին համապատասխան լրացված համաձայնեցված հայտարարագրի բնօրինակը կամ լուսապատճենը (սույն կանոնների 13-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն ներկայացվելու դեպքում), բացառությամբ եթե համաձայնեցված հայտարարգիրը լրացվել է համապատասխան էլեկտրոնային ծրագրի միջոցով (ընդ որում՝ եթե որևէ փաստաթղթի բացակայության հիմքով համաձայնացված հայտարարագրի համապատասխան տողում գծիկ է դրված, ապա սույն կանոնների համաձայն այն համարվում է պատշաճ լրացված)
Ապահովագրական պատահարի վայրում սույն կանոնների պահանջներին համապատասխան իրականացված լուսանկարները և (կամ) տեսանյութերը
Սույն կանոններով սահմանված ժամկետում դիմելու և (կամ) փաստաթղթեր ներկայացնելու անհնարինության կամ տեղյակ չլինելու հանգամանքները հիմնավորող փաստաթղթերի կամ այլ ապացույցների բնօրինակները կամ պատճենները
Ապահովագրական պատահարի հետևանքով վնասված Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բնօրինակը կամ պատճենը կամ տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով հետևյալ հանգամանքներից որևէ մեկի առկայության փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը. 1) <u>Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, համաձայն Օրենքի.թ նախքան</u> ապահովագրական պատահարի օրվա դրությամբ ենթակա չի եղել պարտադիր ապահովագրմանը եղել է չհաշվառված, հաշվառումից հանված կամ ժամանակավոր հանված, կամ 2) Ավտոտրանսպորտային միջոցն ապահովագրական պատահարից հետո խոտանման հիմքով հաշվառումից հանվել է, կամ 3) <u>Ավտոտրանսպորտային միջոցն այնպիսի տրանսպորտային միջոց է, որի օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, համաձայն օրենքի, ենթակա չէ պարտադիր ապահովագրման:</u> Ընդ որում, ապահովագրական պատահարի պահին Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բացակայության դեպքում ներկայացված ԱՊՊԱ պայմանագրի կամ պայմանագրերի գործողության ընդհանուր ժամկետը չպետք է պակաս լինի մեկ տարուց (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

Ստանդարտ հատուցումների գործընթաց 1-ի դեպքում

Տուժողի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը (անձի նույնականացման նպատակով)
Ավտոտրանսպորտային միջոցին պատճառված վնասի հատուցման գծով՝ դրա նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը (կիրառելի չէ, եթե տուժողին պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառված է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում)
Իրավահաջորդությունը հիմնավորող օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը, եթե ԴՍԱ-ին դիմել է տուժողի իրավահաջորդը
Ներկայացուցչի միջոցով գրավոր դիմում ներկայացվելու դեպքում՝ լիազորված անձ լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճեն և լիազորված անձի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Ապահովագրական պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարները և (կամ) տեսանյութերը (առկայության դեպքում)
Ելակետ 1-ի և Ելակետ 2-ի պատճենները (լուսապատճենները)
Ավտոտրանսպորտային միջոցից բացի այլ գույքին պատճառված վնասի հատուցման գծով՝ այդ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթերի, իսկ գույքը կորած լինելու դեպքում՝ նաև կորած լինելը հավաստող փաստաթղթերի և (կամ) նյութերի բնօրինակները կամ դրանց՝ նոտարապես հաստատված պատճենները
Սույն կանոններով սահմանված կարգով եռամսյա ժամկետում դիմելու և (կամ) փաստաթղթեր ներկայացնելու անհնարինության կամ տեղյակ չլինելու հանգամանքները հիմնավորող փաստաթղթերի կամ այլ ապացույցների բնօրինակները կամ պատճենները
Ապահովագրական պատահարի հետևանքով վնասված Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բնօրինակը կամ պատճենը կամ տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով հետևյալ հանգամանքներից որևէ մեկի առկայության փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը. 1) <u>Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, համաձայն Օրենքի, ապահովագրական պատահարի օրվա դրությամբ ենթակա չի եղել պարտադիր ապահովագրմանը՝ նախքան ապահովագրական պատահարը եղել է չհաշվառված, հաշվառումից հանված կամ ժամանակավոր հանված</u> , կամ 2) Ավտոտրանսպորտային միջոցն ապահովագրական պատահարից հետո խոտանման հիմքով հաշվառումից հանվել է, կամ 3) Ավտոտրանսպորտային միջոցն այնպիսի տրանսպորտային միջոց է, որի օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, համաձայն օրենքի, ենթակա չէ պարտադիր ապահովագրման: Ընդ որում, ապահովագրական պատահարի պահին Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բացակայության դեպքում ներկայացված ԱՊՊԱ պայմանագրի կամ պայմանագրերի գործողության ընդհանուր ժամկետը չպետք է պակաս լինի մեկ տարուց (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

Ստանդարտ հատուցումների գործընթաց 2-ի դեպքում

Տուժողի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը (անձի նույնականացման նպատակով)

Ավտոտրանսպորտային միջոցին պատճառված վնասի հատուցման գծով՝ դրա նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը (կիրառելի չէ, եթե տուժողին պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառված է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում)

Իրավահաջորդությունը հիմնավորող օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճեն, եթե ԴՍԱ-ին դիմել է տուժողի իրավահաջորդը

Ներկայացուցչի միջոցով գրավոր դիմում ներկայացվելու դեպքում՝ լիազորված անձ լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը և լիազորված անձի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը

Ապահովագրական պատահարի գծով հարուցված գործով օրինական ուժի մեջ մտած գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի բնօրինակը կամ պատճենը, վերջինի բացակայության դեպքում՝ պատահարի գծով կազմված՝ քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու կամ Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին (հայտնի չէ անձը, որը գործով պետք է ներգրավվի որպես մեղադրյալ) կամ 2-րդ (մեղադրյալը թաքնվել է քննությունից կամ դատից, կամ նրա գտնվելու վայրն այլ պատճառներով պարզված չէ) կետով սահմանված հիմքով քրեական գործով վարույթը կասեցնելու մասին որոշման և (առկայության դեպքում) դրա հիմքում ընկած փաստաթղթերի (դեպքի վայրի սխեմա, բացատրություններ, փորձագիտական եզրակացություն) բնօրինակները կամ պատճենները, իսկ այդպիսի որոշման բացակայության կամ քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին որոշման մեջ պատահարում անձի մեղավորության վերաբերյալ հետևությունների բացակայության դեպքում՝ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից ընդունված եզրակացության կամ որոշման և (առկայության դեպքում) դրա հիմքում ընկած փաստաթղթերի (դեպքի վայրի սխեմա, բացատրություններ, փորձագիտական եզրակացություն) բնօրինակները կամ պատճենները:

Ավտոտրանսպորտային միջոցից բացի այլ գույքին պատճառված վնասի հատուցման գծով՝ այդ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթերի, իսկ գույքը կորած լինելու դեպքում՝ նաև կորած լինելը հավաստող փաստաթղթերի և (կամ) նյութերի բնօրինակները կամ դրանց՝ նոտարապես հաստատված պատճենները

Ապահովագրական պատահարի հետևանքով վնասված Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բնօրինակը կամ պատճենը կամ տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով հետևյալ հանգամանքներից որևէ մեկի առկայության փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը. 1) Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, համաձայն Օրենքի, ապահովագրական պատահարի օրվա դրությամբ ենթակա չի եղել պարտադիր ապահովագրմանը նախքան ապահովագրական պատահարը եղել է չհաշվառված, հաշվառումից հանված կամ ժամանակավոր հանված, կամ 2) Ավտոտրանսպորտային միջոցն ապահովագրական

պատահարից հետո խոտանման հիմքով հաշվառումից հանվել է, ~~կամ 3) Ավտոտրանսպորտային միջոցն այնպիսի տրանսպորտային միջոց է, որի օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, համաձայն օրենքի, ենթակա չէ պարտադիր ապահովագրման:~~ Ընդ որում, ապահովագրական պատահարի պահին Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բացակայության դեպքում ներկայացված ԱՊՊԱ պայմանագրի կամ պայմանագրերի գործողության ընդհանուր ժամկետը չպետք է պակաս լինի մեկ տարուց (յրազ. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման համար նաև՝

- 1) տուժողի կողմից ստացված վնասվածքների վերաբերյալ եզրահանգումը պարունակող դատաբժշկական (բժշկական) փորձաքննության ակտի (եզրակացության) բնօրինակը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի եզրակացությունը կամ գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտը վկայակոչում է դատաբժշկական փորձաքննության (եզրակացության) արդյունքները,
- 2.1) ամբուլատուր բժշկական օգնության դեպքում՝ ամբուլատոր քարտից քաղվածքի և (կամ) բժշկական տեղեկանքի և (կամ) կոնսուլտացիոն թերթիկի և (կամ) բժշկի եզրակացության բնօրինակը,
- 2.2) ստացիոնար բժշկական օգնության դեպքում՝ ստացիոնար քարտից քաղվածքի (էպիկրիզի) բնօրինակը և հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկման ծավալների հաշվառման ձևի (ձև 0001) բնօրինակները
- 3) միասնական էլեկտրոնային համակարգով պատշաճ կերպով դուրս գրված հաշիվ կամ բուժհաստատության ղեկավարի և գլխավոր հաշվապահի կողմից ստորագրված և կնքված (կնիքի առկայության դեպքում) թղթային հաշիվ, որոնցում պետք է արտացոլված լինեն նաև բժշկական ծառայություն ստացած անձի անունը, ազգանունը և մատուցված բժշկական ծառայության տեսակը, իսկ առողջությանը պատճառված վնասների գծով տուժողի կամ երրորդ անձի կողմից արդեն իսկ վճարում կատարված լինելու դեպքերում՝ ա) վճարման հաշվի (հաշիվ-ապրանքագրի) բնօրինակը և հետևյալ փաստաթղթերից որևէ մեկի բնօրինակը՝ դրամարկղային ֆիսկալային կտրոն կամ դրամարկղի մուտքի օրդեր (կանխիկ վճարման դեպքում) կամ բանկային փոխանցման անդորրագիր (անկանխիկ վճարման դեպքում) կամ վճարման փաստը հավաստող այլ փաստաթուղթ՝ ներառյալ ծառայությունը մատուցած կամ ապրանքը վաճառած հաստատության կողմից տրված համապատասխան տեղեկանք,
- բ) կամ դրամարկղային ֆիսկալային կտրոն կամ դրամարկղի մուտքի օրդեր կամ վճարահաշվարկային այլ փաստաթղթեր (կանխիկ վճարման դեպքում), որոնցում հստակ արտացոլված է մատուցված ծառայությունների կամ ձեռքբերված ապրանքների վերաբերյալ տեղեկատվություն,
- 4) տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով աշխատավարձի (եկամուտների) կորստի դեպքում՝ կորցրած աշխատավարձի (եկամուտների) չափը հաստատող փաստաթղթերի բնօրինակները
- 5) Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով աշխատունակության կորստի աստիճանը հիմնավորող փաստաթղթերի բնօրինակները:

Տուժողի մահվան հետ կապված հատուցում ստանալու համար նաև՝

- 1) Օրենքի համաձայն տուժողի մահվան հետևանքով վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձ համարվելու փաստը հավաստող փաստաթղթերի բնօրինակները (եթե պահանջվում է հատուցել կերակրողին կորցնելու հետ կապված ծախսերը),
- 2) դատաբժշկական (բժշկական) փորձաքննության ակտի (եզրակացության) բնօրինակը կամ պատճենը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի որոշումը կամ գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտը վկայակոչում է դատաբժշկական փորձաքննության (եզրակացության) արդյունքները, ինչպես նաև այն դեպքերի, երբ այդ որոշմամբ կամ դատական ակտով հաստատվում է այն փաստը, որ մահը վրա է հասել տվյալ պատահարի հետևանքով, և առկա չեն տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետ կապված, հատուցման ենթակա ծախսեր,
- 3) մահվան վկայականի բնօրինակը,
- 4) կերակրողին կորցնելու հետ կապված վնասի հատուցման չափը հավաստող փաստաթղթերի բնօրինակները (եթե պահանջվում է հատուցել կերակրողին կորցնելու հետ կապված ծախսերը)

Սույն կանոններով սահմանված ժամկետում դիմելու և (կամ) փաստաթղթեր ներկայացնելու անհնարինության կամ տեղյակ չլինելու հանգամանքները հիմնավորող փաստաթղթերի կամ այլ ապացույցների բնօրինակներ կամ պատճեններ

1. Հատուցում ստանալու գրավոր դիմումը ստորագրվում է երկկողմանի՝ դիմումատուի և դիմումն ընդունողի կողմից, այնուհետև ներկայացված դիմումը դիմումն ընդունած Ապահովագրողի ներկայացուցչի կողմից պատճենահանվում է, և պատճենը տրվում է դիմումատուին: Սույն կետը չի տարածվում սույն կանոնների 13-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն՝ ներկայացված դիմումների վրա:
2. (ուժը կորցրել է Հայաստանի Ավտոապահովագրողների Բյուրոյի խորհրդի 29/09/2020թ թիվ 34-Լ որոշմամբ):
3. Սույն հավելվածով տուժողի նույնականացման համար ներկայացվող անձը հաստատող փաստաթուղթը ենթակա չէ ներկայացման, եթե տուժողն ԱՊՊԱ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը ԴՍԱ-ին ներկայացրել է սույն կանոնների 13-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն:

Հավելված 6.2-ին վերաբերող նշումներ և այլ պահանջներ

Հասկացություններ

Կողմեր՝ տվյալ պատահարում ներգրավված Տուժողներ, Ապահովադիրներ և Ապահովագրված անձինք:

Հոսքագրից հղումներ (աղյուսակի առաջին սյունակում նշված են հղումների համարները)

1	Պայման 1	1. Ելակետ 1-ում վարորդներից առնվազն մեկի կողմից «մեղավոր եմ» նշման կատարում և 2. Ելակետ 1-ում կատարված նշումներին ԴՍԱ-ի համաձայնություն:
	Գործողություն 1	Ելակետ 1-ում կատարված նշումներին համաձայնության մասին հարցում (Ձև 3) Ելակետ 1-ում նշված մեղավոր վարորդի (վարորդների) վարած ՏՄ վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ին (ՊԿԱ-ներին):
2	Պայման 2	Պայման 1-ի պահանջների կամ դրանցից որևէ մեկի բացակայություն:
	Գործողություն 2	Պատճառի փորձաքննության նշանակում (պատվերի (Ձև 4.1) ներկայացում) փորձագետին և այդ մասին ծանուցում (Ձև 9.1) պատահարին մասնակից ՏՄ-ների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ՊԿԱ-ին (ՊԿԱ-ներին):
2.1	* Գործողություն 2.1	ԱՄՄՊ-ի կողմից պատճառի փորձաքննության ինքնաշխատ նշանակում՝ սույն կանոններով նախատեսված մեղավորության որոշման հիմնական հարցադրման ներկայացմամբ: Սույն գործողությունը սույն հավելվածով նախատեսված գործընթացում կիրառելի է հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության պայմաններում՝ ա) տվյալ ապահովագրական պատահարն Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի հատկանիշներին բավարարող պատահար է և պատահարում ներառված (պատահարի հետ առնչվող) առնվազն մեկ Ապահովադիր սույն կանոններով նախատեսված կարգով ծանուցվել է ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումն Ապահովադրի կողմից ինքնաշխատ ներկայացված լինելու մասին, բ) տվյալ ապահովագրական պատահարով ԴՍԱ-ն (ԴՍԱ-ներից որևէ մեկը) սույն հավելվածով նախատեսված Գործողություն 2-ը չի իրականացրել սույն հավելվածով նախատեսված կարգով և ժամկետներում:

		<p>Սույն հավելվածի գործողությունների հոսքագրում Գործողություն 2.1-ի կատարման համար նշված՝ Անմիջապես բառը նշանակում է, որ Գործողություն 2.1-ն իրականացվում է Գործողություն 2-ով նախատեսված ժամկետի ավարտից անմիջապես հետո:</p> <p><i>* Սույն մասով նախատեսված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրառելվի:</i></p>
3		<p>Ելակետ 1-ում նախնական մեղավորության վերաբերյալ նշումներին նշումների համաձայն մեղավոր վարորդի (վարորդների) վարած ՏՄ վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ի (ՊԿԱ-ների) կողմից համաձայնության տրամադրման պահից պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննությունը համարվում է նշանակված և ստացված, և որպես փորձագետի եզրակացություն ընդունվում է Ելակետ 1-ը, որով հաստատված են համարվում մեղավորության մասին նախնական նշումները: Սույն կետով նախատեսված համաձայնության տրամադրումն իրականացվում է սույն կանոններով սահմանված ժամկետում պատահարի պատճառների փորձաքննություն չնշանակելու միջոցով: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ն և ՊԿԱ-ն (ՊԿԱ-ները), համաձայնության տրամադրմամբ հրաժարվում են հետագայում տվյալ պատահարի գծով պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության իրականացման պահանջ ներկայացնելու իրենց իրավունքից:</p>
4		<p>Ելակետ 1-ում կատարված նշումներին համաձայնության մասին հարցում ստացած և սույն կանոնների համաձայն պատահարի պատճառների փորձաքննություն նշանակված ՊԿԱ-ի կողմից հարցումն ստանալուց հետո՝ տվյալ տեսակի փորձաքննության իրականացման համար սահմանված ժամկետում, համապատասխան փորձաքննության արդյունքների ստացումը և միասնական էլեկտրոնային հարթակում տեղադրումը չապահովելու դեպքում որպես փորձագետի եզրակացություն ընդունվում է Ելակետ 1-ը, որով հաստատված են համարվում մեղավորության մասին նախնական նշումները: Սույն կետով նախատեսված դեպքում միասնական էլեկտրոնային հարթակում փորձաքննության արդյունքների տեղադրման համար սահմանված ժամկետին հաջորդող օրվանից առկա են համարվում սույն աղյուսակի 3-րդ կետով նախատեսված պայմանները՝ այդ կետով սահմանված հետևանքներով, և դրանից հետո ստացված փորձաքննության արդյունքները համարվում են չեղյալ ու ենթակա չեն տեղադրման միասնական էլեկտրոնային հարթակում:</p>
5		<p>1. Ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթը ծանուցվում է նաև պատահարում ներգրավված և ԱՊՊԱ պատահարի պահին ԱՊՊԱ պայմանագիր չունեցած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին (նման տվյալի առկայության դեպքում):</p>

	<p>2. Ապահովագրական հատուցումը մերժելու փաթեթ ծանուցելու դեպքում տվյալ դեպքով հատուցման գործընթացն ավարտվում է, եթե իրավասու անձանց կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու վերաբերյալ դիմում չի ներկայացվում:</p>	
6	<p>ՊԿԱ-ի (ՊԿԱ-ների) անունից պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի կրկնակի կամ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջ ներկայացնելու և լրացուցիչ փորձաքննության իրականացմանը համաձայնություն տրամադրելու նպատակահարմարությունը որոշում և Օրենքով և սույն հավելվածով նախատեսված իրավունքն իրականացնում է ԴՍԱ-ն, բացառությամբ ՊԿԱ հանդիսացող Բյուրոյի, որը կարող է պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի կրկնակի կամ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջ ներկայացնել նաև ինքնուրույն՝ վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ կամ վարորդի հաշվին: Ընդ որում, այն դեպքում, երբ ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննության արդյունքներով համապատասխան հիմքեր կան վնասների առաջնային և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների վերանայման համար, ԴՍԱ-ն պարտավոր է նշանակել վնասների լրացուցիչ փորձաքննություն:</p>	
7	Պայման 3	<p>ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում, կամ եթե լրացուցիչ փորձաքննության պահանջը ներկայացվել է փորձաքննության համար հիմք հանդիսացած ելակետային տվյալներում Բյուրոյի կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում շտկում իրականացնելու արդյունքում:</p>
8	Պայման 4	<p>ԴՍԱ-ն մերժում է լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը, եթե վերջինս չի ներկայացվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում:</p>
9	<p>Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով կամ վնասը վերականգնելով՝ ըստ տուժողի կողմից հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցումից հետո կատարած ընտրության: Ընդ որում, եթե տուժողը սահմանված կարգով ընտրություն չի կատարում, ապա համարվում է, որ նա ընտրել է համապատասխան գումար վճարելու տարբերակը: Այն դեպքերում, երբ գույքին պատճառված վնասի ընդհանուր չափը մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը գույքի շուկայական արժեքի 80 տոկոսը գերազանցելու կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ հիմքով այդ գույքին պատճառված</p>	

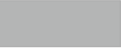

	<p>վնասների վերականգնումը գնահատվել է որպես ոչ ողջամիտ, ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով:</p>
	<p>ԴՍԱ-ն պարտավոր է ՀՊԱ-ի կողմից համապատասխան պահանջն ստանալու պահից հետո 2 օրվա ընթացքում վերջինին փոխանցել տվյալ գործով ապահովագրական հատուցման վճարման փաստը հավաստող փաստաթղթի սքանավորված տարբերակը:</p>
<p>Գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր պահանջներ</p>	
<p>Ա</p>	<p>Միևնույն պատահարի գծով ԱՊՊԱ համակարգում պատճառների առաջնային փորձաքննություն կարող է նշանակվել և իրականացվել մեկ անգամ, որի արդյունքները հիմք են ընդունվում, որպես առաջնային փորձաքննության արդյունքներ տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում:</p> <p>Համապատասխանաբար՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության պատվեր ներկայացված լինելու վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցում ստացած Ապահովագրողները տվյալ պատահարի գծով պատճառների առաջնային փորձաքննության առանձին պատվեր չեն ներկայացնում և արդեն իսկ նշանակված փորձաքննությունն Օրենքի իմաստով համարվում է նշանակված նաև իրենց կողմից, 2. տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության հետ կապված՝ սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները, 3. պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության եզրակացությանն առաջին անգամ ծանուցվելուց հետո՝ Օրենքով սահմանված ժամկետում, լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ չներկայացվելու դեպքում տվյալ պատահարով հատուցման մյուս բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննության հետ կապված՝ սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
<p>Բ</p>	<p>Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննությունների դիմումի մերժման դեպքում հետագա գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը չի վերսկսվում և շարունակվում է հաշվարկվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցման հաջորդող օրվանից սկսված:</p>
<p>Գ</p>	<p>Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետի սկիզբ է համարվում առաջին անգամ տվյալ առաջնային (առկայության դեպքում՝ լրացուցիչ) փորձաքննության</p>

	<p>(փորձաքննությունների) արդյունքների մասին ծանուցում ստանալու օրը (անկախ այն հանգամանքից՝ տվյալ, թե՛ այլ հատուցման գործընթացի շրջանակներում են համապատասխան արդյունքները ծանուցվել), իսկ փորձաքննություն նշանակած ԴՍԱ-ի համար՝ շահագրգիռ անձանց (շահագրգիռ անձանցից վերջինին) առաջին անգամ տվյալ առաջնային (կամ լրացուցիչ (եթե արդեն իրականացվել է)) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցելու օրը, բայց ոչ ուշ քան փորձաքննության արդյունքների մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետի վերջին օրը:</p>
Դ	<p>Պատահարի պատճառների կամ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի փորձաքննություն իրականացվելուց հետո համապատասխանաբար միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների կամ տվյալ գույքին պատճառված վնասների լրացուցիչ փորձաքննություն չի կարող նշանակվել:</p>
Ե	<p>Միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների, ինչպես նաև տվյալ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի և լրացուցիչ փորձաքննություն կարող է նշանակվել առավելագույնը մեկական անգամ՝ համապատասխան փորձաքննության արդյունքների առաջին անգամ (ներառյալ առաջին անգամ ծանուցված արդյունքների ճշգրտման) ծանուցումը ստանալուց հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննության արդյունքներով համապատասխան հիմքեր կան վնասների առաջնային և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների վերանայման համար, որի դեպքում վնասների լրացուցիչ փորձաքննությունը կարող է իրականացվել երկրորդ անգամ: Ընդ որում՝ սույն հավելվածով նախատեսված համապատասխան գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը սկսվում է համապատասխան փորձաքննության արդյունքներն առաջին անգամ (ներառյալ առաջին անգամ ծանուցված արդյունքների ճշգրտման) ծանուցումն ստանալու պահից:</p>
Զ	<p>Կրկնակի փորձաքննության արդյունքները հիմք են ընդունվում տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում որպես կրկնակի փորձաքննության արդյունքներ: Համապատասխանաբար, պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության արդյունքների առկայության դեպքում տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության հետ կապված՝ սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:</p>
Է	<p>Այն դեպքում, երբ կրկնակի փորձաքննության ընթացքում կամ արդյունքների ծանուցումից հետո՝ մինչև ապահովագրական հատուցման որոշման ուժի մեջ մտնելը, որևէ եղանակով Բյուրոյին ներկայացվել է տվյալ պատահարի հանգամանքները ընդգրկող տեսագրություն, որը տարբերվում է կրկնակի փորձաքննության հիմքում</p>

նախկինում դրված տեսագրությունից կամ կրկնակի փորձաքննության հիմքում նախկինում տեսագրություն առկա չի եղել, ապա Բյուրոյի կողմից կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող կամ իրականացրած միևնույն փորձագետին տրամադրվում է տեսագրությունը, իսկ համապատասխան փորձագետը սույն կանոններով տվյալ փորձաքննության համար սահմանված միևնույն ժամկետներում Բյուրոյին է տրամադրում տեսագրության հիման վրա ճշգրտված փորձաքննության եզրակացությունը կամ պատասխանում է Բյուրոյին, որ նոր ներկայացված տեսագրությունը որևէ ազդեցություն չունի նախկինում տվյալ գործով փորձագետի կողմից տրամադրված եզրակացության վրա: Համապատասխանաբար, այն դեպքում, երբ փորձագետի կողմից տրամադրվում է ճշգրտված փորձագիտական եզրակացություն, դրա հիման վրա ճշգրտվում են նաև սույն կանոնների համաձայն արդեն իսկ իրականացված գործընթացներն ու որոշումները: (փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)

Ը Եթե պատահարի առաջացման պատճառների առաջնային, լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության ընթացքում կամ դրանց արդյունքների ծանուցումից հետո, բայց ոչ ուշ քան համապատասխան փորձաքննության հիման վրա ընդունված ապահովագրական հատուցում վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելուն հաջորդող տասներորդ օրը, իսկ ԴՍԱ-ի և ՀՊԱ-ի փոխադարձ համաձայնության դեպքում՝ նաև մեկ ամիսը, որևէ եղանակով ԴՍԱ-ին (առաջնային կամ լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների ծանուցումից հետո՝ Բյուրոյին) ներկայացվել է այդ փորձաքննությունների հիմքում դրված Ելակետ 1-ի և (կամ) Ելակետ 2-ի՝ սահմանված կարգով շտկված տարբերակը, ապա ԴՍԱ-ն (առաջնային կամ լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքները ծանուցված լինելու դեպքում՝ Բյուրոն) վերջին փորձաքննություն իրականացնող կամ իրականացրած միևնույն փորձագետին տրամադրվում է շտկված ելակետային տվյալները, իսկ համապատասխան փորձագետը իր փորձագիտական եզրակացության հիմքում դնում է շտկված ելակետային տվյալները, իսկ փորձագիտական եզրակացությունն արդեն իսկ տրամադրած լինելու դեպքում՝ սույն կանոններով տվյալ փորձաքննության համար սահմանված միևնույն ժամկետներում տրամադրում է շտկված ելակետային տվյալների հիման վրա ճշգրտված փորձաքննության եզրակացությունը կամ պատասխանում է, որ նոր ներկայացված ելակետային տվյալները որևէ ազդեցություն չունեն նախկինում տվյալ գործով իր կողմից տրամադրված եզրակացության վրա: Համապատասխանաբար, այն դեպքում, երբ փորձագետի կողմից տրամադրվում է ճշգրտված փորձագիտական եզրակացություն, դրա հիման վրա ճշգրտվում են նաև սույն կանոնների համաձայն արդեն իսկ իրականացված գործընթացներն ու որոշումները: Ընդ որում, շտկված ելակետային տվյալների հիման վրա ճշգրտված փորձաքննության եզրակացություն տրամադրելու համար փորձագետի կողմից լրացուցիչ վճար պահանջվելու դեպքում ԴՍԱ-ի (Բյուրոյի) կողմից փորձաքննության արդյունքների ճշգրտման գործընթացի նախաձեռնումը կարող է պայմանավորվել հատուցման գործընթացում ներգրավված որևէ անձի կողմից այդ վճարի կատարման պարտավորությունն ստանձնելու հանգամանքով:

Հոսքագրի տեխնիկական մասի բացատրություններ

	Գործողություն
	Ժամկետ (գործողության համար նախատեսված առավելագույն աշխատանքային օրեր)
	Պատասխանատու
	Պայման
	Պարտադիր գործողություն
	Պարտադիր է զուգահեռ գործողություններից որևէ մեկը

Հոսքագրում յուրաքանչյուր փուլի գործընթացն սկսվում է նախորդ գործընթացից հետո: Ընդ որում, ներկայացված դիմումի հիման վրա սահմանված ժամկետում հոսքագրով նախատեսված համապատասխան գործողությունը Բյուրոյի կամ ԴՍԱ-ի կողմից չիրականացվելու դեպքում նախքան այդ գործողության իրականացումը չի սկսվում հաջորդ փուլի գործընթացը (եթե կոնկրետ փուլի համար այլ բան նախատեսված չէ սույն հավելվածով), և սահմանված ժամկետների կետանցման համար համապատասխան ուշացված օրերի համար տույժերի վճարման պատասխանատվությունը կրում է սահմանված ժամկետում համապատասխան գործողությունը չիրականացրած Բյուրոն (ԴՍԱ-ն): Սահմանված ժամկետների կետանցմամբ դիմումի մերժումը հիմք չէ դիմումատուի կամ այլ անձանց համար հոսքագրով նախատեսված գործողությունների համար սահմանված ժամկետների երկարաձգման կամ վերսկսման համար: (լրաց. է 31/03/2020թ թիվ 9-Լ)

Գործընթացների հաջորդականությունն իրականացվում է սլաքների ուղղությամբ:

Հոսքագրում զուգահեռ գործողությունները տարբեր ժամկետներ ունենալու դեպքում հիմք է ընդունվում առավելագույն ժամկետ ունեցող գործողության ժամկետը:

Հավելված 6.3-ին վերաբերող նշումներ և այլ պահանջներ

Հասկացություններ

Կողմեր՝ տվյալ պատահարում ներգրավված Տուժողներ, Ապահովադիրներ և Ապահովագրված անձինք:

Հոսքագրից հղումներ (աղյուսակի առաջին սյունակում նշված են հղումների համարները)

1	<p>1. Ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթը ծանուցվում է նաև պատահարում ներգրավված և ԱՊՊԱ պատահարի պահին ԱՊՊԱ պայմանագիր չունեցած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեին (նման տվյալի առկայության դեպքում):</p> <p>2. Ապահովագրական հատուցումը մերժելու փաթեթ ծանուցելու դեպքում տվյալ դեպքով հատուցման գործընթացն ավարտվում է, եթե իրավասու անձանց կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու վերաբերյալ դիմում չի ներկայացվում:</p>		
2	<p>ՊԿԱ-ի (ՊԿԱ-ների) անունից պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի կրկնակի կամ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջ ներկայացնելու և լրացուցիչ փորձաքննության իրականացմանը համաձայնություն տրամադրելու նպատակահարմարությունը որոշում և Օրենքով նախատեսված իրավունքն իրականացնում է ԴՍԱ-ն, բացառությամբ ՊԿԱ հանդիսացող Բյուրոյի, որը կարող է պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի կրկնակի կամ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջ ներկայացնել նաև ինքնուրույն՝ վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ կամ վարորդի հաշվին: Ընդ որում, այն դեպքում, երբ ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննության արդյունքներով համապատասխան հիմքեր կան վնասների առաջնային և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների վերանայման համար, ԴՍԱ-ն պարտավոր է նշանակել վնասների լրացուցիչ փորձաքննություն:</p>		
3	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="231 1157 436 1360">Պայման 3</td> <td data-bbox="436 1157 1959 1360">ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում</td> </tr> </table>	Պայման 3	ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում
Պայման 3	ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում		

4	Պայման 4	ԴՍԱ-ն մերժում է լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը, եթե վերջինս չի ներկայացվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում:
5		<p>Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով կամ վնասը վերականգնելով՝ ըստ տուժողի կողմից հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցումից հետո կատարած ընտրության: Ընդ որում, եթե տուժողը սահմանված կարգով ընտրություն չի կատարում, ապա համարվում է, որ նա ընտրել է համապատասխան գումար վճարելու տարբերակը: Այն դեպքերում, երբ գույքին պատճառված վնասի ընդհանուր չափը մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը գույքի շուկայական արժեքի 80 տոկոսը գերազանցելու կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ հիմքով այդ գույքին պատճառված վնասների վերականգնումը գնահատվել է որպես ոչ ողջամիտ, ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով:</p> <p>ԴՍԱ-ն պարտավոր է ՀՊԱ-ի կողմից համապատասխան պահանջն ստանալու պահից հետո 2 օրվա ընթացքում վերջինին փոխանցել տվյալ գործով ապահովագրական հատուցման վճարման փաստը հավաստող փաստաթղթի սքանավորված տարբերակը:</p>
6		Գույքին պատճառված վնասների առանձնացված գնահատման իրականացման կարգն ու պայմանները, ինչպես նաև դրա իրականացման դեպքում սույն հավելվածով նախատեսված գործընթացների առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն կանոնների 103-րդ կետով:
Գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր պահանջներ		
Ա		<p>Միևնույն պատահարի գծով ԱՊՊԱ համակարգում պատճառների առաջնային փորձաքննություն կարող է նշանակվել և իրականացվել մեկ անգամ, որի արդյունքները հիմք են ընդունվում, որպես առաջնային փորձաքննության արդյունքներ տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում:</p> <p>Համապատասխանաբար՝</p> <p>1. պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության պատվեր ներկայացված լինելու վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցում ստացած Ապահովագրողները տվյալ պատահարի գծով պատճառների առաջնային փորձաքննության առանձին պատվեր ներկայացնում, և արդեն իսկ նշանակված փորձաքննությունն Օրենքի իմաստով համարվում է նշանակված նաև իրենց կողմից,</p>

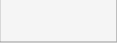

	<p>2. տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները,</p> <p>3. պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության եզրակացությանն առաջին անգամ ծանուցվելուց հետո՝ Օրենքով սահմանված ժամկետում, լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ չներկայացվելու դեպքում տվյալ պատահարով հատուցման մյուս բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննության հետ կապված՝ սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:</p>
Բ	<p>Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննությունների դիմումի մերժման դեպքում հետագա գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը չի վերսկսվում և շարունակվում է հաշվարկվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցման հաջորդող օրվանից սկսված:</p>
Գ	<p>Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետի սկիզբ է համարվում առաջին անգամ տվյալ առաջնային (առկայության դեպքում՝ լրացուցիչ) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին ծանուցում ստանալու օրը (անկախ այն հանգամանքից՝ տվյալ, թե՛ այլ հատուցման գործընթացի շրջանակներում են համապատասխան արդյունքները ծանուցվել), իսկ փորձաքննություն նշանակած ԴՍԱ-ի համար՝ շահագրգիռ անձանց (շահագրգիռ անձանցից վերջինին) առաջին անգամ տվյալ առաջնային (կամ լրացուցիչ (եթե արդեն իրականացվել է)) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցելու օրը, բայց ոչ ուշ քան փորձաքննության արդյունքների մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետի վերջին օրը:</p>
Դ	<p>Պատահարի պատճառների կամ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի փորձաքննություն իրականացվելուց հետո համապատասխանաբար միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների կամ տվյալ գույքին պատճառված վնասների լրացուցիչ փորձաքննություն չի կարող նշանակվել:</p>
Ե	<p>Միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների, ինչպես նաև տվյալ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի և լրացուցիչ փորձաքննություն կարող է նշանակվել առավելագույնը մեկական անգամ՝ համապատասխան փորձաքննության արդյունքների առաջին անգամ (ներառյալ առաջին անգամ ծանուցված արդյունքների ճշգրտման) ծանուցումը ստանալուց հետո բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների կրկնակի փորձաքննության արդյունքներով համապատասխան հիմքեր կան վնասների առաջնային</p>

	<p>և/կամ լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների վերանայման համար, որի դեպքում վնասների լրացուցիչ փորձաքննությունը կարող է իրականացվել երկրորդ անգամ: Ընդ որում՝ սույն հավելվածով նախատեսված համապատասխան գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը սկսվում է համապատասխան փորձաքննության արդյունքներն առաջին անգամ (ներառյալ առաջին անգամ ծանուցված արդյունքների ճշգրտման) ծանուցումն ստանալու պահից:</p>
Ձ	<p>Կրկնակի փորձաքննության արդյունքները հիմք են ընդունվում տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում որպես կրկնակի փորձաքննության արդյունքներ: Համապատասխանաբար, պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության արդյունքների առկայության դեպքում տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:</p>
Է	<p>Այն դեպքում, երբ կրկնակի փորձաքննության ընթացքում կամ արդյունքների ծանուցումից հետո՝ մինչև ապահովագրական հատուցման որոշման ուժի մեջ մտնելը, որևէ եղանակով Բյուրոյին ներկայացվել է տվյալ պատահարի հանգամանքները ընդգրկող տեսագրություն, որը տարբերվում է կրկնակի փորձաքննության հիմքում նախկինում դրված տեսագրությունից կամ կրկնակի փորձաքննության հիմքում նախկինում տեսագրություն առկա չի եղել, ապա Բյուրոյի կողմից կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող կամ իրականացրած միևնույն փորձագետին տրամադրվում է տեսագրությունը, իսկ համապատասխան փորձագետը սույն կանոններով տվյալ փորձաքննության համար սահմանված միևնույն ժամկետներում Բյուրոյին է տրամադրում տեսագրության հիման վրա ճշգրտված փորձաքննության եզրակացությունը կամ պատասխանում է Բյուրոյին, որ նոր ներկայացված տեսագրությունը որևէ ազդեցություն չունի նախկինում տվյալ գործով փորձագետի կողմից տրամադրված եզրակացության վրա: Համապատասխանաբար, այն դեպքում, երբ փորձագետի կողմից տրամադրվում է ճշգրտված փորձագիտական եզրակացություն, դրա հիման վրա ճշգրտվում են նաև սույն կանոնների համաձայն արդեն իսկ իրականացված գործընթացներն ու որոշումները: <i>(փոփ. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)</i></p>
Ը	<p>Անձնական վնասների հատուցման գործընթացում կիրառելի չեն (շրջանցվում են) գույքին պատճառված վնասների փորձաքննության և հատուցման ձևի ընտրության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:</p>
Թ	<p>Մեկ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասնակցությամբ ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով տուժողին պատճառված անձնական վնասների հատուցման գործընթացում կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:</p>

<p>Ժ</p>	<p>Եթե առկա է քաղաքացիական, քրեական կամ դատական կարգով հարուցված վարչական գործ, և ապահովագրական հատուցման վճարումը կախված է այդ գործի ելքից, ապա փորձաքննություն նշանակելու, ապահովագրական հատուցումը վճարելու կամ ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու մասին որոշում ընդունելու կամ փորձաքննության անցկացման, ինչպես նաև այդ որոշումների և փորձաքննության արդյունքների մասին ծանուցելու՝ Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված ժամկետները կասեցվում են մինչև տվյալ գործով գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելու օրը, ինչի մասին կասեցումից մեկ օրվա ընթացքում ԴՍԱ-ն Հավելված 1-ի 2և 2.6-ով սահմանված ձևով ծանուցում է այն անձանց, ում սույն կանոնների համաձայն պարտավոր է ծանուցել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը: Ընդ որում, ապահովագրական պատահարի հիման վրա հարուցված քրեական գործով վարույթը Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին (հայտնի չէ անձը, որը գործով պետք է ներգրավվի որպես մեղադրյալ) կամ 2-րդ (մեղադրյալը թաքնվել է քննությունից կամ դատից, կամ նրա գտնվելու վայրն այլ պատճառներով պարզված չէ) կետով սահմանված հիմքով կասեցվելը դիտվում է որպես հարուցված գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի չընդունում, որի դեպքում Օրենքի 21-րդ հոդվածի ուժով պատճառված վնասների չափը գնահատվում է, և դրանում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է փորձագետի (բժշկական կամ այլ հաստատության կամ մասնագետի) կողմից: (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)</p> <p><i>* Կարմիր գունավորմամբ նշված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրառվելի:</i></p>
<p>Ի</p>	<p>Ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո տուժողի կողմից տվյալ ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով առաջացած անձնական վնասի չափի վրա ազդող լրացուցիչ փաստաթղթեր ԴՍԱ-ին ներկայացնելը Օրենքի և սույն կանոնների իմաստով չի դիտվում որպես ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ նոր դիմում, և ԴՍԱ-ն, ստանալով համապատասխան փաստաթղթերը, պարտավոր է վերաբացել նախկինում սկսված հատուցման գործընթացը և երեք օրվա ընթացքում որոշում կայացնել նշանակված ապահովագրական հատուցման չափը մեծացնելու (լրացուցիչ ապահովագրական հատուցում վճարելու), նվազեցնելու կամ ապահովագրական հատուցման վճարումը դադարեցնելու մասին՝ ընդունված որոշման հետ կապված հետագա գործընթացները կազմակերպելով Հավելված 6.3-ով սահմանված ընդհանուր կարգով: (փոփ. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)</p>
<p>Լ</p>	<p><u>Եթե պատահարի առաջացման պատճառների առաջնային, լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության ընթացքում կամ դրանց արդյունքների ծանուցումից հետո, բայց ոչ ուշ քան համապատասխան փորձաքննության հիման վրա</u></p>

ընդունված ապահովագրական հատուցում վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելուն հաջորդող տասներորդ օրը, իսկ ԴՍԱ-ի և ՀՊԱ-ի փոխադարձ համաձայնության դեպքում՝ նաև մեկ ամիսը, որևէ եղանակով ԴՍԱ-ին (առաջնային կամ լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների ծանուցումից հետո՝ Բյուրոյին) ներկայացվել է այդ փորձաքննությունների հիմքում դրված Ելակետ 1-ի և (կամ) Ելակետ 2-ի՝ սահմանված կարգով շտկված տարբերակը, ապա ԴՍԱ-ն (առաջնային կամ լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքները ծանուցված լինելու դեպքում՝ Բյուրոն) վերջին փորձաքննությունն իրականացնող կամ իրականացրած միևնույն փորձագետին տրամադրվում է շտկված ելակետային տվյալները, իսկ համապատասխան փորձագետը իր փորձագիտական եզրակացության հիմքում դնում է շտկված ելակետային տվյալները, իսկ փորձագիտական եզրակացությունն արդեն իսկ տրամադրած լինելու դեպքում՝ սույն կանոններով տվյալ փորձաքննության համար սահմանված միևնույն ժամկետներում տրամադրում է շտկված ելակետային տվյալների հիման վրա ճշգրտված փորձաքննության եզրակացությունը կամ պատասխանում է, որ նոր ներկայացված ելակետային տվյալները որևէ ազդեցություն չունեն նախկինում տվյալ գործով իր կողմից տրամադրված եզրակացության վրա: Համապատասխանաբար, այն դեպքում, երբ փորձագետի կողմից տրամադրվում է ճշգրտված փորձագիտական եզրակացություն, դրա հիման վրա ճշգրտվում են նաև սույն կանոնների համաձայն արդեն իսկ իրականացված գործընթացներն ու որոշումները: Ընդ որում, շտկված ելակետային տվյալների հիման վրա ճշգրտված փորձաքննության եզրակացություն տրամադրելու համար փորձագետի կողմից լրացուցիչ վճար պահանջվելու դեպքում ԴՍԱ-ի (Բյուրոյի) կողմից փորձաքննության արդյունքների ճշգրտման գործընթացի նախաձեռնումը կարող է պայմանավորվել հատուցման գործընթացում ներգրավված որևէ անձի կողմից այդ վճարի կատարման պարտավորությունն ստանձնելու հանգամանքով:

Հոսքագրի տեխնիկական մասի բացատրություններ

	Գործողություն
	Ժամկետ (գործողության համար նախատեսված առավելագույն աշխատանքային օրեր)
	Պատասխանատու
	Պայման
	Պարտադիր գործողություն

-----➔	Պարտադիր է զուգահեռ գործողություններից որևէ մեկը
<p>Հոսքագրում յուրաքանչյուր փուլի գործընթացն սկսվում է նախորդ գործընթացից հետո: Ընդ որում, ներկայացված դիմումի հիման վրա սահմանված ժամկետում հոսքագրով նախատեսված համապատասխան գործողությունը Բյուրոյի կամ ԴՍԱ-ի կողմից չիրականացվելու դեպքում նախքան այդ գործողության իրականացումը չի սկսվում հաջորդ փուլի գործընթացը (եթե կոնկրետ փուլի համար այլ բան նախատեսված չէ սույն հավելվածով), և սահմանված ժամկետների կետանցման համար համապատասխան ուշացված օրերի համար տույժերի վճարման պատասխանատվությունը կրում է սահմանված ժամկետում համապատասխան գործողությունը չիրականացրած Բյուրոն (ԴՍԱ-ն): Սահմանված ժամկետների կետանցմամբ դիմումի մերժումը հիմք չէ դիմումատուի կամ այլ անձանց համար հոսքագրով նախատեսված գործողությունների համար սահմանված ժամկետների երկարաձգման կամ վերսկսման համար: (լրաց. է 31/03/2020թ թիվ 9-Լ)</p>	
<p>Գործընթացների հաջորդականությունն իրականացվում է սլաքների ուղղությամբ:</p>	
<p>Հոսքագրում զուգահեռ գործողությունները տարբեր ժամկետներ ունենալու դեպքում հիմք է ընդունվում առավելագույն ժամկետ ունեցող գործողության ժամկետը:</p>	

**ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԻ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝

- 1) ԱՊՊԱ ոլորտում պատահարի պատճառների փորձաքննության գործընթացի կազմակերպման կարգն ու ընդհանուր սկզբունքները,
- 2) ԱՊՊԱ ոլորտում պատահարի պատճառների փորձաքննության մեթոդաբանությունը:

2. Սույն հավելվածով չեն կարգավորվում քրեական հետապնդում և վարչական վարույթ իրականացնող մարմինների գործողությունները: Սույն կետով նախատեսված մարմինների կողմից պատահարի պատճառների փորձագիտական եզրակացությունը տրամադրվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ պատահարի գծով համապատասխան ակտ (արձանագրություն, որոշում, եզրակացություն կամ այլ նմանատիպ փաստաթուղթ) կազմելու միջոցով: Ընդ որում՝ Ելակետ 1-ը համարվում է պատահարի պատճառների փորձագիտական եզրակացություն՝ Հավելված 6.2-ով նախատեսված դեպքերում:

2.1. Սույն հավելվածով սահմանված կարգավորումները տարածվում են Պարզեցված հատուցման գործընթացի շրջանակներում իրականացվող հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական փորձաքննությունների վրա կիրառելիության դեպքում:

**ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՎԵԼՎԱԾՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

3. Սույն հավելվածում օգտագործվող լրացուցիչ հասկացությունները սույն հավելվածում ունեն հետևյալ իմաստը.

1) **փորձագետ**՝ իրավաբանական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր հանդիսացող ԱՊՊԱ պատահարի պատճառների փորձագետ,

2) **փորձաքննություն**՝ ԱՊՊԱ պատահարի պատճառների առաջնային և (կամ) լրացուցիչ և (կամ) կրկնակի փորձաքննություն,

3) **ինքնաշխատ պատվեր**՝ Բյուրոյի կանոններով սահմանված դեպքերում և կարգով՝ ԱՄՄՊ-ից փորձագետին ինքնաշխատ եղանակով և հերթականության սկզբունքով տրվող առաջնային փորձաքննության պատվեր,

4) **Պատվիրատու**՝ սույն կանոնների համաձայն՝ փորձագետին փորձաքննության պատվեր ներկայացրած կամ այն ներկայացնելու պարտավորություն ունեցող Ապահովագրող կամ Բյուրո,

5) **փորձագետի աշխատակից**՝ փորձագետի հետ աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների մեջ գտնվող և Բյուրոյի կանոնների

համաձայն ԱՊՊԱ ոլորտում համապատասխան փորձաքննությունն իրականացնելու իրավունք (որակավորում) ունեցող ֆիզիկական անձ:

ԳԼՈՒԽ 3. ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

4. Սույն կանոններով նախատեսված կարգով և դեպքերում ապահովագրական պատահարի պատճառների փորձաքննությունը կարող է հանձնարարվել (պատվիրվել) միայն Բյուրոյի կանոնների համաձայն համապատասխան որակավորում ունեցող փորձագետներին: Կրկնակի փորձաքննությունը չի կարող իրականացվել տվյալ պատահարի հետ կապված առաջնային և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացրած փորձագետի կողմից:

5. Սույն կանոններով սահմանված կարգով պատվիրված և ստացված փորձաքննության արդյունքները կիրառելի են բոլոր Ապահովագրողների (Բյուրոյի) համար:

6. Փորձաքննություն իրականացնելու պատվեր փորձագետները կարող են ստանալ բացառապես Հավելված 6-ով նախատեսված Ապահովագրողից կամ Բյուրոյից, ինչպես նաև ինքնաշխատ պատվերի ձևով:

7. Պատվիրատուն ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննությունը նշանակում է Ձև 4.1-ով, իսկ ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների կրկնակի փորձաքննությունը՝ Ձև 4.2-ով սահմանված պատվերներ ներկայացնելու միջոցով: Ընդ որում՝ Ձև 4.1-ի և Ձև 4.2-ի 3.2.1-րդ դաշտով նախատեսված առաջադրանքը պարտադիր է և մշտապես ներկայացվում է փորձագետին, իսկ նույն ձևերի 3.2.2-րդ դաշտով նախատեսված առաջադրանքը ներկայացվում է Պատվիրատուի հայեցողությամբ՝ ի լրումն Ձև 4.1-ի և Ձև 4.2-ի 3.2.1-րդ դաշտով նախատեսված առաջադրանքի՝ բացառությամբ սույն կանոններով սահմանված վնասների առանձնացված գնահատման գործընթացում առանձին հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտության անհրաժեշտության դեպքերի, երբ փորձագետին կարող է ներկայացվել պատվեր՝ Ձև 4.1-ի և Ձև 4.2-ի 3.2.2-րդ դաշտով ներկայացված առանձին առաջադրանքով: Սույն կետում նշված առաջադրանքներից տարբերվող առաջադրանքներ պատվերում չեն կարող ներառվել, իսկ ներառվելու դեպքում՝ փորձագետի կողմից հաշվի չեն առնվում փորձաքննություն իրականացնելիս:

7.1. Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում պատվիրատուի հայեցողությամբ փորձագետին կարող է ներկայացվել պատվեր՝ համաձայն Ձև 4.1.2-ի՝ հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտության իրականացնելու առաջադրանքով:

8. Սույն կանոններով սահմանված կարգով և դեպքերում ԴՍԱ-ի կողմից ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննության նշանակման համար սահմանված ժամկետներում ԴՍԱ-ի (ԴՍԱ-ներից որևէ մեկի) կողմից համապատասխան փորձաքննություն չնշանակվելու դեպքում սահմանված ժամկետի ավարտին ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննությունը նշանակվում է ինքնաշխատ: *(սույն կետով նախատեսված կարգավորումներն ուժի մեջ կմտնեն համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների ապահովման պահին, ինչի մասին Բյուրոյի կողմից լրացուցիչ կիրառվելի:)*

9. Ինքնաշխատ պատվերը համարվում է տրված փորձաքննության արդյունքներով տուժող ճանաչված անձի (անձանց) համար ԴՍԱ համարվող Ապահովագրողի (Ապահովագրողների) կողմից, որն (որոնք) էլ հանդիսանում է (են) տվյալ փորձաքննության համար փորձագետին վճարելու պարտավորություն կրող անձ: (փոփ. է 29/09/2020թ թիվ 34-Լ)

10. Փորձաքննության պատվերի հետ փորձագետին պարտադիր տրամադրվում են համապատասխան պատահարի խմբի համար նախատեսված հետևյալ ելակետային տվյալները (փաստաթղթերը, տեղեկություններն ու նյութերը)

Պատահարի խումբը	Ելակետային տվյալների ցանկը
Պարզեցված հատուցման գործընթաց	<p>Պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ՝</p> <p>1) Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում գրանցված ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով դրանց հաշվառման ազգային վկայագրերի դարձերեսին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշման համաձայն լրացման ենթակա տվյալները (այն մասով, որով փաստացի լրացված են): Ընդ որում՝ նշված տվյալները կարող են տրամադրվել փորձագետին պատվերին կցված կամ ԱՄՄՊ-ում փորձագետին այդ տվյալներին համապատասխան հասանելիություն տալով:</p> <p>2) սույն տողի 1-ին ենթակետում չնախատեսված ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով՝ հաշվառման (գրանցման) վկայագրերի կամ մաքսային հայտարարագրերի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթերի լուսապատճենները</p> <p>Համաձայնեցված հայտարարագրի լուսապատճենը կամ էլեկտրոնային տարբերակը</p> <p>Ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված բոլոր լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային ֆայլերը կամ դրանց հղումները</p>
Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1	<p>Պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ՝</p> <p>1) Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում գրանցված ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով դրանց հաշվառման ազգային վկայագրերի դարձերեսին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշման համաձայն լրացման ենթակա տվյալները (այն մասով, որով փաստացի լրացված են): Ընդ որում՝ նշված տվյալները կարող են տրամադրվել փորձագետին պատվերին կցված կամ ԱՄՄՊ-</p>

	<p>ում փորձագետին այդ տվյալներին համապատասխան հասանելիություն տալով:</p> <p>2) սույն տողի 1-ին ենթակետում չնախատեսված ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով՝ հաշվառման (գրանցման) վկայագրերի կամ մաքսային հայտարարագրերի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթերի լուսապատճենները</p> <p>Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող գույք վնասված լինելու դեպքում՝ վերջինիս նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) լուսապատճենները</p> <p>Ելակետ 1-ի և Ելակետ 2-ի լուսապատճենները կամ էլեկտրոնային տարբերակը</p> <p>Առկայության դեպքում՝ ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված բոլոր լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային ֆայլերը կամ դրանց հղումները (լրաց. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)</p> <p>Կրկնակի փորձաքննության պատվերի դեպքում՝ բողոքարկվող փորձագիտական եզրակացության լուսապատճենը</p>
<p>Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2</p>	<p>Պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ՝</p> <p>1) Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում գրանցված ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով դրանց հաշվառման ազգային վկայագրերի դարձերեսին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշման համաձայն լրացման ենթակա տվյալները (այն մասով, որով փաստացի լրացված են): Ընդ որում՝ նշված տվյալները կարող են տրամադրվել փորձագետին պատվերին կցված կամ ԱՄՄՊ-ում փորձագետին այդ տվյալներին համապատասխան հասանելիություն տալով:</p> <p>2) սույն տողի 1-ին ենթակետում չնախատեսված ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով՝ հաշվառման (գրանցման) վկայագրերի կամ մաքսային հայտարարագրերի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթերի լուսապատճենները</p> <p>Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող գույք վնասված լինելու դեպքում՝ վերջինիս նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) լուսապատճենները</p> <p>Տվյալ պատահարի գծով հարուցված գործով օրինական ուժի մեջ մտած գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի կամ քրեական հետապնդման մարմնի կողմից ընդունված քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործի</p>

	վարույթը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու կամ քրեական գործով վարույթը կասեցնելու մասին որոշման կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից ընդունված եզրակացության և (կամ) որոշման և այդ որոշման (եզրակացության) հիմքում ընկած փաստաթղթերի (դեպքի վայրի սխեմա, բացատրություններ, փորձագիտական եզրակացություն) լուսապատճենները
	Առկայության դեպքում՝ ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված բոլոր լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային ֆայլերը կամ դրանց հղումները (լրաց. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ)
	Կրկնակի փորձաքննության պատվերի դեպքում՝ բողոքարկվող փորձագիտական եզրակացության լուսապատճենը

11. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի և Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում Պատվիրատուի կողմից փորձագետին կարող են տրամադրվել նաև հետևյալ լրացուցիչ փաստաթղթերը և (կամ) նյութերը՝

1) Բյուրոյի խորհրդի կողմից թույլատրված համակարգչային ծրագրերով ստացված պատահարի վայրի սխեման՝ հիմնված բացառապես լուսանկարների և տեսաձայնագրությունների վրա,

2) պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա առկա՝ ելակետային տվյալները պահպանող մոդուլային համակարգերից (գործարանային նախատեսված՝ պատահարները արձանագրող տվյալների կրիչներից) ստացված ելակետային տվյալները:

12. Պատվիրատուն իրավունք չունի փորձաքննության հետ կապված փորձաքննության պատվերից բացի այլ գրավոր կամ բանավոր ցուցումներ, ուղղորդումներ և (կամ) հանձնարարություններ տալ փորձագետին, իսկ ներկայացվելու դեպքում՝ դրանք փորձագետի կողմից հիմք չեն ընդունվում փորձաքննության ժամանակ:

13. Փորձաքննության իրականացման համար սույն հավելվածով նախատեսված փաստաթղթերից, նյութերից և տեղեկություններից բացի այլ փաստաթղթերի, նյութերի և (կամ) տեղեկությունների ներկայացումն արգելվում է, իսկ ներկայացվելու դեպքում՝ դրանք փորձագետի կողմից հիմք չեն ընդունվում փորձաքննության ժամանակ:

14. Պատվիրատուն պարտավոր է մինչև տվյալ պատահարի գծով փորձաքննություն նշանակելը ստուգել Ելակետ 1-ում և Ելակետ 2-ում տվյալների ՀՀ օրենսդրությանը համաձայն ամբողջական լրացված լինելը: Այն դեպքում, երբ որևէ ելակետային տվյալում առկա են չլրացված տեղեկություններ (բացառությամբ ավտոմեքենաների հետվթարային դիրքերն ու միմյանց նկատմամբ չափային տվյալներն արտացոլող տեխնիկական տվյալների, որոնք ավտոտրանսպորտային միջոցների տեղաշարժից հետո օբյեկտիվորեն հնարավոր չէ վերականգնել), Պատվիրատուն պարտավոր է ոչ ուշ, քան ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումն ստանալուց և Ելակետ 1-ը և Ելակետ 2-ն ԱՄՄՊ-ում մուտքագրվելուց հետո՝

երկու օրվա ընթացքում (երկու ամսաթվերից ամենաուշ ամսաթվից սկսած), Բյուրոյի և ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի միջև համաձայնեցված՝ ելակետային տվյալների (Ելակետ 1 և Ելակետ 2) փոխանցման պայմաններին (այսուհետ՝ Պայմաններ) համապատասխան՝ ներկայացնել ելակետային տվյալների շտկման պահանջ: Ընդ որում, սույն կետի համաձայն շտկման պահանջ ներկայացվելու դեպքում տվյալ հատուցման համար ներկայացման ենթակա փաստաթղթերը համարվում են ԴՍԱ-ի կողմից ամբողջական և պատշաճ կերպով չստացված մինչև շտկված Ելակետ 1-ը և Ելակետ 2-ը ԱՄՄՊ-ում մուտքագրվելը, բայց ոչ ուշ, քան Ելակետային տվյալների շտկման համար Պայմաններով սահմանված ժամկետի ավարտը: Ելակետային տվյալների շտկման համար Պայմաններով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո Ելակետ 1-ը և Ելակետ 2-ը համարվում են չփոփոխված, և Պատվիրատուն պարտավոր է սահմանված կարգով և ժամկետներում շարունակել սույն կանոններով նախատեսված հետագա գործընթացները: Պատվիրատուն պատասխանատվություն է կրում սույն հավելվածով նախատեսված ոչ ամբողջական ելակետային տվյալների շտկման (ամբողջականացման) ազդակ չներկայացնելու հետևանքով առաջացած վնասների հատուցման համար: Բոլոր դեպքերում ԱՊՊԱ ոլորտում սկսված և (կամ) ավարտված գործընթացները չեն զրկում շահագրգիռ անձանց օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բողոքարկելու իրենց պատահարին վերաբերող ելակետային տվյալները կամ իրավասու պետական մարմինների կողմից կամ դատական կարգով հավաքագրելու համապատասխան փաստեր: (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

15. Ինքնաշխատ պատվերի դեպքում սույն կանոնների 14-րդ կետով նախատեսված պարտավորություններն ու դրանց չկատարման պատասխանատվությունը կրում է պատվերն ստացած փորձագետը:

16. Փորձագետը պարտավոր է Պատվիրատուից համապատասխան պատվերն ստանալուց հետո, իսկ սույն կանոնների 15-րդ կետով նախատեսված դեպքերում ելակետային տվյալների շտկման պահանջ ներկայացրած լինելու դեպքում՝ շտկված Ելակետ 1-ը և Ելակետ 2-ը ԱՄՄՊ-ում մուտքագրվելուց կամ ելակետային տվյալների շտկման համար Պայմաններով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ սույն կանոններով նախատեսված օրերի ընթացքում, իրականացնել փորձաքննություն և Պատվիրատուին տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն կամ 3 օրվա ընթացքում տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն տալու անհնարինության մասին գրավոր պատասխան (սույն կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքում պատասխանը տրվում է եզրակացության հետ միաժամանակ): Ընդ որում, փորձագետն իրավունք ունի տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն տալու անհնարինության մասին գրավոր պատասխան բացառապես հետևյալ դեպքերում և հիմքերի առկայությամբ՝

1) Ելակետ 1-ում և (կամ) Ելակետ 2-ում առկա են ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված, սակայն չլրացված այնպիսի տեղեկություններ, որոնք փորձագետի համար անհնարին են դարձնում պատշաճ փորձաքննության իրականացումը և պատահարում մեղավոր կողմի որոշումը՝ բացառությամբ այն դեպքերի, եթե փորձագետի կողմից չի կատարվել սույն կանոնների 15-րդ կետով նախատեսված պարտականությունը:

2) Ձև 4.1-ի և Ձև 4.2-ի 3.2.2-րդ դաշտով տրված առաջադրանքների դեպքում (այդ առաջադրանքների մասով) կամ Ձև 4.1.2-ի համաձայն տրված պատվերի դեպքում՝

պատահարում ներգրավված որևէ գույքի գծով ապահովված չէ (չեն կատարվել) սույն կանոնների 92-րդ կետի 2-րդ կամ 3-րդ ենթակետով սահմանված պարտավորությունը, ինչի հետ կապված ներկայացվել են համապատասխանաբար վերանորոգված կամ ապամոնտաժված գույքի լուսանկարները կամ ապացույցներ՝ առ այն, որ փորձագետն փորձել է իրեն տրված պատվերում՝ վնասված գույքի զննության համար նշված անձի հեռախոսահամարով կապ հաստատել տվյալ անձի հետ, նույն կետում նշված էլեկտրոնային փոստի հասցեով իրականացրել է սույն կանոնների Ձև 5.3-ով նախատեսված ծանուցումը, սակայն ծանուցումն ուղարկելուց հետո՝ 1 օրվա ընթացքում, անհնարինության հիմքերը չեն վերացվել կամ փորձաքննությունն անհնարին դարձնող հիմքերի բացակայության մասին հետպատասխան չի ստացվել: (16-րդ կետը լրաց. է 28/04/2020թ թիվ 10-Լ և լրաց. և փոփ. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

17. Փորձագիտական եզրակացություն տալու անհնարինության մասին գրավոր պատասխանը պետք է տրվի՝ համաձայն Ձև 6-ի՝ նշելով փորձաքննության անհնարինություն առաջացնող՝ սույն հավելվածով նախատեսված հիմքերը:

18. Եթե փորձագետի կողմից սույն հավելվածով նախատեսված կարգով տրվել է փորձաքննության անհնարինության մասին գրավոր պատասխան, ապա համարվում է, որ փորձագիտական եզրակացությամբ պատահարի առաջացման մեջ մեղավորությունը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

1) առաջնային փորձաքննության դեպքում՝ հաստատված են համարվում Ելակետ 1-ում կատարված՝ մեղավորության մասին պատահարի կողմերի նախնական նշումները. համապատասխանաբար, բոլոր այն վարորդները, ովքեր ընդունել են պատահարում իրենց մեղավորությունը (կատարել են «Մեղավոր եմ» նշումը) փորձաքննության արդյունքի տեսանկյունից ճանաչվում են հավասարազոր մեղավոր, իսկ մնացած վարորդները՝ անմեղ: Եթե Ելակետ 1-ում պատահարին մասնակից բոլոր վարորդները կատարել են «Մեղավոր չեմ» նշումը, ապա փորձաքննության արդյունքի տեսանկյունից բոլոր վարորդները ճանաչվում են հավասարազոր մեղավոր:

2) կրկնակի փորձաքննության դեպքում՝ հաստատվել են առաջնային փորձաքննության արդյունքները:

19. Փորձագետի կողմից տրվող եզրակացությունները պետք է բավարարեն համապատասխանաբար Ձև 5.1-ով, Ձև 5.1.1-ով և Ձև 5.1.2-ով սահմանված ձևերին և բովանդակությանը, ստորագրված լինեն փորձագիտական կազմակերպության գործադիր մարմնի ղեկավարի և փորձագետի աշխատակցի (կրկնակի փորձաքննության դեպքում՝ փորձագետի երկու աշխատակցի) կողմից, իսկ փորձաքննության արդյունքները փորձագետի կողմից Պատվիրատուին պետք է տրամադրվեն Ձև 6-ով սահմանված ուղեկցող ծանուցմամբ: Կրկնակի փորձաքննության եզրակացությունը ստորագրած փորձագետի երկու աշխատակիցները հավասարաչափ պատասխանատվություն են կրում եզրակացության բովանդակության և կատարված եզրահանգումների համար:

20. Փորձագիտական եզրակացության «հետևություններ» բաժնում առաջնային (լրացուցիչ) փորձաքննություն իրականացնող փորձագետը, իսկ 4.1.2-ի համաձայն տրված պատվերի դեպքում՝ հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական փորձաքննություն իրականացնող փորձագետը իրականացված հետազոտությունների արդյունքներով համապատասխան ձևերում արտացոլված հստակ (ստանդարտացված) նշումներով ներկայացնում է իր եզրահանգումները (4.1.2-ի համաձայն տրված պատվերի դեպքում՝ միայն 5-րդ ենթակետով նախատեսված եզրահանգումը):

1) իր կողմից ստացված (վերականգնված) պատահարի իրական մեխանիզմի նկարագրությունը և եզրահանգումները պատահարի առաջացման պատճառների և վարորդի (վարորդների), ինչպես նաև այլ անձանց կողմից թույլ տրված խախտումների վերաբերյալ: Ընդ որում, եթե փորձագետի կողմից դիտարկվել են վթարի առաջացման մեկից ավելի հնարավոր մեխանիզմներ, ապա նա պարտավոր է ամբողջական և խորը ուսումնասիրություններով և համապատասխան նկարագրություններով (ներառյալ ուսումնասիրման ընթացքում առաջ քաշված հնարավոր տարբերակների բացառման միջոցով) տրամադրել վթարի առաջացման առավել հավանական մեկ հստակ մեխանիզմ, որի վրա են հիմնվում իր հետագա եզրահանգումները,

2) իր կողմից վերականգնված պատահարի իրական մեխանիզմի՝ փորձաքննությանը տրամադրված ելակետային տվյալների հետ համապատասխանելիության վերաբերյալ: Ընդ որում, դրանց ըստ էության անհամապատասխանելիության դեպքում եզրակացության «Հետազոտության արդյունքում հայտնաբերված հակասությունները և անհամապատասխանությունները» մասում փորձագետը պետք է հանգամանորեն անդրադառնա պատահարի իրական մեխանիզմի համապատասխանությանը փորձաքննությանը տրամադրված ելակետային տվյալների հետ՝ ԱՄՄՊ-ում կատարելով ելակետային տվյալների ճշգրտում,

3) Վթարի իրական մեխանիզմի պայմաններում յուրաքանչյուր վարորդի, իսկ վարորդներից բացի պատահարում այլ անձանց ներգրավված լինելու կամ պատահարի առաջացումն այլ անձանց գործողությունների (անգործության) հետ պատճառահետևանքային կապի մեջ գտնվելու դեպքում՝ նաև վերջինների մասով հստակ մեղավորության կամ անմեղության վերաբերյալ,

4) Պատահարի ձևացման վերաբերյալ, եթե փորձագետի կողմից պարզվում է, որ վթարի ոչ մի մեխանիզմի պայմաններում նման պատահար չէր կարող առաջանալ և (կամ) պատահարի արդյունքում փորձ է կատարվում ծածկել նախկինում այլ հանգամանքներում գույքին պատճառված վնասները: Ընդ որում՝ եթե փորձագետն իր եզրահանգումներում նշում է պատահարի ձևացման վերաբերյալ, ապա փորձագիտական եզրակացության՝ «Հետազոտության արդյունքում հայտնաբերված հակասությունները և անհամապատասխանությունները» մասում նա պետք է հանգամանորեն անդրադառնա այդ փաստերի հիմնավորմանը: Սույն ենթակետով նախատեսված դեպքերում փորձագիտական եզրակացության «հետևություններ» բաժնում չեն կատարվում սույն կետի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ ենթակետերով նախատեսված եզրահանգումները:

5) Տրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերի՝ վթարի հետ համատեղելիության վերաբերյալ, եթե պատվերում փորձագետին տրված է համապատասխան առաջադրանք: Ընդ որում, փորձագետը տրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերի՝ պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ անհամատեղելիության վերաբերյալ եզրահանգում կարող է կատարել միայն այն դեպքերում, երբ վթարի ոչ մի մեխանիզմի պայմաններում տրանսպորտային միջոցների վրա առկա հետքերը չէին կարող առաջանալ:

6) Փորձագետի եզրահանգումները (հաստատումները) Պպատահարի հետևանքով վնասված գույքացանկի՝ ներառյալ պատահարին մասնակից վնասված ավտոտրանսպորտային միջոցների ցանկի վերաբերյալ.

6)7) Պատահարի առաջացման վրա կողմնակի ազդեցություն ունեցած հանգամանքների վերաբերյալ, եթե փորձագետի կողմից բացահայտվել են

պատահարին ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդների և տուժողների գործողություններից տարբերվող այնպիսի հանգամանքներ, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ազդեցություն են ունեցել պատահարի առաջացման վրա:»

21. Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնող փորձագետն ըստ էության ստուգում է առաջնային փորձաքննություն իրականացրած փորձագետի փորձաքննության արդյունքները՝ փորձագիտական եզրակացության յուրաքանչյուր բաժնի «Ա» մասում նույնությամբ լրացնելով առաջնային փորձաքննության արդյունքները, իսկ «Կ» մասում լրացնելով իր դիտարկումներն առաջնային փորձաքննության արդյունքները սույն կանոններին համապատասխանելու վերաբերյալ՝ անհամապատասխանությունների հայտնաբերման պարագայում հստակ շարադրելով դրանք:

22. Պատվիրատուի լրացուցիչ պահանջով փորձագետը, իր կողմից կատարված եզրահանգումները հիմնավորելու համար, պարտավոր է երկու օրվա ընթացքում վերջինին տրամադրել նման եզրահանգումների համար հիմք հանդիսացող՝ Բյուրոյի խորհրդի կողմից թույլատրված (փորձագետի որակավորման հիմք հանդիսացող)՝ ճանապարհատրանսպորտային պատահարների համար հավաքագրվող ելակետային տվյալների հիման վրա վթարի մեխանիզմը վերականգնելու ծրագրով ստացված վթարի մոդելավորման արդյունքները: Մոդելավորման արդյունքների տրամադրման պարտավորություն փորձագետը չունի բոլոր այն դեպքերում, երբ տրամադրված ելակետային տվյալներում առկա է պատահարի ամբողջական տեսագրությունը:

23. Այն դեպքում, երբ պատահարում ներգրավված են երկուսից ավելի ավտոտրանսպորտային միջոցներ, և փորձագետի կարծիքով տվյալ պատահարի արդյունքում առաջացած տարբեր բախումներում առկա են վարորդների մեղավորության տարբեր բաշխվածություններ, ապա փորձագիտական եզրակացության հետևություններ բաժինը, նույն կառուցվածքի պահպանմամբ, լրացվում է լրացուցիչ հավելվածով, որտեղ նշումներ են կատարվում վարորդներից յուրաքանչյուրի մեղավորության կամ անմեղության մասին՝ ըստ ավտոտրանսպորտային միջոցներին և (կամ) այլ գույքին պատճառված առանձին վնասների:

ԳԼՈՒԽ 4. ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

24. Փորձագետը փորձաքննություն իրականացնում է բացառապես հետևյալ ելակետային տվյալների հիման վրա՝

1) Պատվիրատուի կողմից սույն կանոնների համաձայն իրեն տրամադրված ելակետային տվյալները,

2) փորձագետի նախաձեռնությամբ կատարված՝ պատահարի վայրի հետազոտության արդյունքում ստացված օբյեկտիվ ելակետային տվյալները,

3) Ձև 4.1-ի և Ձև 4.2-ի 3.2.2-րդ դաշտով փորձագետին տրված առաջադրանքի դեպքում՝ նաև պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների և այլ գույքի հետազոտության արդյունքում ստացված օբյեկտիվ ելակետային տվյալները՝ ներառյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վրա առկա ելակետային տվյալները՝ պահպանող մոդուլային համակարգերից (գործարանային նախատեսված՝ պատահարները արձանագրող տվյալների կրիչներից) ստացված ելակետային տվյալները: Ընդ որում, սույն ենթակետով նախատեսված դեպքում փորձագետը

պարտավոր է զննել պատահարում ներգրավված բոլոր ավտոտրանսպորտային միջոցները՝ անկախ դրանցից մեկի կամ մի քանիսի հետվթարային վիճակից: Փորձագետը համապատասխան զննությունն իրականացնում է իր հաշվին՝ կազմակերպելով իր ներկայացուցչի կողմից զննության իրականացման ողջ գործընթացը: Փորձագետի կողմից՝ իր հաշվին զննությունը կազմակերպելու՝ սույն ենթակետով նախատեսված պահանջը գործում է, եթե ավտոտրանսպորտային միջոցը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախի Հանրապետությունում: (լրաց. է 30/03/2021թ թիվ 12-Լ)

25. Փորձագետը փորձաքննության համար իրեն տրամադրված փաստաթղթերում (նյութերում) արտացոլված տեղեկությունների միջև հակասություն հայտնաբերելու դեպքում պետք է առաջնություն տա պատահարի վայրում կատարված տեսագրությունում կամ լուսանկարներում արտացոլված ելակետային տվյալներին (առկայության դեպքում), իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի վրա առկա ելակետային տվյալները պահպանող մոդուլային համակարգերից (գործարանային նախատեսված՝ պատահարները արձանագրող տվյալների կրիչներից) ստացված ելակետային տվյալներին (դրանց առկայության կամ դրանց ստացման հետ կապված տեխնիկական հնարավորության դեպքում):

26. ԱՊՊԱ ոլորտում փորձաքննության իրականացման և համապատասխան եզրահանգումներ կատարելու առումով մեղավորություն է համարվում սույն հավելվածի 27-րդ կետով նախատեսված խախտումը: Ընդ որում՝ նման որոշումը հիմնվում է՝

1) սույն կանոններով նախատեսված ելակետային տվյալների հետազոտությունների վրա,

2) ճանապարհային երթևեկության կանոնները և անվտանգության նորմերը կարգավորող միջազգային պայմանագրերի, Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ ենթաօրենսդրական ակտերի՝ մասնավորապես ճանապարհային երթևեկության կանոնների վրա՝ սույն կանոններով նախատեսված բացառություններով (վերապահումներով):

27. Փորձագետի եզրակացությամբ մեղավոր է ճանաչվում այն անձը, ով, ըստ սույն գլխում առկա ելակետային տվյալների հետազոտության արդյունքների, խախտել է սույն գլխում նշված իրավական ակտերից որևէ մեկով սահմանված որևէ պահանջ, և ում խախտումն ուղիղ պատճառահետևանքային կապի մեջ է գտնվում պատահարի առաջացման հետ: Ընդ որում, վարորդի մեղավորության որոշման համար հաշվի են առնվում բացառապես նրա կողմից փաստացի կատարված գործողությունները, որի արդյունքում վնաս է պատճառվել մեկ այլ ավտոտրանսպորտային միջոցի և (կամ) գույքի և (կամ) անձի: Վարորդի մեղավորությունը չի կարող բացառվել և դրա չափը չի կարող նվազեցվել՝ հիմք ընդունելով պատահարին ուղեկցող և (կամ) պատահարի առաջացման պատճառ (կամ պատճառներից մեկը) հանդիսացող հետևյալ գործոնները՝

1) ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական վիճակը,

2) պատահարի պահին եղանակային և ճանապարհային պայմանները, տեսանելիությունը,

3) պատահարին ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդներից և տուժողներից բացի ցանկացած երրորդ անձանց կամ կենդանիների գործողությունները,

4) վարորդների առողջական, ֆիզիոլոգիական և (կամ) հոգեբանական վիճակը,

5) վարորդի կողմից պատահարը կանխելու տեխնիկական հնարավորությունը: Սույն ենթակետով նախատեսված գործոնը կարող է հիմք հանդիսանալ վարորդի մեղավորությունը բացառելու կամ նվազեցնելու համար միայն այն դեպքում, եթե պատահարում ներգրավված որևէ այլ վարորդի (վարորդների) գործողություններում առկա են պատահարն առաջացրած՝ սույն կանոններով նախատեսված այլ խախտումներ:

28. Սույն հավելվածի 27-րդ կետով նախատեսված պահանջը չի ազատում փորձագետին պարտավորությունից՝ հաշվի առնել նշված կետով նախատեսված գործոնները՝ որպես վարորդին մեղավոր ճանաչելու կամ նրա մեղավորությունը մեծացնելու հիմք:

29. Արգելվում է՝

1) փորձագետի եզրակացությամբ պատահարի առաջացման մեջ մեղավոր ճանաչել բացառապես պատահարին ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդներից և տուժողներից տարբերվող անձանց,

2) փորձագետի եզրակացությամբ պատահարի առաջացման մեջ որևէ անձի մեղավոր չճանաչել:

30. Փորձագետը պարտավոր է փորձաքննություն իրականացնելիս ելակետային տվյալներում առկա օբյեկտիվ տվյալների օգտագործմամբ իր կողմից օգտագործվող ծրագրով ստանալ վթարին նախորդող պահին պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների արագությունները (առնվազն՝ «տվյալ վայրում վարել է թույլատրելի արագությամբ» կամ «ոչ թույլատրելի արագությամբ» ձևակերպումներով)՝ Փորձագիտական եզրակացության «Դեպքի վայրի և/կամ SU-ի մասով կատարված լրացուցիչ զննությունները, դրանց ամսաթվերը» մասում առանձին-առանձին անդրադառնալով պատահարի առաջացման հետ ավտոտրանսպորտային միջոցների արագությունների պատճառահետևանքային կապին: Եթե սույն կանոնների համաձայն՝ ելակետային տվյալների ամբողջական չլինելու հանգամանքն անհնար է դարձրել փորձագետի կողմից վթարին նախորդող պահին պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների արագությունների որոշումը, ապա փորձագետի կողմից ընդունվում է, որ նախքան վտանգը հայտնաբերելը համապատասխան վարորդը երթևեկել է տվյալ իրավիճակում թույլատրելի առավելագույն արագությամբ:

31. Բյուրոյի կազմում գործում է փորձագետների կոմիտե (այսուհետ՝ Կոմիտե), որի մեջ ընդգրկվում են բոլոր փորձագետներից երկուական ներկայացուցիչ՝ փորձագետի աշխատակիցներ: Կոմիտեի նիստերի կազմակերպման, անցկացման և որոշումների ընդունման կարգը սահմանվում է Բյուրոյի խորհրդի կողմից հաստատված աշխատակարգով: Սույն հավելվածով սահմանված փորձաքննության մեթոդաբանության մաս են հանդիսանում նաև Կոմիտե կողմից հաստատված, Բյուրոյի խորհրդի կողմից համաձայնեցված և Բյուրոյում գրանցված մեթոդական ցուցումները և իրավիճակային խնդիրների լուծումները:

**ԲԶՋԱՅԻՆ ՀԱՎԵԼՎԱԾԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՎԱԾ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԻ
ԼՐԱՑՄԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳԸ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն հավելվածը մշակվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 2010 թվականի օգոստոսի 26-ի «Համաձայնեցված հայտարարագրի ձևը, բովանդակությունը, լրացման հրահանգը հաստատելու մասին» N 1104-Ն որոշմամբ հաստատված Հավելվածի 9-րդ կետի հիման վրա:

2. Սույն հավելվածով սահմանվում է Համաձայնեցված հայտարարագրի լրացման բջջային հավելվածի (այսուհետ՝ Բջջային հավելված) բեռնման, տեղադրման և դրա միջոցով Համաձայնեցված հայտարարագրի լրացման կարգը:

3. Բջջային հավելվածի բեռնման և շահագործման ընթացքում տեղի է ունենում տվյալների փոխանակում համացանցի միջոցով: Բջջային հեռախոսների միջոցով համացանցի օգտագործման համար սահմանված սակագների վերաբերյալ տեղեկատվությանն անհրաժեշտ է ծանոթանալ բջջային կապի օպերատորներից:

4. Բջջային հավելվածի շահագործման համար անհրաժեշտ է պատշաճ հասանելիություն ապահովել բջջային հեռախոսի տեղորոշման և լուսանկարահանման ֆունկցիոնալ հնարավորություններին:

5. Էլեկտրոնային եղանակով Համաձայնեցված հայտարարագիր կարող է կազմվել բացառապես սույն հավելվածի 6-րդ կետում նշված ինտերնետային կայքերում հրապարակված հղումներով բացվող և ամբողջական անվանմանը համապատասխանող Բջջային հավելվածի միջոցով:

ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՎԵԼՎԱԾԻ ՆԵՐԲԵՆՆՈՒՄ

6. Բջջային հավելվածն անվճար ներբեռնման հիմունքներով հասանելի է «Android» և «iOS» օպերացիոն համակարգով աշխատող բջջային հեռախոսների համար համապատասխանաբար «Google Play» և «App Store» էլեկտրոնային հարթակներում: Էլեկտրոնային հարթակների հղումը, ինչպես նաև Բջջային հավելվածի ամբողջական անվանումը մշտապես հրապարակված է www.appa.am և www.aswa.am ինտերնետային կայքերում:

7. Բջջային հավելվածի միջոցով պատահարը կարելի է արձանագրել ինչպես պատահարին մասնակից վարորդի հեռախոսի միջոցով (հեռախոսում ներբեռնված Բջջային հավելվածի միջոցով), այնպես էլ ցանկացած այլ անձի հեռախոսի միջոցով (հեռախոսում ներբեռնված Բջջային հավելվածի միջոցով):

ԳԼՈՒԽ 3. ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒՄ

8. Բջջային հավելվածի միջոցով պատահարի արձանագրման գործընթացում էլեկտրոնային եղանակով հավաքագրվում է Համաձայնեցված հայտարարագրում լրացման ենթակա տեղեկատվության ամբողջությունը, որը ներառում է հետևյալ խումբ տվյալների էլեկտրոնային եղանակով հավաքագրումը՝

1) պատահարի վերաբերյալ ընդհանուր տվյալների հավաքագրում (Ընդհանուր տվյալներ),

2) պատահարի մասնակից և իրեն մեղավոր համարող վարորդի և նրա կողմից վարած Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում (Մեղավոր վարորդի մաս),

3) պատահարի մասնակից և իրեն անմեղ համարող վարորդի և նրա կողմից վարած Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում (Անմեղ վարորդի մաս),

4) Ավտոտրանսպորտային միջոցների փոխադարձ դիրքերի և ընդհանրական վնասվածքների վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում (Հետվթարային լուսանկարներ), որոնք ներառում են նաև Համաձայնեցված հայտարարագրում լրացման ենթակա՝ «ՏՄ ՎՆԱՍՎԱԾ ԴԵՏԱԼՆԵՐ ՆՇՈՒՄՆԵՐ» դաշտում «X» նշում կատարելու միջոցով անհրաժեշտ նշումները և փոխարինում են դրանց:

5) Հաստատումներ և ծանուցումներ:

9. Վարորդները Համաձայնեցված հայտարարագրի լրացման բջջային հավելվածի միջոցով պատահարն արձանագրում են հետևյալ հաջորդական քայլերի իրականացման միջոցով՝

Քայլը	Նկարագրությունը
Ընդհանուր տվյալներ	
Քայլ 1	Ներկայացվում են Համաձայնեցված հայտարարագրով գրանցվող պատահարի պայմանները, որոնց առկայության և պատահարի մասնակից վարորդների՝ դրանց տեղեկացվածության վերաբերյալ հաստատող պատասխան տրվելու դեպքում միայն կարող է անցում կատարվել Քայլ 2-ին, հակառակ դեպքում Համաձայնեցված հայտարարագիրը չի կարող լրացվել
Քայլ 2	Մուտքագրվում է պատահարի տեղի ունենալու ամսաթիվը և ժամը
Քայլ 3	Մուտքագրվում է պատահարի տեղի ունենալու վայրը
Մեղավոր վարորդի մաս	
Քայլ 4	Լուսանկարելու միջոցով մուտքագրվում են իրեն մեղավոր համարող վարորդի կողմից վարված ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի դիմերեսը և դարձերեսը: Ընդ որում՝ եթե մուտքագրված լուսանկարներից Բջջային հավելվածը չի կարողանում ինքնաշխատ ճանաչել և համապատասխան համակարգերի հետ ինտեգրման եղանակով ստանալ տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշները, ապա ձեռքով մուտքագրվում է տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը
Քայլ 5	Լուսանկարելու միջոցով մուտքագրվում են իրեն մեղավոր համարող վարորդի վարորդական վկայականի (դրա բացակայության դեպքում՝ վարորդի անձը հաստատող փաստաթղթի) դիմերեսը և դարձերեսը

Քայլ 6	Մուտքագվում է իրեն մեղավոր համարող վարորդի բջջային հեռախոսահամարը, որով հնարավոր է կապ հաստատել վերջինի հետ պատահարի պահից սկսած առնվազն մեկ ամսվա ընթացքում
Անմեղ վարորդի մաս	
Քայլ 7	Լուսանկարելու միջոցով մուտքագրվում են իրեն անմեղ համարող վարորդի կողմից վարված ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի դիմերեսը և դարձերեսը Ընդ որում՝ այն դեպքում, երբ այդ լուսանկարներից Բջջային հավելվածը չի կարողանում ինքնաշխատ ճանաչել և համապատասխան համակարգերի հետ ինտեգրման եղանակով ստանալ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշները, ապա ձեռքով մուտքագրվում է տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը
Քայլ 8	Լուսանկարելու միջոցով մուտքագրվում են իրեն անմեղ համարող վարորդի վարորդական վկայականի (դրա բացակայության դեպքում՝ վարորդի անձը հաստատող փաստաթղթի) դիմերեսը և դարձերեսը
Քայլ 9	Մուտքագվում է իրեն անմեղ համարող վարորդի բջջային հեռախոսահամարը, որով հնարավոր է կապ հաստատել վերջինի հետ պատահարի պահից սկսած առնվազն մեկ ամսվա ընացքում
Հետվթարային լուսանկարներ	
Քայլ 10	Լուսանկարելու միջոցով մուտքագրվում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների փոխադարձ դիրքերը և ընդհանրական վնասվածքները ներառող հետևյալ լուսանկարները՝ 1) Լուսանկար, որն ընդգրկում է վթարում ներառված երկու ավտոտրանսպորտային միջոցների փոխադարձ դիրքերը, 2) Լուսանկար, որն արտացոլում է մեղավոր վարորդի վարած Ավտոտրանսպորտային միջոցի ընդհանրական վնասվածքները, 3) Լուսանկար, որն արտացոլում է անմեղ վարորդի վարած Ավտոտրանսպորտային միջոցի ընդհանրական վնասվածքները: Ընդ որում՝ Բջջային հավելվածի կողմից իրականացվում է լուսանկարների որակական տեխնիկական հատկանիշների (չափազանց լուսավոր, չափազանց մութ, առանց ֆոկուսի և այլն) ստուգում և որևէ լուսանկարի՝ տեխնիկական հատկանիշների չբավարարելու դեպքում անհրաժեշտ է կրկնել տվյալ լուսանկարումը

Հաստատումներ և ծանուցումներ

<p>Քայլ 11</p>	<p>Բջջային հավելվածում տեղեկատվություն մուտքագրողը հաստատում է, որ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) պատահարին մասնակից վարորդները տեղեկացված են, որ հայտարարագիրը հաստատելով մեղավորության մասով հետագա բողոքարկման հնարավորություն չունեն, և պատահարում միակ մեղավոր է ճանաչվելու Բջջային հավելվածում որպես մեղավոր մուտքագրված ավտոտրանսպորտային միջոցի վարորդը, բացառությամբ Բյուրոյի կանոններով նախատեսված դեպքերի, (լրաց. է 29/01/2021թ թիվ 1-Լ) 2) պատահարին մասնակից վարորդները փոխադարձ համատեղ կամքով հաստատում են Համաձայնեցված հայտարարագիրը, ինչպիսի փաստի ուժով այն համարում են (համարվում է) իրենց կողմից ստորագրված, 3) իր կողմից մուտքագրված տվյալները համապատասխանում են իրականությանը, իսկ մուտքագրված տվյալները և փաստաթղթերը տրամադրված են պատահարի մասնակից վարորդների կողմից, 4) գիտակցում է, որ իրականությանը չհամապատասխանող տվյալներ ներկայացնելու դեպքում կարող է ենթարկվել քրեական պատասխանատվության:
-----------------------	---

Քայլ 11-ում նշված հաստատումից անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան 15 րոպեի ընթացքում ԱՄՄՊ-ն էլեկտրոնային եղանակով ծանուցում է ուղարկում պատահարում ներգրավված Ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով պատահարի պահին կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովադիր հանդիսացող անձանց և ՊԿԱ-ներին, իսկ այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի գծով պատահարի պահին կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի բացկայության դեպքում՝ նաև Բյուրոյին: Ծանուցումը ներառում է տեղեկատվություն Համաձայնեցված հայտարարագրով գրանցված պատահարի և դրա որոշ մանրամասների մասին:

Քայլ 11-ում նշված հաստատումը չկատարվելու կամ դրանից առաջ որևէ Քայլից հետո հաջորդ Քայլին չանցնելու դեպքում Համաձայնեցված հայտարարագիրը համարվում է չլրացված և չստորագրված: Համաձայնեցված հայտարարագիրը համարվում է չլրացված և չստորագրված նաև, եթե Քայլ 11-ում նշված հաստատումը կատարվելուց հետո՝ 3 ժամվա ընթացքում, պատահարի վայրում երկու ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդների ներկայությամբ այդ պատահարի գծով ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից կազմվել է Ելակետ 1 և Ելակետ 2: